

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 5-50
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 28—
pol leta . . . . . 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto . . . . . K 30—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak.

Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Someščani! Volilci!

Dne 31. t. m. Vas kliče volilna dolžnost vnovič na volišče. Ne dvomimo, da boste z odločnostjo in ponosom zopet manifestirali za narodno-napredne ideje, da v četrtič letos dokažete vsem zunanjim in notranjim sovragom našega naroda, da je v slovenski prestolici, naši beli Ljubljani **narodno-napredna stranka nepremagljiva**.

Volilci! Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je zaslišavši organizacije strankinih zaupnikov proglasil, da je kandidat narodno-napredne stranke za volitev v **deželni zbor** gospod

Adolf Ribnikar

živinozdravnik in tržni nadzornik v Ljubljani.

Na volilnem shodu dne 7. t. m. je bila tudi ta kandidatura soglasno sprejeta in odobrena.

Someščani! Kakor ste še vselej, kadar Vas je klicala na krov **strankina dolžnost**, pokazali, da veste ceniti **enotnost in disciplino** v stranki, tako boste tudi dne 31. t. m. pokazali **z odločnim nastopom** svojo **zvestobo do stranke**. Delujte z vsemi močmi, pa bo naša **zmaga** tudi to pot **častna in sijajna**.

V Ljubljani, dne 14. vinotoka 1911.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Nadomestna deželnozbornska volitev.

Leto 1911 je za Ljubljano leto volitev.

V tork stopijo Ljubljancje v letošnjem letu petič na volišče in upajmo tudi zadnjič.

Gre se za izvolitev novega deželnega poslanca mesto odstopivšega g. Ivana Kneza.

Ta volitev ni nič manj važna, kakor so bile vse prejšnje letošnje volitve.

Res je sicer, da so postali klerikaleci vsled porazov, ki so jih doživeli pri vseh dosedanjih volitvah v Ljubljani, dokaj ponižnejši, vendar pa bi bilo napačno misliti, da so uvideli

brezuspešnost svojega boja in da bodo odslej samo markirali svojo neutešljivo težnjo po zavzetju deželne prestolnice — naše Ljubljane.

Dasi resno ne morejo računati na to, da bi mogli pri torkovi nadomestni deželnozbornski volitvi prodreti s svojim kandidatom, vendar gre v boj s čuvstvom, da ni izključen slučaj, da bi ne prišel njihov kandidat pri obstoječih razmerah vsaj v ožjo volitev.

Klerikaleci so bili vselej spekulanti in da so prišli v naši deželi sploh na površje in do premoči, je v prvi vrsti pripisovati spretnosti njihovim spekulacijam na razpoloženje gotovih faktorjev in veščemu izkoriščanju tega razpoloženja v strankarske namene.

Tudi pri tej volitvi spekulirajo 1. na nediscipliniranost naprednih volilcev, 2. pa na dejansko podporo in pomoč s strani Nemcev.

Kalkulirajo tako-le:

Če le majhen del naprednih volilcev ruši strankarsko disciplino, ako ne drugače vsaj s tem, da oddajo prazne glasovnice, potem ni izključena naša zmaga takoj pri prvem glasovanju, ker imamo od Nemcev zagotovilo, da bo določeno število nemških volilcev v navideznem nasprotju s sklepom zaupnega shoda v kazni oddalo svoje glasove že pri prvi volitvi našemu kandidatu Antonu Rojini.

Ta kalkulacija ni napačna, zakaj čisto gotovo je, da ni zavračati možnosti, da bi klerikaleci ob koncu koncev vendarle lahko zmagali, ako bi naprednjaki morda iz malenkostnih osebnih nesoglasij kršili strankarsko disciplino ter se razcepili v dva tabora.

Toda ta premisa, na katero zida klerikaleci svoje načrte, se ne bo pojavila, o tem smo trdno prepričani. Narodno-napredni volilci bodo tudi to pot kakor vselej nastopili kot strogo disciplinirana enota, zapostavljajoč vse malenkostne ozire in osebne pomisleke, podrejujoč jih strankinim načelom in vzvišenim strankinim ciljem.

Priznavamo odkrito, da je bilo v naši stranki malkontentov, ki prvotno niso bili zadovoljni s kandidaturjo g. tržnega nadzornika Ribnikarja. Toda v kateri razvijajoči se stranki ne vladajo različna mnenja zlasti pri osebnih vprašanjih? Povsodi, saj so prav ti različni nazori v osebnih vprašanjih, ki se ni malo ne tičejo strankinih principov, pogoj razvoja in napredka.

Ako torej spekulirajo klerikaleci pri volitvi na nedisciplino v naprednih vrstah, se hudo motijo in izpričujejo s tem samo, da ne poznajo prav nič naprednih volilcev.

Napredni volilci so inteligentni in razumni ljudje, ki se zavedajo, da se gre v borbi med napredno in klerikalno stranko za načela, katerim je treba podrediti vse drugo.

In recimo, da bi bilo v napredni stranki še nekaj malkontentov, ki bi frondirali proti oficijalno proglašeni kandidaturi, dogodki zadnjih dni so jih čisto gotovo spreobrnil, da že danes lahko s polnim pravom trdimo, da ne bo v tork niti enega naprednjaka, ki bi ne oddal pri volitvi glasovnice, glaseče se na ime narodno-

naprednega kandidata Adolfa Ribnikarja.

Terorizem in nasilje, ki se ga poslužujejo klerikaleci proti Ribnikarjevi kandidaturi, gotovost, da bo dober del Nemcev z vihrajočimi zastavami šel v boj za klerikalnega kandidata, vse to bo stvari primerno učinkovalo in že danes lahko rečemo, da bo iz volilnega boja izšel kot zmagovalac kandidat narodno-napredne stranke Adolf Ribnikar.

Državni zbor.

Dunaj, 27. oktobra.

Zbornica stoji danes pod vtiskom Gautschevega govora. V zadnji uri je ministrski predsednik, kateremu priznavajo vse stranke, da je odkrit prijatelj parlamentarizma, povzdignil svareči glas: Ljudski zastopniki — vestra res agitur! Ne gre za vladu, ki jo s svojimi spori lahko spravite v zadrego in težkoče, gre za najdragocenejši zaklad avstrijskega ljudstva, za parlament, katerega usoda je dana v vaše roke.

To je tenor Gautschevega današnjega govora. Bili so državni prednjim (kdo se ne spominja Bienenstah), ki so dostikrat opominjali k slogi in delu, toda apeli so bili vodeni, izrečni takorekoč v hladnem izvrševanju proklete službene dolžnosti in nikdar se niso upali kabinetni šefi jasno in točno povedati, v čem leži skrivnost avstrijskega parlamenta. Zato se sme dvakrat podrtati pogumno dejanje barona Gautsche, ki se je enkrat upal v zbornici izreči pravi avstrijski program: Vsakemu narodu moramo priznati pravico do sovladanja, udeležbo na državnih moči in nemogoče je voditi državo po potu napredka in razvoja, ako ne pridobimo trajnega sodelovanja Čehov!

V točne in jasne besede je tako formulirano naziranje, da brez Slovanov ali celo proti njim v Avstriji non est vita ni življenja, ako gospoduje v državni upravi politična sila ene stranke, enega naroda. Ministrski predsednik je s tem najbolje obodil sistem svojega prednika. Toda, kakor lepe so bile njegove besede, kakor živahno so jim pritrjevali Slovani — bile so le besede, katerim morajo slediti dejanja. Težavni položaj, v katerem se nahaja zbornica še vedno, grozi škodovati parlament. Z obzorja še ni zginil § 14 in absolutističen režim. Sicer so se danes nemški naci-

jonalci že iztreznili in njihov oficijalni govornik dr. Steinwender je odkrito priznal: »brez Čehov ne gre« ter izjavil: »če že ne moremo biti prijatelji, ne smemo vsaj biti eden proti drugemu neznosni.« In načelnik »Poljskega kluba« Bilinski je svetoval: Pogajajmo se, iščimo naprej, dokler ne dosežemo cilja.

Toda treba je dejanja, ki bi pomnilo začetek. In trdi se, da je besede barona Gautsche treba interpretirati baš v tem smislu, da bo sam krepko in inicijativno posegel v razvoj situacije, predno postane popolnoma brezupna. Šel bo k cesarju in se vrnil z dvema češkima ministroma, začel z novimi predlogi in pogajanj, dokler se ne pokaže uspeh ali konec . . .

Kakor odobravajo vse resne stranke programatičen del Gautschevega govora, tako so v naprednih krogih nemirno dirnule njegove ostre besede proti uradnikom in njegov izzivalni nastop proti socialnim demokratom. Z grožnjami in žalitvami se uradniško vprašanje ne rešuje in vlada si pripravlja trdo in neprijetno ležišče. So li uradniki krivi draginje, so li oni zločinci, ker je v njih razburjenje nad neznosno bedo že doseglo vrhunec — in ne marveč oni, ki ne store ničesar, da bi se državnim nastavljenem kakor hitro mogoče odpomogli? Morda je ton uradniških in zlasti železničarskih resolucij res preoster, toda disciplino mora oblast vzdržati s pametjo in preudarkom — ne pa z brutalnimi represalijami. Ve li ministrski predsednik o skrbeh malega oficijanta, malega uradnika, delavca? Ne s stališča avtoritete, temveč z razumevanjem psihologije mas je treba presojati pojave — ki na sebi gotovo niso razveseljivi. In končno, kaj naj pomeni izzivanje socialnih demokratov? Mar misli ministrski predsednik, da bo to obrabljeno agitačno sredstvo res ožje spojilo meščanske stranke? Najzaprkanjši socialaleci ali pa klerikaleci bo morda socialnim demokratom napovedano vojsko z zadoščenjem zabeležil, trezne parlamentarne stranke pa si ne morejo prikriti, da je izzivanje tako močne parlamentarne stranke naravnost škodljivo. In to čudno protislovje! Proti radnikom — da jih še bolj zažene v naročje proletarijatskih idej socializma, proti socialistom, da jim javnost še bolj zaupa kot edinim, ki se upajo zoperstaviti tudi najhujšemu pritisku.

LISTEK.

Noč.

Vzdramil se je nenadoma in bilo mu je, kakor da mu je bil kdo zašepetal v uho neprijetno besedo. Bilu treh ponoči je bilo. Poiskal je vžigalice in je prižgal svečo.

Kako se je glasila tista neprijetna beseda? Kdo jo je izpregovoril?

Tiho in počasi se je vzdignil v postelji, vzela je svečo in je posvetil svoji ženi v obraz.

Ležala je mirno, skoraj do vratu odeta, roke na odeji. Dolge, temne trepalnice so pod lučjo narahlo vztrepetale, napol odprte ustnice so se zgenile. Obraz se mu je zdel spremenjen, ves drugačen kakor podnevi. Morda le zato, ker so bile oči zaprte in je bil zagrnjen njim sladki sijaj, morda le zato, ker ni bilo mehkega, tiho trepetajočega smehljaja na ustnicah. Ves resen je bil obraz: obrvi sta bili strnjeni, med njima se je prikazala guba, kakor znamenje skrite bolesti — znamenje misli, ki je on ni poznal. Nižje se je sklonil nad njo, pridržaval je sapo, da bi se z dihom ne predramil.

Kje je skrita tista misel, s kakšnimi črkami je napisana na teh be-

lin hčih, na trepalnicah, na ustnicah? Vprašal je v svojem sreč; njene ustnice so se v tistem trenutku zgenile, ali glasu ni bilo.

Njene sanje so v daljnih krajih, v daljnih časih. Kje drži pot do njih? Kakr plot do neba — tam zadaj je čisto drugo življenje, skrivnostno, njemu nepoznano; tuje besede so, tuje misli, tuji obrazi. Tam, za temi trepalnicami, ki narahlo trepečejo, tam je človek, ki ga on ne pozna in ga nikoli ni poznal.

Grenko se mu je storilo v sren. Saj to ni ljubosumnost — odkod ljubosumnost in kaj je? Žena je bila otrok, ko jo je zasnil; angelj je bila. Ali tudi otroci imajo skrite misli, ki jih ne razodenejo nikomur. Držiš ga v naročju, smeje se naglas, nenadoma utihne in pogleda sovražno, tuje. Kaj molči za tistim pogledom, kaj se je zgodilo v zaklenjenem sreč? Človek hodi s človekom roko v roki, hodi leto dni, vse življenje; in naposled, ob usodni uri spozna, da je hodil roko v roki s tujcem. Poznal je komaj tisto roko, kožo na licih, trepalnice na očeh. Vse drugo mu je bilo tuje, govorilo je tuj jezik, mislilo je daljne, skrite misli.

Kdo si ti, tako blizu, tako topla ob meni? Ali te poznam, ali te ljubim? Tisočkrat sem poljubljal te bele roke; in še te roke, še one — ali

so govorile resnico, kadar so se oklepale mojih? Te ustnice, te rdeče, vroče — ali so govorile resnico, kadar so gorele na mojih? Ne roke, ne ustnice niso razodele tiste misli, ki je tam daleč, na vekomaj skrita.

Globoka žalost ga je obšla, stisnilo mu je grlo kakor ob pritrjenem joku. Nagnil se je, da bi jo poljubil; toda spreletelo ga je, kakor da se bliža tujim, neprijaznim ustnicam. Upihnil je svečo. Napol že v sanjah je težko zavzdihnil in je zaspal.

Ob njegovem vzdihu se je vzdramila. Seglo ji je v sree kakor nedoločen strah brez vzroka in brez misti. Široko odprtimi očmi je strmela v temo; nato je poiskala vžigalice in je prižgala svečo.

Kaj je bilo? Kdo je zavzdihnil, kdo je je poklical?

Tiho, počasi se je vzdignila v postelji, vzela je svečo in je posvetila možu v obraz.

Ko je človek, ki leži poten in težko sopeč ob njeni strani, koščene roke sklenjene na prsih? Obraz je ves spremenjen, ni več tisti, ki ga je nekoč poznala. Suh je in star, v lica ves siv; mokri, sprijeti lasje vise na čelo; oči so malo odprte in gledajo belo skozi špranjo; zmurjeni brki zakrivajo ustnice. Z vsega obraza govori tiho in nerazložno skrita misel, polna grenkobe.

Zazeblo jo je v prsa. Tiste misli ni poznala; nikoli ni bila izgovorjena, nikoli ni zasvetila iz odprtih oči. Tam zadaj, za petnim čelom, tam je vse drugo življenje, nikomur očito, devetkrat zaklenjeno. S spečega in z mrtvega obraza strmi skrivnost — tisto zadnje, resnično življenje, ki je ob belem dnevu skrito pod suknjo, pod kožo, za besedo, za smehljajem in poljubom. Kod hodi tisto življenje, kaj je njegovo veselje in njegova žalost, kaj njegova ljubezen?

Ali so bile vse tiste lepe besede le na ustnih, le na tej vroči, razpokani koži, le prazen dih iz pljuč? Roko v roki je hodila z njim, verovala, zaupljivo; s tujcem je hodila. Roka v roki, rama ob rami, ustnice na ustnicah; in vse je bila le senca; roka je segala v zrak, beseda se je izgubila v samoti.

In obšel jo je neizmeren sram, kakor da se je bila udala človeku, tujcu, ki ga je srečala na cesti, ki mu ni poznala ne imena, ne rodu. Upihnila je svečo, s trepetajočimi prsti se je odela do ust in je skrla gole roke pod odejo. Ko je zaspala, so bila njena lica vsa solzna in še v sanjah jo ihtela.

Zjutraj sta se spogledala in sta obadva povesila oči. Od tiste ure je bila hladna senca med njima.

Ivan Cankar.

Lola Montez.

Letos je poteklo petdeset let, kar je umrla Lola Montez. Malo je že ljudi, ki vedo, kaj pomeni ime Lola Montez, kdo in kaj je bila nositeljica tega imena. In vendar je bila to žena, o kateri je pred šestdesetimi leti govorila vsa Evropa.

Zenske so imele vedno velik vpliv na javne zadeve, zlasti v absolutističnih časih. To nam izpričuje zgodovina. Posebno velik je pa bil ta vpliv v državah, ki so jih vladali možje vroče krvi in dovetnega srca za žensvo. Mnogokrat so kraljevske in cesarske metrese imele odločilno besedo v najvažnejših političnih in državnih zadevah. Ministri so trepetali pred kraljevskimi priležnicami in suženjsko izpolnjevali vse njihove ukaze, samo da so se vzdrževali na krmilu. Francoski kralj Ludovik XIV. je bil na koncu svojega dolgega vladanja samo še imenom »solnčni kralj«, kajti resnična vladarica Francije je bila gospa de Maitenon, vzgojiteljica kraljevih otrok, ki je na vsežadnje celo dosegla, da se je vdoveli kralj z njo morganatično poročil. Njegov vnuk in naslednik kralj Ludovik XV. je sploh samo imenom vladal, državne vajeti imela v rokah njegova metresa markiza de Pompadour in po njeni smrti njego-

Boljšje bi bilo, da Gantsch prve polovice svojih izjav ni govoril — pa pravijo, da to ni bil on. Duh, ki je spregovoril v teh besedah, ne biva v parlamentu.

Položaj je danes tak, da je le ena beseda mogoča: počakajmo. In že to pomeni izboljšanje.

V naslednjem podajamo potek današnje seje ter zlasti govor ministrskega predsednika radi njegove pomembnosti nekoliko obširneje:

Protačanski provizorij.

Prvi govornik je bil ministrski predsednik baron Gantsch, ki danes ni svojega govora čital, kakor sicer navadno, marveč je skoro ves čas svobodno govoril ter poudarjal, da je politični položaj jako resen in težaven. Zbornica, ki se je po volitvah v juniju sestala, se je z veseljem lotila ogromnega dela in kratka poletna sesija je vzbujala najboljše nade za bodočnost in v parlamentarnih počitnicah je vlada delovno pripravljala zakonsko gradivo za jesensko zasedanje. Toda kmalu so se pojavili dogodki, ki jih moramo globoko obžalovati. 17. september je pokazal, da zlorablja gotove stranke draginjo v stvoje strankarsko politične svrhe. (Odpor pri socijalnih demokratih. — Klici: Vi hujskate!) Vlada se je morala odločiti k energičnemu nastopu (hrup pri socijalnih demokratih) in poznejši dogodki so jo v tem sklepu le še utrdili.

Draginjsko vprašanje se je zavalilo kakor skala na pot, ki jo je hotela vlada kreniti. Povsodi so rasele težkoče. Gospoda, naj še enkrat poudarjam, da vztrajam na stališču nemajne pogodbenne zvestobe napram Ogrski (Posl. Zenker: Tudi tam, kjer pogodbe ni! Smeh.) in nobeden sklep zbornice ne od tega odvrni le bo. (Posl. Seitz: Potem pa demisijsko! Hrup.)

Toda ne le mesno vprašanje nam dela v draginjski kalamiteti velike skrbi; je še druga zadeva. Uradniško vprašanje je postalo državno vprašanje. Pojavlja pa se v obliki, ki je najbolj obžalovanja vredna prikazen našega javnega življenja. Vlada groženj uradništva ne sme več trpeti (Posl. Buřival: Sedaj hujska proti uradnikom! Pritrjevanje, odpor) in če zlasti železničarji grozijo, da bodo postopali angleško, potem je to zločin! (Posl. Schuhmeier: Zločinec išči te drugod. Prvi plačilni razred je seveda sit. — Klici: Pred Madžari leži na trebuhu, proti uradnikom hujska!) Kako pa pride naša obrt in naša industrija k temu, da jih železničarji smejo brez kazni groziti z največjo škodo? (Pritrjevanje. Odpor. Klici: Železničarji nočejo škodovati trgovini in industriji, zahtevajo pa to, kar jim gre!)

K tem zunanjim težkočam pa se družijo težave v zbornici sami. Parlament danes nima trdne večine, s katere pomočjo bi se naj izvedle velike gospodarske in državne naloge. Vlada se je morala torej odločiti, da pridobi velike stranke za skupno plodono delo. (Posl. Seitz: Ministrski fraki so na prodaj. Smeh. — Klici: Koliko stane to?) Vlada si je svesta, da se drži pravega avstrijskega programa, ki zahteva, da je vsak avstrijski narod v enaki meri upravičen sodelovati pri upravi in vladanju države. (Zivahno pritrdjevanje.) S Poljskim klubom je večje staro prijateljstvo, od Nemcev pričakuje trdno, da hočejo tudi v nadalje

izpolnjevati svoje historično nalogo, obrnila pa se je tudi na zastopnike češkega naroda. Izključiti češki narod od sodelovanja, bi se reklo, ravnati proti avstrijskemu programu. (Zivahno odobravanje.) Izrečno konstatiram, da se je vlada obrnila na Čehe in ne oni na njo; žal, da se je raspredlo o teh pogajanjih toliko napetih in nerazumljivih vesti (Klici: Hujskanje »Neue Freie Presse«) da je bilo jako težko doseči uspehov. — Trud vlade je bil za enkrat brezuspešen. Toda moje trdno prepričanje je, da v tej visoki zbornici uspešno parlamentarno delo tako dolgo ni mogoče, dokler se nam ne posreči, pritegniti k sodelovanju tudi zastopnikov češkega naroda. (Zivahno odobravanje in ploskanje. — Medklici Vsenemcev. — Posl. Mühlwert (nem. rad.): Plačali pa tega sodelovanja ne bomo! — Posl. Neumann (Čeh): Z enakimi pravicami, pa smo pripravljeni!) Vlada ne stoji na stališču, da bi se smelo kogarkoli radi njegove narodnosti izključiti od ministrskega sedeža, le tedaj pa mora biti izključen, če je pristalš one stranke (kazoč proti socijalnim demokratom), ki si v tej zbornici očitno prisvaja vodilno vlogo. (Socijalni demokratje: Hvala, hvala, mi nismo stranka ekscelenc.) Da so se tokrat pogajanja ponesrečila, je obžalovati, toda bodočega naravnega razvoja to ne more preprečiti. Naš parlament se bo in se more ojačiti le v smislu avstrijskega programa, ki se ozira na vse narode — ali pa se sploh nikdar ne bo ojačil. (Pritrjevanje.)

Škoda, da se zbornica še ni ničesar naučila od dogodkov, ki se odigravajo zunaj nje: da je namreč spojitve vseh strank, ki hočejo v državi mir in red, nujno potrebna. Baš radi tega pogled v bodočnost ni preveč prijazen; sem prijatelj zbornice in parlamentarizma, zato se bojim. Ne toliko sedanjí težavni politični položaj, kakor iskrena želja za razvoj in procvit avstrijskega parlamentarizma pa me vendarle navdaja z upanjem in prirčno željo, da se vendarle izpolni one srčne nade, s katerimi smo pozdravili novi parlament na dan njegovega rojstva! (Zivahno odobravanje in ploskanje.)

Drugi govornik je bil dr. Steinwender, ki je v imenu Nationalverbanda tožil, da ministrski predsednik ni našel nobene besede, ki bi pozivljala Nationalverband, naj zavzame drugo stališče. To velja tako glede rekonstrukcije kakor glede drugih vprašanj, napram katerim en del nemškega Nationalverbanda še ni na jasnem. Ministrski predsednik je rekel, da so se za zdaj ponesrečili poskusi, ustvariti večino. Naj bodo Čehi za to odgovorni, ker so ravno sedaj stavili svoje zahteve. Če ne pride do miru, bodo trpeli Nemci in Čehi, vlada pa bo delala kar bo hotela. Politične razmere uplivaajo tudi na proračun, v katerem se nahajajo nepotrební izdatki, v katerem pa tudi manjkajo izdatki za gospodarske in kulturne namene. Govornik se strinja z besedami ministrskega predsednika o draginji in o uradništvu in naznanja, da bodo agrarci odločno nastopali zoper agitacijo zlasti zoper železničarje. Pokojnine so letos narasle od 60 na 120 milijonov. Danes gre v penzijo kdor hoče; naj bo še tako zdrav in krepak, dobi zdravniško spravevalo, da je nevarstenik (Redlich: Potem pa gredo uradniki k velikim firmam. Penzionirani

dvorni svetniki dobe 15 do 20 tisoč kron.) Govornik je končal s izjavo, da je stališče Nationalverbanda izraženo v njegovem včeršnjem sklepu, da ima Nationalverband proste roke in da je pripravljen sodelovati s Čehi, ali ne dovoli enostranskih koncesij.

V imenu poljskega kluba je govoril dr. Bilinski, ki je rekel, da bodo delali Poljaki dinastično in vojskopolitično, podpirali zvezo politiko zunanjega ministristva, pasili na militarno okrepčanje države in glasovali za brambne predloge, naj bo vlada kakršnakoli. A zato zahtevajo svoj del pri dajatah za armado. Dovolili bodo proračun in rekrute, a kako stališče bodo sicer zavzeli proti vladi, to je odvisno od stališča vlade proti njim Poljakom. Govornik je razpravljaval o vodocestnem vprašanju in se potem dotaknil nacionalnega problema. Doseči se da, da se določijo meje prepirljivim vprašanjem. Razen Nemcev in Čehov žive v državi še druge narodnosti in država mora tudi živeti. Sprič velikih nalog je treba, da se organizirajo stranke in zbornica. Ministrski predsednik in zbornični predsednik sta obenem začela akciji v svrhu, da se ustanovi večina in na prvi red. Poljaki so pripravljeno to podpirati. Pot do tega so posvetovanja in rešitev prepornih vprašanj med Čehi in Nemci. To ne gre potom parlamentarne vlade. Govornik svenjuje Nemcem, naj sezdajo Čehom zlat most, vlada pa mora stranke skupaj spraviti in zato naj ministrski predsednik poseže vmes predno bo prepozno za ljudstvo in za parlament.

Razprava je bila na to prekinjena. Koncem seje se je nemški poslanec Heine opravičil, da z izrazom »Post und Bahnwenzel« ni hotel žaliti Čehov.

Afera Elsner.

Mnogi so bili radovedni, kako stališče bodo zavzeli klerikalci napram predzreznemu naskoku prvega justičnega uradnika na Kranjskem, možu, ki je poklican, da čuva nad tem, da se izvršuje zakon in deli pravica. Na kruto žalitev naše narodne zavesti je bilo treba odgovora. Prav so imeli tisti, ki so rekli, da bodo klerikalci po stari navadi zopet vso krivdo zavrnili na slovenske naprednjake. Kadar napravijo ali provzročijo kako lumparijo, vpijejo, glejte liberalce, kaj so zopet naredili, kakor bežoč tat na sejmu, ki kriči: držite ga, držite ga! »Slovenec« je več dni molčal ter čakal na direktivo od zgoraj. Gospodje pri uradništvu »Slovenec« so morali biti v zadregi, ako imajo še kaj narodnega čuta v sebi. Pišejo pač tako, kakor jim velevaljo tisti, ki jih plačajo. Pač grenak kruh!

V četrtek je šele spregovoril »Slovenec« ter napadel poslanca dr. Ravnhiraja, ker je klerikalcem neljubo afero spravil pred državni zbor. Prizadeva si smešiti našega poslanca ter svetuje slovenskim uradnikom, da naj si sami pomagajo, ako jim predsednik prepoveduje govoriti med seboj v maternem jeziku, kakor Prusi Poljakom na javnih krajih in poljskim otrokom v šoli. Uradnik naj si tedaj sam pomaga ter si nakopuje disciplinarne preiskave, katere vodijo nemški sodniki.

Vrana vrani ne izkljuje oči. Parlamentaraj pa naj molče. Znano in naravno je, da ima podložni uradnik napram predstojniku vedno težavno stališče, posebno ako vidi, da sme poslednji nekasnovano teptati zakone in pravico s nogami, kakor dela naš dični deželni odbor. Zakaj bi ne poskusil kaj podobnega tudi predsednik Elsner, prepričan, da stori Nemcem veliko uslugo, vladajoča stranka na Kranjskem pa mu ne boče zakrivila lasu.

Javna tajnost je, kako je postal Elsner sodni predsednik v Ljubljani. Znano je, da je bil bivši notar v Kostanjevici obsojen zaradi vplivanja na priče in da je vsled tega izgubil notarsko mesto. Toda njegovi prijatelji niso mirovali ter opetovano zahtevali obnovo kazenske razprave. Dobili so, kar se večkrat zgodi, razbremenilo pričo, o kateri so tisti, ki jo poznajo, prav slabo sodili in je tudi klerikalci niso upali javno zagovarjati. Obnova kazenskega postopanja se je v Gradcu dovolila, referent je bil slučajno seveda nadsvetnik Elsner. Delegiralo se je okrožno sodišče v Celju, katero je, kakor se zatrjuje, oprostilo Hafnerja z dvema zoper dva glasa. Kreiralo se je v naglici in Ljubljani novo notarsko mesto ter podelilo notarju Hafnerju za njegove zasluge. Da je imel pri senzacnem imenovanju predsednik Elsner veliko vlogo, ako ne odločilno besedo, ni dvomiti. Tudi Elsnerjevo imenovanje je vzbudilo splošno ogorčenje med Slovenci. Preskočil je več izvrstno kvalificiranih in starejših tovarišev. Dalj časa se je držal rezervirano, da se javnost nekoliko pomiri. Sedaj je pokazal zobe, svoj furor teutoniceus.

Nemški Volkstar, čigar izvršitelj je, je hotel imeti nova dejanja. Elsner je ubogal, prepovedal je slovenskim uradnikom pri sodišču govoriti med seboj v maternem jeziku. Mislil si je pač: poskusimo, ako se poskus posreči, prepovem prihodnjič svojim uradnikom, da ne smejo slovenski govoriti s strankami, katere so zmožne tudi nemškega jezika. Ako gre tako na Koroškem, zakaj bi ne šlo tudi na Kranjskem? Liberalce bomo že ukrotili, od klerikalcev, ki barantajo z vero in narodnostjo, se pa itak nimamo ničesar bati.

Imeli smo že hude čase pri naši justici, o katerih vedo starejši justični uradniki mnogo povedati. A tako predzreznega ukaza, kakor je Elsnerjev, še nismo doživeli. Občevanje uradnikov med seboj, akotudi v uradu, nima z notranjim uradnim jezikom ničesar opraviti ter ni razvidno v nobenih statističnih in drugih izkazih, ki se predlagajo na višja mesta. Kvečjemu se hoče morebiti pri ljudskemu štetju našli več ljudi z nemškim občevalnim jezikom. Zaman je ves vaš trud, gospod Elsner! Tako ne pojde! Upamo, da so slovenski uradniki toliko značajni, da se ne bodo dali ukrasti materinega jezika.

Mi ne kršimo discipline ter priznavamo brez ovinkov, da je potrebna. Mi zahtevamo, da stori vsak uradnik svojo dolžnost v polni meri. Toda uradnik mora imeti tudi svoje naravne in po zakonu mu zjamčene pravice, katerih mu nihče ne sme kratiiti. Vsaka stvar ima svoje meje in te meje je Elsner prekorajil s svojim fermanom. S slovenskimi sodniki pod graškim nadsvetiščem se že od nekdaj krivično postopa. Vsaj je znano dejstvo, da preko Gradača že 40 let ni prišel noben slovenski sod-

nik k najvišjemu sodišču na Dunaj. Na to opozarjamo posebno naše slovenske poslance na Primorskem. Danes gospodujejo pri deželnem sodišču predsednik Elsner, podpredsednik Pajk, nadsvetnik Schneditz in Hauffen, potem svetnik Boashek, sodnik Kaiser in državna pravdnika vitez Luschan in Neuberger. Nadzorstvo ima dr. Eger kot zastopnik nemškega Volkstarja.

Tako se nam godi pod vlado »Slovenske (!!!) ljudske stranke«! Ako ima »S. L. S.« v resnici toliko vpliva na Dunaju, kakor trdi, potem odobruje strastno ponemčevanje sodišč, ako ga pa nima, naj se ne baha z njim.

Pokojni višji predsednik Waser, predsednik Gertscher, pl. Zhuber, Ribitsch, Perko in mnogi drugi so bili strastni Nemci ozir. nemškutarji, a tako daleč vendar niso šli, da bi bili slovenskim uradnikom prepovedali med seboj govoriti slovensko. To je bilo pridržano letu 1911 po Kr., ko vodita slovensko politiko pri nas »Slovenec« dr. Jeglič in dr. Šusteršič.

Najbolj se je preganjal slovenski jezik pri sodiščih pred 30. leti nazvleč § 19. drž. osnovnega zakona l. 1867. Zavračale so se slovenske vloge a limine, vse, kar je bilo pisano slovensko, je bilo nično. Sodnik O. v Metliki, slovenski renegat, je zavrnil nemško prošnjo za vknjižbo neke terjatve, ker je bilo dolžno pismo slovensko, ter je zahteval avtentično prestavo slovenske listine! Pri takih razmerah je bil tedanji justični minister P. a. z. a. k, edini minister ustavne dobe, ki je bil Slovincem pravičen, primoran izdati ministrsko odredbo dne 8. aprila 1882, v kateri se sklicuje na navedeni § 19., ki odločno priznava ravnopravnost vseh deželnih jezikov pri uradih in v javnem življenju, in na druge zadevne navedbe iz leta 1862. do 1867. Sodišča nimajo pravice se vpirati jeziku, kateri priznava justična uprava kot v deželi navadni jezik. Prazak je v dotičnem ukazu l. 1882., ki je še danes v veljavi, postopanje tedanjih nemških birokratov, ki so se branili sprejemati slovenske vloge, označil z besedami: »To je sicer priprosto, a nikakor zakonito sredstvo, s katerim se celo vprašanje ravnopravnosti odblja a limine!«

Tako sredstvo je tudi Elsnerjev ukaz!

Slovenska gimnazija v Celju.

V Celju, 23. oktobra.

Po neizmernem trudu se je končalo leta 1895. ustanovila v Celju za Slovence »e. kr. nižja gimnazija«, v kateri so se štirje predmeti poučevali na podlagi materinega jezika slovenskih učencev, a že leta 1897. je bila vsled krika nemških šovinistov kot samostojen zavod odpravljen. Toda ker tedaj že obstoječih dveh razredov niso mogli razpustiti, so ju pod imenom »e. kr. samostojni nemško-slovenski gimnazijski razredi« priključili celjski višji gimnaziji, pripuščajoč samo štiri nižje razrede. V tej odvisnosti in nepopolnosti životari Slovincem namenjena gimnazija še danes.

Tekom 16 let svojega obstoja je imela ta slovenska gimnazija povprečno vedno nad 170 učencev. V Avstriji imamo lepo število popolnih gimnazij, ki v 8 razredih nimajo toliko učencev, kakor celjski štirje razredi. (Na Slovenskem imamo kar tri take »nemške« gimnazije.) To razmeroma visoko število je popolnoma utemeljeno in se naravno razlaga iz obsežnosti in obljudenosti okrajev, katerim je zavod namenjen. Saj prihajajo v Celje učenci iz političnih okrajev Celje, Konjice, Slovenjgradec, Brežice in iz sodnega okraja Rogatec, koder je po zadnjem ljudskem štetju stanovalo vsega skupaj 223.947 Slovencev. Tudi po letošnjem ljudskem štetju se to število ni znižalo temveč prejkone naraslo. To ogromno število Slovencev nima nobene slovenske meščanske, strokovno ali kakšne druge srednje šole, kjer bi se učencem podajala višja izobrazba; vsi ti Slovenci so navezani na eno edino ubogo nižjo gimnazijo v Celju. In vendar imenuje peščica nemških šovinistov in renegatov v Celju slovensko gimnazijo »windisches Trutzgymnasium«. Kakor kažejo izvestje in kakor se je vlada, oziroma naučna uprava po svojih nadzorovalnih organih sama prepričala, so učni uspehi na tem zavodu zavsem povoljni. Učenci, ki morajo po dovršenem četrtem razredu prestopiti na tuj zavod, izhajajo, kakor uče izkušnje, razmeroma dobro.

Kdo pa nasprotuje obstoju in izpopolnjenju slovenske gimnazije v Celju? V prvi vrsti oni nemški politiki, ki v svoji nestrpnosti načeloma odrekajo Slovincem vsako višjo šolo, katera nima namena, pomemčevati slovenskega naraščanja. Dalje vsi oni, ki vpijejo: Celje je nemško mesto!

pa metresa razsipna in bedasta grofica Dubarry.

Velika francoska revolucija je tem razmeram naredila konec. Vladarji se niso dali vsaj v javnih zadevah več tako komandirati od svojih metres, kakor poprej. Cesar Napoleon III. je bil pač časih nekaka igrača v ženskih rokah, a samo v rokah svoje prave žene, še sedaj živeče cesarice Evgenije. Ena sama kraljevska priljubljenost si je po veliki francoski revoluciji žnala za nekaj časa pridobiti velikanski vpliv na državne posle — to je bila varietetna plesalka Lola Montez.

Vladar, ki ga je Lola Montez zapredala, da je postal brezvoljno orodje v njenih rokah, je bil bavarski kralj Ludovik I., stari stric rajne avstrijske cesarice Elizabete. Kralj Ludovik I., ki je v Monakovu sezidal Pinakoteko, Propileje, Walhallo, Ludovikovo cerkev, je bil vrl mož, priljubljen pri vsem prebivalstvu in od umetnikov naravnost oboževan. Bil je vzoren vladar, toda imel je eno napako — večno mlado srce. Ko je bil že skoro osemdeset let star, se je večkrat tako zaljubil, da se je hotel s svojo izvoljenko kar poročiti in so imeli sorodniki in ministri največje težave, predno so ga odvrnili od takega namena. Veliki slikar Cornelius je o tem kralju rekel: Njegovo srce je vedno žejno ljubezni, a kraj vsega tega početja mi je ljubši, kakor tise krepostnih filistrov.« Kralj tudi ni skrival te svoje slabosti in se sam iz nje norčeval. Ko je v zimi l. 1862. oliškal v Rimu delavnico nekega bavarskega kiparja in je tam

videl, krasno izdelani kip spečega Amora, je zmajeval z glavjo in zatrjeval »to ni nič, to ni nič«. Prestrašeni kipar je hotel kralja prepričati da je njegova sodba krivična, a kralj ga je na pol resno na pol šaljivo prekinil z besedami: »Bežite, bežite, ljubí gospod! Amor nikoli ne spi; jaz vem to iz lastne skušnje.«

V Monakovo, kjer je kralj Ludovik I. srečno in zadovoljno vladal, je prišla l. 1846 takrat zelo slavna »španska« plesalka Lola Montez. Njeno »špansko« pokolenje ni bilo pristno. Lola Montez je bila porojena l. 1820 v škotskem mestu Montrose. Bila je hči nekega angleškega oficirja in neke lahkoživke Kreolke. Njena zunanjost pa je bila izrazito španskega značaja. Bila je prožnega telesa, črni oči in las, temne polti in čudovito graeiozna. Vrh tega je bila jakovesela, zabavna in dovipna in izredno inteligentna. Plesalka pač ni bila posebna, kritiki - strokovnjaki je niso nikoli pripoznali kot umetnico, a nadomeščala je to z ognjevitostjo in z vsakovrstnimi ekstravagancami: na odru je žvižgala, pušila cigarete in tleskala z bičem, kar do tistih časov ni bilo nikdar v navadi. Njene produkcije so bile v obraz vsem policijskim in birokratičnim predpisom tistega časa in so se običajstvu toliko bolj dopadle, ker je bilo obče mišljenje že v veliki meri nagnjeno revoluciji.

Lola Montez je bila vzgojena na Škotskem in se je tam poročila s kapitanom Jamesom. Šla je z njim v Indijo, tam pa ga je zapustila in se vrnila na Angleško. Nastopila je naj-

prej v Londonu kot plesalka, potem pa v vseh večjih evropskih mestih ter žela povsod velikanske triumfe in imela povsod brez števila čestilcev. Ko je prvič nastopila, se je izdala za Španjolko in si nadela ime Dolores Montez.

Ko je prišla Lola Montez v Monakovo, ji intendant ni dovolil, da bi nastopila na dvornem gledališču, češ, če ji v Vršavi in Poznanju tega niti na privatnem gledališču niso dovolili, potem spada še manj na kraljevo dvorno gledališče. Lola Montez pa se intendantu ni uklonila, marveč je šla naravnost do kralja in se pritožila proti intendantovi prepovedi. Ko jo je kralj zagledal, je bil že tudi omamljen. Amor nikdar ne spi! Kralj je razveljavil intendantovo prepoved in Lola Montez ni samo nastopila na dvornem gledališču, nego je sploh ostala v Monakovu. Kralj ji je daroval malo palačo in cela Bavarska je vedela, da je Lola Montez kraljeva metresa. V visokih krogih je bila nevolja velika in vratoslavski kardinal nadškof Diepenbrock je bil nalašč poslan v Monakovo, naj posreduje, na neha to kraljevo razmerje s tujo plesalko. Toda kralj se ni dal pregovoriti in je odsvolil kardinala z zatrdilom, da brez ljubice sploh ne more živeti. Kardinal je potem še enkrat poskusil svojo srečo pri kralju in mu je prigovarjal, če že ne more živeti brez metrese, naj si vsaj izbere katero iz med dvornih dam ali kako aristokratino, ne pa tako potpuško vlačugo, kakor je Lola Montez.

A kralj se ni dal prepričati in si

Slovenska gimnazija bi škodovala njegovemu nemškemu značaju! Da je pa ta bojni klic neupravičen in neodkritosrčen, se razvidi iz tega, da se ti Nemci prav nič ne spodbikajo nad tem, da je »nemško« Celje sedež raznih k. kr. uradov, ki so v prvi vrsti namenjeni slovenskemu prebivalstvu celjskega sodnega in političnega okraja. Tudi se ne spodbikajo nad sedežem gospodarskih institutov, obrti in trgovine v Celju, ki žive vsi edinole od Slovencev. Edino izjemo bi naj delala gimnazija! Sicer pa znaša po zadnjem ljudskem štetju število zavednih Slovencev v mestu 1450 napram 4940 osebam, katere so izjavile, da govorijo v vsakdanjem običajnem nemškem. Letošnjega rezultata ljudskega štetja si celjski magistrat iz strahu pred revizijo in pa vsled naraslega števila zavednih Slovencev ne upa objaviti. Pomisliti je pa nadalje treba, da pripada pravzaprav k mestu velika okoliška občina; ako bi se število Slovencev v tem »velikem Celju« primerjalo s številom Nemcev, bi bilo nedvomno večje. Končno nasprotujejo popolni slovenski gimnaziji v Celju oni, ki se boje za obstoj »nemške«, če bi jo zapustili slovenski dijaki. In res ta strah ni bil neupravičen. Šele z ustanovitvijo nemškega Studenterheima se je iz vseh mogočih avstrijskih kronovin nabralo toliko grešnikov in manj vrednega materiala, da bi morebiti mogla sedaj nemška gimnazija sama zase eksistirati. In nekega izvestja višje gimnazije je razvidno, da je bilo od 339 dijakov le 228 doma na Štajerskem; ostalih 111 nemških dijakov jih je bilo n. pr. 35 iz Nižnje Avstrije, 10 iz Koroške, 10 iz Nemškega Štajerja, ni iz umevnih vzrokov izkazano. Vsem tem krajem pa gimnazija v Celju gotovo ni namenjena. Število nemških dijakov na višji gimnaziji je le umetno, vstvarjeno vsled reklame in zagotovila, da dobi na tem zavodu nemški dijak brez ovir in temeljitega znanja zrelostno spričevalo. Saj ni docela sigurno, če vodstvo nemškega Studenterheima v Celju ne podpiše staršem svojih gojencev tozadevnega rezerza! Iz nemškega Celja samega je že nekda in še sedaj jako malo dijakov. Saj čitamo v »Spominke« ravno kar umrlega dr. Jos. Vošnjaka, da so že l. 1846 poznali v Celju rek: Cillier Kinder, Tüfferer Wein, Prassberger Loden, wenn sie geraten, muss man sie loben! A prilike za tako hvalo je istinito zelo malo.

»Slovenska« gimnazija obstoji, kakor se je pred nekaterimi dnevi na tem mestu že izjavljalo, že 16. leto v Celju, ki je naravno in prometno središče vseh krajev, katerim je gimnazija namenjena. Tu so uradi in tu je sedež vsega gospodarskega življenja spodnje polovice slovenskega Štajerja. V Celje prihajajo zato stari in mladi, ki se pripravi na študij, ob kateri priliki lahko pogledajo k sinu in se podučijo pri učiteljih, kako napreduje. To so primerna dijaška stanovanja in razni dobrotniki, ki omogočajo učenje tudi ubožnejšim dijakom. Zato je razvidno, da bi bila vsaka premestitev iz dvojezičnega mesta Celja kam na deželo ali v kak majhen trg bila docela neumestna in bi zavod pogubila.

Nedostatki sedanje »slovenske« gimnazije so jako veliki. Zavod je začasno nastanjen v zasebnem poslopju, ki ni bilo nikoli zidano v šolske namene in jim torej tudi niti v skromni meri ne more ustrezati. Posebno hodniki so tako ozki (1,25 m), da bi pomenili v slučaju kake nezgode resno nevarnost. Manjka pa tudi primerne vrta, kamor bi se dijaki lahko v odmorih podali. Zato je vlada že l. 1902 postavila v proračun kot prvi obrok za stavbo novega poslopja te gimnazije 5000 K.

Višja gimnazija v Celju je postala zadnji čas popolnoma nemško-nacionalni zavod, na katerem se slovenski dijaki ne morejo čutiti domačih! Ne le, da je učni jezik v vseh predmetih razun slovenske nemški, tudi profesorji so zagrizeni in nestrpni Nemci. Kakor hitro je katero profesorsko mesto na tem zavodu izpraznjeno, se v mnogih slučajih kar brez razpisa spopolni z Nemcem, samo da bi slovenski profesorji ne dobili prilike se zanj potegovati! Zato se čutijo tudi pritepeni nemški študentje za gospodarje na tem zavodu, čigar ravnatelj obično s slovenskimi dijaki in njihovimi starši s pomočjo gimnazijskega sluga kot tolmača! Zato vpijejo nemški profesorji, da so slovenski dijaki le gostje in »paraziti« na tej gimnaziji! Saj posnemajo dijaki Nemci svoje »vzgojitelje« in renče nad slovenskimi tovariši, ako jih slišijo govoriti slovenski! Sploh na tem zavodu o kaki kolegialnosti med dijaštvom ni niti govora, mlada srca se zastrupljajo z narodnostnim sovraštvom. Je le posledica gospodarskih razmer slovenskih dijakov, da posejajo ta zavod in ga na hvalo njihovi nadarjenosti in dobri podlagi iz spodnje gimnazije tudi absolvirajo. Trditve znanega grbastega »pedagoga« na celjskem magi-

sfratu, da se absolventi nižje slov. gimnazije v Celju zaradi slabega znanja celjske višje gimnazije izogiblajo, je navadna laž. Letos je n. pr. vstopilo od 18 absolventov slovenske nižje gimnazije v Celju 14 na višjo.

Poleg zgoraj naštetih vzrokov, ki ne govorijo, temveč kriče po razširjenju »slovenske« gimnazije v Celju v višjo, so pa tudi še drugi razlogi, ki to zahtevajo. Vzgojne in ukoslovne zadeve na »Slovenski« gimnaziji vodi profesor, ki je obenem vodja, vrhovno vodstvo, posebno pa upravne in osebne zadeve so v rokah ravnatelja nemške višje gimnazije! Takšna delitev uradnih poslov ne more biti nobenemu zavodu uspešna, ker se delokrog obeh predstojnikov ne da strogo odmeriti. Takšno razmerje slabo vpliva na dijaštvo, pa tudi profesorjem ne more biti prijetno, da imajo mesto enega dva predstojnika, ki jim oba pišeta kvalifikacijo. In povrh tega je »vrhovni« ravnatelj trd in hud Nemec, ki še ni nikoli javno pregovoril kake besede v obrambo toli zapostavljane in obrekovane »slovenske« gimnazije, ki mu je v skrb izročena.

Učni jezik na »slovenski« gimnaziji je le v štirih predmetih (veronauk, latinščina, matematika in slovenščina) slovenski, povsod drugod je že od vsega začetka nemški. To je proti vsem pravilom vzgojstva, ki zahteva za vsak uspešen poduk je materinščino kot učni jezik. S podučevanjem zemljepisja in naravoslovja v nemškem jeziku že v prvem razredu, se dela učencem, ki seveda nemški ne morejo vedeti, velikanske težave; saj so knjige pisane za učence, ki jim je nemščina materinski jezik. Nemškim učencem zadostuje le znanje enega jezika, slovenski fant pa bi naj vedel od vstopu v gimnazijo še oba jezika? Če se je na Kranjskem avdel iz istih predmetov že z velikim uspehom slovenski učni jezik, je to mogoče tudi na Štajerskem. Da bi se dijaki tekom svojih gimnazijskih študij ne naučili nemški, se gotovo ni bati.

Imenovana gimnazija obstoji že 16 let v Celju, a še vedno ni stalna, temveč visi takorekoč v zraku. V tem oziru je edina izjema v celi Avstriji! Tudi z učiteljskim zborom je prečudna stvar. Kar dodeljeni so sem v službovanje, eden iz Kopra, eden iz Kečevja, drugi od drugod. Nikdo ne ve, na koliko časa. Tudi ostalih učnih moči pravno stališče je prav nejasno. Škandalozno je tudi, da si naučena naprava skuša na tem zavodu pomagati s čim večjim številom sapientov. Boji se, da bi definitivno nastavila slovenske učne moči.

Vlada se pri rešitvi celjskega gimnazijskega vprašanja ne prebota sklicuje na parlamentarne težkoče, dasi je pravkar upravnim potom ustvarila popolno nemško gimnazijo v Ljubljani in na isti način izpopolnila kočevsko gimnazijo. V Ljubljani kakor v Kečevju obstojajo neznatni nemški jezikovni otroci. Isto velja za »nemštvo« v Celju. Kaka krvava ironija k temu je postopanje vlade napram »slovenski« gimnaziji v Celju! Letos je vlada določila ne le v proračunu 150 tisoč za stavbo nove nemške višje gimnazije v Celju temveč je črtala še tisto skromno postojanko za potrebe slovenske gimnazije v Celju. O postavitvi za stavbo ali razširjenju slovenske višje gimnazije v Celju se niti ne govori. Da, naučena uprava hoče našim željam po razširjenju na ta način ustreči, da namerava spremeniti slovenske gimnazijske razrede v navadne paralele na višji gimnaziji.

Štajerski državni poslanci naj dobro premislijo, kaj delajo, predno vstopijo Šusteršiču na lupo v vladno večino. Ako že žele prodati svoje glasove oholi nemški vladi in Nemcem — naj jih prodajo za popolno slovensko višjo gimnazijo v Celju, ki bo nameščena v novem poslopju!

Državno pomočno gozdno tehnično osobje gospodom državnim poslancem.

Že več kot 20 let prosi državno pomočno gozdno tehnično osobje za povzdigo materijalnega in socialnega stanja; kar se je dosedaj zboljšalo, se je drugim stanovskim vrstam že davno dovolilo in tedaj ne more zbuditi občutka dobrodejnega enake cennitve.

V dosedanji uvrstitvi državnih gozdarjev se ni vpoštevala ne nevarnost in težavnost gozdarskega poklica in tudi ne po poklicu zelo uteklo, se je drugim stanovskim vrstam že davno dovolilo in tedaj ne more zbuditi občutka dobrodejnega enake cennitve.

1000 državnih uslužbenih prevetih strokov.

Želje c. kr. gozdarjev, c. kr. okrajnih gozdarjev in c. kr. gozdnih pomočnikov se dajo sledeče kratko navesti.

1. Privzetev vsa državno-tehnična gozdna pomočna osobja v službeno pragmatiko pod vrstitevjo v obris pisarniško manipulacijskih in tehnično pomočnih uradnikov.

2. Priznanje službenih priklad, če so oddaljena stanovanja oziroma službene postaje 4 km od glavnih prometnih zvez.

3. Podelitev stanarine v znesku 20% plače, vsem c. kr. gozdarjem, okrajnim gozdarjem in gozdnim pomočnikom, katerim se ne more stanovanje odkazati.

4. Določitev potnih in pisarniških poprečnih c. kr. okrajnim gozdarjem in gozdnim pomočnikom v višini odgovarjajoči krajevnim, časovnim in draginskiim razmeram in priznanje teh poprečnih tudi državnemu gozdarskemu osobju.

5. Izprememba zastarelega nazivanja »gozdni pomočnik« v gozdni pristav.

6. Všetev celotne aktivitetne doklade v pokojnino, zvišanje pokojnine vdovam in istim po starih gozdarjih (katere so sedaj primorane s pokojnino letnih 400 K stradati in zmrvovati) enako kakor po uradnih XI. in X. činovnega razreda.

7. Gozdarskim gojencem z dovršeno gozdarsko šolo in državno skušnjo naj se dovoli mesečni prispevek 80—90 K.

8. Znižanje službene dobe na narveč 35 let in vračunjanje vsega službenega časa.

9. Vreditev c. kr. gozdarjskih šol. Kot glavno točko vseh teh želja in prošelj smatramo pod 1. navedeno, katere izvedba bi končno udeležila mahoma po več kot 20letnih petletnih naslednje nujne potrebe.

a) Zvišanje danes k življenju družini gozdarja ali gozdnega pomočnika ne zadostujoče mezde na najmanjšo k življenjskemu obstanku odgovarjajočo in primerno priznanje službovanja, težavne, nevarne, izčrpalne in odgovorne službe s plačo stopinji omike odgovarjajočo.

b) Gotovo zasluženopravičeno zjednačenje s slično cenjenimi skupinami državnih uslužbenecv, ki nimajo višje olike oziroma odgovornejšje službe

c) Skrajšanje službene dobe od 40 na 35 let.

d) Zvišanje lastne pokojnine, kakor iste vdov po c. kr. gozdarjih, okrajnih gozdarjih in gozdnih pomočnikov in

e) Vreditev sedanjim draginskiim razmeram ne več odgovarjajočih popotnih pristojbin.

Da bi se z boljšimi življenjskimi pogoji in pri polnemu priznanju službenih izvršitev veselje do službe zvišalo, ni potreba še posebej omejevali.

Ker se je že skozi leta različnim skupinam državnih uslužbenecv po pod točko 1 navedenemu načinu njih življenje zboljšalo, upa državno pomočno gozdno tehnično osobje, da je čas prišel, da se izposluje tudi temu toliko časa nezasluzeno zapostavljenemu stanu enako upravičeno postopanje z ozirom na določbo načrta službene pragmatike.

Prosimo tedaj vse gospode državne poslance na tem mestu, da prošnje državnih gozdarjev na znanje vzamejo in napotijo nje izpolnitve po visoki vladi.

E. K.

Občinske volitve v K stanjevlci.

Volitve se bližajo. Upali smo, da bomo kmetje to mirno opravili, kakor se spodobi za gospodarsko stvar.

Volilni imeniki so bili razgrnjeni, rešile so se reklamacije in vse je šlo redno pot. Nihče ni mislil na liberalce ali klerikalce; pač pa samo na to, kako bi v smislu novega volilnega reda napravili prostor kmečkemu zastopstvu v novem občinskem odboru.

Pa prišli so ljudje z maslom na glavi in zakričali: Sedanje občinsko gospodarstvo je zanič; volite nas, mi vam bomo odpravili doklade, naredili ceste, vodovode, železnico in medica bo tekla z občinske mize v sleherno vas.

Oglasil se je »prvi poštenjak« v občini, Keržičnik Franc iz številke 66, katerega močno pest je občutiti že marsikateri katoliški duhovnik in dvignil glas spreobrnjenca zoper liberalce, nevernike, odernuhe, sleparje itd. Pobratil se je s svojim smrtnim sovražnikom in sosedom nadporočnikom Otmarjem. Vse bogu v čast in slavo ter v spodbudo občinskim pravnikom.

Nadporočnik je z ozirom na svoje oficirsko dostojanstvo takoj sklenil delo prijateljstvo s spreobrnjenecem in z njim sklical za Slov.

ljudsko stranko shod v farovski veži v nedeljo 22. t. m..

Oficir in njegov sosed »poštenjakovič« pa nista imela poguma na tem shodu nastopiti in sta vse svoje »poštene« misli razodela nekemu gospodu iz Ljubljane.

Ves pogum in učenost je tedaj prevzel neki profesor Drmastija ter začel na shodu »dermastiti« po osebah: dr. Oražna, našega župana in tajnika.

Ni se upal grajati občinskega gospodarstva, pač pa je napadal samo osebe, prav po naročilu nadporočnika Severja in njegovega dičnega sosed Keržičnika, kojemu pošte ni občani že mesece očitajo tatvino in krivo prisego, ne da bi se upal Keržičnik nastopiti pot tožbe proti njim.

Dr. Oražna, župan in tajnik pa so vkljub dermastenju mirno spali tisto noč, kajti njih vest je popolnoma čista.

Kakor rečeno, je o kostanjevskih občinskih zadevah govoril samo ljubljanski profesor Dermastija, kateremu je nekoliko pomagal poslanec Hladnik.

Od domačih ni nikdo prigovarjal in sploh je bila udeležba tako be-raška, da je ta »shod« izgledal kakor pogrebščina. Izmed naših je prišlo iz radovednosti polovica, ostala polovica pa je šla 25 somišljenikov Severjevih in Keržičnikovih. Če pomislimo, da je občinskih volilcev nad 1300, si lahko zračunamo, koliko ljudi imata za sabo nadporočnik in njegov sosed.

Danes se sramujejo ti ljudje drug drugega in svojega shoda in če bo šlo tako naprej, se bodo še pred volitvami kesali, da so sploh pričeli s svojim klavrnim junaštvom.

Razloček med gospodarstvom občinskim klerikalne gospode pod dičnim nadporočnikom Severjem ter gospodarstvom naprednjakov pa bo na podlagi neovrgljivih števil priobčili prihodnjici.

Vodnjak v Zagorju na Pivki in vodovod Stranje.

Kako občutno potrebni smo Pivčani vodovoda, je pokazala jasno letošnja suša. Študenti, ki niso, kar ljudje pominjo, vsahnili, so letos zmanjkali, tako n. pr. v Gradu, Radokovi vasi in na Baču. Vasi z 800 do 1000 prebivalcev so bile v letošnji suši brez koreja vode in prisiljene iskati si jo 2 do 3 ure daleč v reški dolini. Iz oddaljenejših vasi, kakor so n. pr. Palčje, Juršče in dr., so si boljši posestniki dovažali vodo z vozi, med tem ko so si jo morali reveži kajžarji nositi v skafih na glavi in to 6 do 8 km daleč. Nekateri podjetneži so jo vozili v sodih v domače vasi ter jo tam prodajali na drobno. Skaf vode, ki drži kakih 15 litrov, se je v vasi Juršče prav lahko prodal za 30 v. — Izmed vodovodov, kolikor jih imamo po Pivki in bližnjih krajih, je izdaten le v Košani, ostali so pa bili o letošnji suši bodisi popolnoma suhi, ali so pa dajali le bore malo vode. Ni pa zmanjkalo vode v poskuševalnem vodnjaku v Pivčah v Zagorju, ki se ga bili lani sezidali. V času najhujše suše je bil noč in dan obkoljen z vozi iz vseh krajev in kencev s cele Zgornje Pivke. Noč in dan so z njega vodo kalali in potem, ko se je ne ravno dobra sesalka vsled neprestanega kalanja pokvarila, z navadno posodo črpali. Kljub temu se voda ni podala niti za las.

Vodnjak je napravljen sicer dobro, le sesalka ni izbrana prava, in to je ravno vzrok, da vodnjak ni delal tiste dobrote, ki bi jo, da je sesalka dobra in solidna. Vsak trenutek je bilo treba jo popravljati in končno, ko se je vsled vednega kalanja pokvarila, jo sploh pustiti ter vodo, kakor že prej omenjeno, črpali z navadno posodo. To pa je delo le zadrževalo, in so vsled tega »vode željni« le počasi prihajali na vrsto ter morali po cele ure z vozi čakati, da so mogli napolniti svoje sode. Delalo je to velike neprilike in provzročalo le še nepotrebno izgubo časa in denarja; kajti bilo je ravno v tem času dosti in nujnega posla drugod — na polju, delavcev pa že itak malo. Vrh tega je pa trpelo še najbolj gozdarjenje, ki daje Pivčanu vsakdanji kruh. Iz tega je razvidno, kako nujno je treba, da se postavi druga, trdna sesalka, ki bo zmogla vsako delo in to tudi v najhujši potrebi — v času suše. Vodnjak je subvencioniran od države in dežele, ter upamo, da bo šel v tem oziru deželni odbor občini na roko, zlasti ko je v času potrebe toliko okoliša navezanega — kakor smo to leto videli — skoro izključno na ta vodnjak. Dalje je skrajno potrebno, da se napravi pri vodnjaku tudi drugače red in da se skrbi za snago. Prati bi se smelo le na perišču in ne zgoraj vodnjaka, da se voda, ki je, kakor je pokazala kemična preskušnja, izvrstne kakovosti, ne kali brez-

potrebno z milnico. Ravno tako se ne bi smel vodnjak odpirati, ne le radi mogoče nesreče, ampak tudi zopet radi snage.

Res je, da rabi ta vodnjak, ker je nekoliko od rok, večinoma le v sili, ko vsahnejo vsi drugi studenci in vodovodi; ravno radi tega pa naj bo v pravem času v redu, da ne odpove vsled pomanjkljivih srebalnih naprav, kajti v času potrebe prihrani s tem, kakor bi to bilo mogoče že v letošnji suši, trpinu Pivčanu časa, truda in denarja v obilni meri ter je tako neprecenljive vrednosti za celo Zgornjo Pivko.

Kakor smo že poprej dejali, se ni voda v vodnjaku kljub izredni vporabi, ko se je črpala neprenehoma noč in dan in to vzdržema po več tednov, umaknila niti za en cm. Da je voda stalna in da je je veliko, to je že dokazala huda suša pred nekaj leti še bolj pa letošnja. Da je tudi živa, pričajo nam človeške ribice, ki jih v povodnjih iz vodnjaka večkrat vrže na kopno.

Za celo pivško dolino je projektiran velik vodovod, ki bi imel svoje izvirke v Stranjah pod Nanosom in bi se prikloplil v slučaju, da ti ne bi zadostovali, še potok Korotanjšca. Projektanti sodijo, da bodo te vode zadostovale za celo Pivko. Uvaževati je pa dejstvo, da je na Pivki dosedaj zgrajenih pet manjših vodovodov, izmed katerih v večji suši štirje popolnoma odpovedo, eden, t. j. postojnski, se pa mora zelo omejevati pri vporabi, če hoče zadostiti najnujnejšim potrebam mesta Postojne. Gotovo je torej umestno, da izrazimo svoje pomisleke, bodo li stranski in korotanjški izvirki, ki so popolnoma kraškega značaja, zadostovali v veliki potrebi za celo, tako obširno in obljubeno dolino in ni li mogoče se bati, da se ti izvirki v do-gledni bodočnosti zmanjšajo ali pa, kar na kraški formaciji ni izključno, celo poniknejo!

Javna in popolna pojasnitev v tem oziru od strani projektantov bi zelo pomirjevalno vplivala na našega davkoplačevalca. Naj tedaj merodajni faktorji dobro prepresejo to zadevo, predno jo izvrše in naj preudarijo, ne bi li kazalo razbremeniti vodovodni projekt Stranje v toliko, da bi se izločila od njega Zgornja Pivka! Za ta okraj bi se namreč lahko napravil vodovod zase, v kar bi se uporabljala podtalnica iz poskuševalnega vodnjaka pri Zagorju, ki bi se lahko dvigala z veterinico, za katero so tudi dani vsi pogoji.

Pivčan.

Italijansko-turška vojna.

S tripolitanskega bojišča.

Boji:

Iz Tripolisa poročajo v Berlinu z dne 27. t. m. sledeče: Pred solničnim vzhodom se je bližala močna četa Arabcev središče in levemu krilu italijanske pozicije in je bila sprejeta z živahnim streljanjem. Ko je solnce izšlo, so videli med napadalci regularne čete, pa tudi turško artilerijo v akciji. Proti osmi uri so Arabci napadli italijanske čete. Turke je sprejelo par baterij in dva bataljona z groznim ognjem. Kar je ostalo Arabcev in Turkov živih, so se umaknili za hribovje, kamor so jih Italijani zasledovali.

O istem napadu poroča »Agenzia Stefania«: Noč je bila mirna. Pred solničnim vzhodom smo zapazili, da se Turki pripravljajo na nov napad, ki ga je podpiral močan kontingent Arabcev. Šlo se je za veliko oboroženo množico, za kakih 6000 mož. Takoj ko je solnce izšlo, so začeli aeroplani rekonoscirati in opazovati so-vražne pozicije, vsled česar je mogla naša artilerija stopiti na desnem krilu z velikim uspehom v akciji. Boj je bil hud, posebno v središču med pozicijami Henni in malimi trdnjavami Mesri in Bumelana, ki jih je sovražnik posebno ostro napadal in je prišel celo do utrd, ki so jih branili bersaljeri. Najprvo je nastopil sovražnik v eni bojni črti, ki jo je ojačeval iz dveh velikih rezervnih čet. Na to je nastopil sovražnik v strnjanih vrstah in je skušal prodreti našo bojno črto. Bil je pa ob celi fronti z velikimi izgubami nazaj pognan. Tudi na našem najskrajnejšem krilu je bil bolj jako oster. Sovražnik je hotel nas obkoliti, kar se mu pa ni posrečilo. Napadalec so se morali z velikimi izgubami umakniti. Med umikanjem so streljale na nje štiri Kruppove baterije, ki so bilo notirane na Kamanlijskih jarkih. Nekateri oddelki 40. pešpolka so čakali, da so prišli Arabci prav do utrd. Na to so začeli še le z vso silo na nje streljati, da so se morali umakniti z velikimi izgubami. Nato so naše pehotne čete zapustile utrdbe in so z nasajenimi bajonetmi napadli Arabce. Nekaj časa so jih zasledovali in končno popolnoma razkropili. Ko je napad ob fronti nekoliko ponehal, je nastopilo desno krilo in je z uspehom napadlo eno sovražno čr-

to. 8 stotnja 84. pešpolka se je s al-
jajnim bajonetnim napadom polasti-
la neke zelene zastave Arabcev in je
Arabece potpisnila do proda. Navzlic
streljanju vojne ladje »Sicilia« je
skušala turška artilerija stopiti v
akcijo, kar se ji pa ni posrečilo. Ena
baterija je bila popolnoma razdžana.
Izgube sovražnikov so bile zelo ve-
like. Pustili so na bojišču najmanj
1000 mrtvih in veliko število ranjen-
cev. Na strani Turkov se je najmanj
1500 mož udeležilo boja.

Izgub na naši strani ne moremo
natančno določiti. Mrtvih in ranje-
nih smo imeli kakih sto. Naše čete
energično na to delajo, da izženejo iz
oaz vse sovražnike. Naše čete postre-
le vse Arabce, ki jih dobe z orožjem.
Hiše, kočice in vas Beduincev pred
Tripolisom so bile požgane. S tem se
hočemo zagotoviti, da smo v ozadju
popolnoma varni. V mestu je mir.
Parnik »Serbia« je odplul s 600 iz-
gnanimi Arabci proti trinitiskim
otokom. Položaj v Komsu je še ved-
no ugoden.

Iz Carigrada poročajo, da je
menda turška vlada dobila zelo
ugodna poročila iz Tripolitaniije. Bo-
ji se vrše pri Tripolisu, v Honsu,
Miskadi, Benghasiju in Derni. Itali-
jani so imeli velike izgube. Razpolo-
ženje na porti je zelo dobro.

»Kdama« poroča: Ko so prišle
Italijanom nove čete na pomoč, so
skušali prodirati v notranjo deželo.
Vsed turških utrd se pa Italijanom
to ni posrečilo. Italijani so imeli ba-
je velike izgube. Boj je trajal štiri
ure.

»Jenni Gazetta« poroča, da se je
vršil 24. t. m. pri Azim v bližini Tri-
polisa boj med enim turškim pol-
kom, kateremu so pomagali Arabci,
in bersaljeri. Italijani so imeli 300
mrtvih in so ujeli 60 Turkov. Izgube
Turkov so baje majhne.

»Agence Havas« poroča iz Tri-
polisa: Arabci so se menda umakni-
li, potem ko so imeli velike izgube.

Včerajšnji londonski listi poro-
čajo: Izgube Italijanov v Tripolisu
se cenijo na 400 do 700 mož. Poro-
čila o bombardiranju Benghasija ni-
so nič kaj laskava za Italijane. Pri
prvem izkrcavanju v Benghasiju so
imeli Italijani 155 mrtvih. Angleški
poročevalci izjavljajo, da je bilo
bombardiranje evropskega dela me-
sta popolnoma nepotrebno. V arab-
skem mestu je bilo le par mož usmr-
tenih; na drugi strani so pa italijan-
ske granate napravile grozovite
učinke med ženami in otroci.

Italijanska mornarica.

Iz Rima poročajo, da je del ita-
lijanske mornarice, ki je dozdaj kri-
žal ob jačrinski obali, priplul v pri-
stanišče Civita vecchia, da naloži
premoga. Eskadra je dobila ukaz, za-
sesti različne otoke v Egejskem
morju.

»Messaggero« poroča, da je pri-
šlo v četrtek pri vzhodu v Dardanele
med italijansko ladjo »Napoli« in
dvema turškima ladjama do boja.
Ena turška ladja je bila potopljena,
dočim je druga srečno ušla v Darda-
nele.

Protiitalijansko gibanje v Egiptu.

»Seccolo« poroča iz Kahire, da
narašča v Egiptu protiitalijansko gi-
banje. Delavci in kmetje zbirajo de-
nar za sveto vojno. Časopisje hujša
proti Italiji. Boj kot italijanskega
blaga se vedno bolj širi. Vse kaže, da
hočejo Mladoturki povzročiti proti
italijanski osvojevalni politiki pan-
islamistično gibanje.

Carigrško časopisje poroča, da
je dobila turška vlada iz vseh vila-
jetov poročila, da je protiitalijanski
boj kot v najboljšem teku. Porta je
baje na to odgovorila, da je boj kot
popolnoma nepotreben, ker je za
uvoz italijanskega blaga itak dolo-
čena stoodstotna carina.

Velevlasti.

»Stampa« piše o trozvezi in pra-
vi: Nemčija se trudi, napraviti mir
in se omejuje na to, da diplomatično
podpira Turčijo. Anglija se pa obna-
ša vse drugače. Govori se, da prodi-
rajo turški častniki skozi Egipt
v Tripolitaniijo. Tudi Francija ni za-
branila, da so potovali turški častni-
ki skozi Tunis. Anglija slabo špekulira,
če misli, da bo Italija izstopila
iz trozveze. Anglija neče videti pro-
tiitalijanskega gibanja v Egiptu. Tu-
di je pustila angleške mornariške
častnike pri turški mornarici. Av-
stro-Ogrska je s parlamentarnimi
izjavami, s katerimi je pred celim
svetom pokazala, da ima Italija
prav, Turčija pa ne in s tem prisilila
druge velevlasti, da so stopile na
stran Italije, dokazala, da je prava
priateljica Italije.

Oficijalno poročilo o aneksiji.

Iz Rima poročajo, da bo ita-
ljanska vlada v par dneh sporočila
velevlastim aneksijo Tripolitaniije in
Kyrenejke. V političnih krogih iz-
javljajo, da bodo velevlasti nedvom-
no priznale aneksijo in da potem
Turčija ne bo imela več vzroka, upi-
rati se. Če bo pa Turčija nadaljevala
vojno, tedaj velevlasti, pač ne bodo
več vplivale na Italijo, naj se v svo-

jih operacijah omeji. Italija bo po-
tem s svojo mornarico ofenzivno na-
stopila proti Turčiji. Zasedla bo la
tripolitanska pristanišča, ker se bo so-
vražnik, ki se je umaknil v notranjo
deželo, itak podal, ker mu bo začelo
primanjkovati živil in orožja.

Politična kronika.

Zaradi mesnega vprašanja so se
včeraj sestali v ogrskem poljedel-
skem ministrstvu pod predsedstvom
državnega sekretarja Ivana Ottlika
obojeestranski strokovni referenti k
novim konferencam. — Srbsko trgo-
vinsko ministrstvo je dalo 43 srbskim
izvoznim podjetjem dovoljenje, da
smejo izvoziti v Avstrijo 3144 pra-
šičev.

Položaj Turčije. »Times« prina-
ša članek iz zelo dobro poučenih kro-
gov o turških razmerah. Članek pra-
vi: Osmanska država bo morda v
Evropi in Aziji še dolgo obstajala,
toda v tem trenutku ne more niti en
kompetenten državnik v celi Evropi
trditi, da bo Turčija čez leto dni še
evropska država. Punctum saliens v
tem trenutku ni Tripolitaniija, mar-
več vprašanje, kako rešiti Turčijo
pred katastrofo. Vsaka velesila si bo
trikrat premislila, predno se zveže s
Turčijo, ali sklene z njo kako alijan-
co.

Poročila o begu kitajskega dvo-
ra iz Pekinga zaradi razširjenja re-
volucije dosedaj še niso potrjena,
vendar pa je zelo verjetno, da pobeg-
ne dinastija v Mukden, kjer so tudi
grobovi cesarske hiše. Potem bi pa
dobili Japonci pravico nekakega pro-
tektorata nad dinastijo Mandžu, kar
bi seveda vznemirilo zlasti Rusijo,
Angleško in Zedinjene države. Zlasti
dejstvo, da so stopili konzuli velesil
v zvezo z revolucionarji, je zelo
škodljivo ugledu centralne vlade.

Kako malo ugleda uživa vlada, kaže
tudi, da se je morala vdati zahtevam
skupščine in odpustiti prometnega
ministra Sang - Kung - Pao, na ka-
terege mesto pride prejšnji predse-
dni prometnega ministrstva Tang-
Sao - Yi. Proti ministru bodo vpelja-
li preiskavo. Tudi je morala vlada
odrediti, da izpuste iz ječ predsedni-
ka provincijalne skupščine v Seču-
anu in druge voditelje vstaje v Čong-
taju. V bližini Hankava so se vršili
zopet boji o katerih poročata obe
strani, da so zmagali. V Hankavu je
naznanil vodja revolucionarjev Liu-
ang - Kuang, da je izvoljen za pre-
sednika republike. Obenem je Liuang
Kuang naznanil, da hoče prevzeti v
oskrbo carinski urad v Čang - Čaju,
čemur pa so ugovarjali poslaniki, ker
so carinski uradi v Čang - Čaju od
tujih velesil zaseženi.

Napredno gospodarsko in prosvetno :: društvo za Krakovo in Črno ::

vabi na

shod

društvenikov in volilcev,

ki ga priredi

v soboto, dne 28. oktobra 1911
ob 8. uri zvečer v gostilni pri
» Soklicu, Pred konjušnico. «

Na shodu poroča kandidat za
deželni zbor g. Adolf Ribnikar in
drugi govorniki.

Štajersko.

Obstrukcija v štaj. deželnem zbu-
ru. Graška »Tagespost« pravi pišo-
č o pogajanjih za ustvaritev nove
vladne večine v parlamentu: »Tukaj
v Gradcu smo mnenja, da je zmiraj
sitna stvar, ako sede Nemci v vladni
večini skupaj s Čehi in Slovenci. Le
da tukaj nismo tako samoglavni, da bi
hoteli onemogočiti redno delo v pa-
rlamentu zaradi obstrukcije v štaj.
deželnem zboru. Nasprotno: mi mi-
slimo, da se bo dalo s premirjem v
državnem zboru doseči tudi dela-
zmožnost štaj. deželnega zbora. V
politiki ne odločujejo simpatije in
antipatije, temveč pamet in taktika.
Koalicija (s Čehi in Slovenci) nam
ni simpatična, ali smatramo jo za
potrebno. « »Trditev« Slov. Naro-
da, da se bodo nemški naciona-
li in slov. klerikaleci, ki obstruirajo
v štaj. dež. zboru, sprijaznili na Du-
naju, se utegne uresničiti. Kolikor nam
je znano iz tukajšnjih klerikalnih
političnih krogov, računajo ti z vso
sigurnostjo na delazmožnost štaj.
dež. zbora v prihodnjem zasedanju.

In zopet e. kr. nemška celjaka
pošta. Komaj smo sprejeli prvo po-
ročilo o jezikovni ravnopravnosti
pri celjskem pošttem uradu, že se
nam poroča o drugem nečuvencu
postopanju poštnege uradnika. Bilo
je 21. t. m. ob 11. dopoldne, ko pride

neka ženaka k denarnemu oddelku in
nagovori tam službojočega uradni-
ka slovensko. Ta pa ji mesto odgo-
ra zabrusi v obraz »nichts deutsch!«
Ženica pa je na to prav dobro pri-
pomnila, to je pa čudno, da na pošti
naenkrat slovensko ne znajo, prej so
me vedno razumeli. Ne samo, da je
tako postopanje uradnika netaktič-
no, ki se sama ob sebi oboja, je to
tudi kričeče izzivanje pri e. kr. ura-
du, ki služi okraju, po ogromni ve-
čini slovenskemu. Mi bomo odselej
razmeram na tukajšnji pošti posve-
čali vso pozornost in vsak slučaj kr-
šenja naših pravic brezobzirno ne
ozirovali samo v našem časopisju,
ampak na krajih, kjer vspeh pritož-
be ne bo izostal. Tako daleč vendar
se nismo, da bi nas uradniki, ki so
plačani z našim denarjem na naših
rodnih tleh zasramovali.

Učiteljska imenovanja v ptuj-
skem okraju. Imenovani so za začas-
ne učitelje: Kranj Janko iz Cirknice
za Sv. Lovrenc na Dr. p., Kriz Her-
man od Sv. Andraža v Lesk. za Za-
vrč, dalje absolvirani kandidatje
Zeilhsfer Benedikt k Sv. Marku, Po-
žar Vinko v Cirkovce in Korenjak
Franc k Sv. Andražu v Leskovcu.

Velik nemški konkurz na Sr.
Štajerju. Tvrda Ernst Rathausky,
ki je prišla že pred dalje časa v pla-
čilne težave, je napovedala konkurz.
Tvrda je lastnica premogokopa v
Ivniku, papirnic v Lonču (D. Lands-
berg) in dveh manjših lesnih obrtov
v Wildenu in Schwanbergu. Pasiva
znašajo 38 milj. kron. Pri tvrdki ste
zelo angažirani štajerska eskomptna
in praška Union-banka.

Ponarejeni goldinarji krožijo zo-
pet po več krajih na Sp. ztajerskem.
Nosijo letnico 1879 in so zlit iz neke
melanije svinca z neko trjo kovino.
Falzifikati odsevajo sivkasto-modro
in imajo temno barvo. Ponarejevalci
so jih spravili mnogo med kmete.

Iz Polzele. Naši nemškutarji so
te dni s posebno slavnostjo pri svo-
jem bratu Jeleni slavili otvoritev
2. razreda na polzelanski Schulve-
reinskoli. Število otrok je bojda
prav povojno. Da so to samo sloven-
ski otroci, menda ne bo treba pose-
bej dostavljati. Menda se nameni in
cili Schulvereinovi nikjer lepše ne
vidijo ko pri nas. Ta šola bo še za nas
velika nesreča v narodnostnem oziru,
posebno, ako bi se polzelanska želez-
niška postaja z novo železnico pove-
čala in bi prišlo sem več nemških
železniških uslužbencev. Slovenci ni-
mamo dovolj volje in potrebne ener-
gije, da bi šolo onemogočili. Take re-
či so nam »malenkosti«.

Iz Šmarja pri Jelšah. K notici
priobčeni v »Slov. Narodu« dne 25.
oktobra pod naslovom »Roškar« in
uradniške plače bodi omenjeno, da
je pred zadnjimi državnozborskimi
volitvami imel dr. Korošec tukaj
zborovanje in je pri tej priliki svo-
jim kmečkim poslušalcem med dru-
gim rekel: »Uradniki niso gospodje,
ampak vi ste gospodje, uradniki so
pa vaši hlapci.« Kaj bi tedaj zameri-
li Roškarku, o katerem vendar vemo,
da je tako malo razumen človek, da
še pametnih misli ni zmožen! Roš-
kar prežveka samo to, kar sliši od
dr. Korošca. Riba pri glavi smrdi.

Iz Gornjega grada nam pišejo:
V Lneah in okolici je zastupil neki
zlobnež, najbrže kak divji lovec, več
lovskih psov, samih plemenitih živa-
li. Tako je zastupil trg. Rajmunda
Brataniču psa, vrednega 80 K, go-
zdarju Janezu Steržarju dva psa,
vredna 200 K. pos. Pečovniku psa,
vrednega 50 K in dr.

Iz Celja. »Izobraževalni klub« je
poslal g. dr. M. Rostoharju, priv.
docentu na češkem vsenčilišču v
Pragi, sledečo pismo: I. K. v Celju
Ti ob priliki Tvojega prvega preda-
vanja v lastnosti priv. docenta na
češkem vsenčilišču v Pragi iskreno
čestita k uspehu, katerega si vsled
svoje vstrajnosti s habilitacijo, kot
propagator samopomočne akcije za
slov. vsenčilišče med slovenskim di-
jaštvom dosegel. Srečno želimo, da
vstrajaš tudi naprej pri tem težav-
nem načrtu in Te zagotavljamo vse
nam možne podpore ter svojega sta-
rega tovaršstva. Dr. Jos. Pučnik, dr.
Dragotin Koderman itd.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Naš
okraj je dovolil za stavbo oni del
proge železnice Purkla - Ptuj, ki teče
po ozemlju okraja, 50% donesek. Da-
si nas veseli, da se okraj za gradnjo
te važne železnice zanima in jo sku-
ša podpirati, nam poročilo o tej vi-
soki, za okraj gotovo previsoki pod-
pori ni nič preveč simpatično. Zakaj
delati poprej kake sklepe kakor spre-
govorita država in dežela? Dolžnost
države je gotovo, da to prevažno že-
leznico, ki bo vezala središče države
z Dalmacijo in bo v vojaškem oziru
ogromne važnosti, gradi na lastne
stroške. Čemu pa imamo poslanca
na Dunaju, da ne bi v tem oziru ka-
tere relikvi?

Iz Maribora. K poročilu, da je
poljedeleko ministrstvo dovolilo
štaj. dež. odboru vračunati stroške
za žrjano kmetijsko šolo v Št.
Jurju ob Juž. žel. med redne deželne

izdatke — stvar je v zvezi z izplači-
lom državnega doneska — pripomi-
nja »Marb. Zeit.«: »Vprašamo le, s
kako pravico se more vzeti tak kre-
dit v redni deželni proračun? Za 20
ad hoc prepranih slov. kmečkih
fantov se izda pol milijona, med tem
ko mora na stotine učiteljskih rod-
bin gladovati, ker jim dežela ne mo-
re zvišati dohodkov. « »Ne vemo,
ali je večja nemška neumnost ali
zlobnost. Da danes štajersko učitel-
stvo gladuje, je kriva baš nemška
deželnozborska večina, ki se nikoli ni
hotela resno lotiti vprašanja regula-
cije učiteljskih plač. To ve vsak po-
litičen otrok in to izpoveduje tudi že
javno nemškonacionarno učitelj-
stvo.

Iz Poljčan nam pišejo: Skoraj
enoletnemu trudu naših renegatov
se je posrečilo naloviti za novo nem-
ško Roseggerjevo šolo 145 otrok. Ti
otroci bi se naj po besedah novega
Šulferajnskega nadučitelja v Peklu
vzgojili v »zavedne Nemce«. Pisali
smo ponovno, s kakimi sredstvi se je
nabiralo deco za novo šolo: s podku-
povanjem, grožnjami, obljubami, ki
se ne bodo nikoli izpolnile. Vse to
kaže, da se gre v prvi vrsti za trd-
njavo nemštva ob Južni železnici in
ne za kako kulturno potrebo pekel-
skega »nemštva«, ki šteje samo morda
kakih 15—20 šolobveznih otrok.
Rosegger se otvoritve prve poneta-
čevalnice iz njegovega sklada ni
udeležil; pisal je samo iz Gradca pismo:
Heil und Frieden Eurem neuen
Schulhause auf deutscher Heimats-
erde! Da mir! Z nemirom in sovra-
štvom se je »kulturno« delovanje tega
zavoda pričelo in uspehov ne bo-
de rodilo! Roseggerjeva beseda o
»nemški« zemlji in trdo slovenski de-
želi pa je dala povod fanatičnemu
našemu sovražniku, notarju Wies-
thalerju iz Sl. Bistrice, da je na ban-
ketu pri Baumannu zasmehoval trd-
itve Slovencev, da je v naši domo-
vini »naša zemlja«. Nova šola ima
obenem slavnostno dvorano, ki se
lahko uredi za protestantsko molit-
nico. Ureditve takih dvoran si je
vzel »Schulverein« po svojih novih
šolah za princip — in vendar molči
k temu nemško duhovništvo. Zna-
menje, da slavi idejo nemške ekspan-
zije in brutalnega podjarmljenja so-
sednih narodov višje, ko verska
vprašanja.

»Sokol« v Gradcu. Na šestem
rednem obnem zboru slov. telovad-
nega društva »Sokol« v Gradcu iz-
voljen je bil odbor, ki se je tako-le
konstituiral: Starosta: br. inž. Hen-
rik Mohorčič; podstarosta: br. Ru-
dolf Stegmüller; tajnik: br. Josip de
Gleria; blagajnik: br. Fran Ramovč;
načelnik: br. Rudolf Mikuš; gospo-
dar: br. Jože Umek. Odborovi na-
mestniki: br. Leander Minar, br. Iv.
Vidmar, br. Fran Umek, br. Milan
Stamear. Pregledovalca računov: br.
Matko Miklič in br. Josip Dolničar.

Drohe novice. Imenovanja. Namestnik je imenovan kancelista
Roša pri celjskem okrajnem glavar-
stvu za okrajnega tajnika. — Sod-
niški izpit je napravil z dobrim
uspehom dr. J. Požar, avskultant v
Mariboru. — Iz Bizeljskega
nam poročajo: Zakonska Brunec v
Viti vesi si nista posebno dobro. Te
dni sta se zvečer zopet hudo skrega-
la. Ko je mož zaspal, je žena zažgala
njegovo postelj in zbežala. Mož se je
še pravčasno zbudil, tako da se ni
zgodila nobena večja nesreča. — Pri
volitvah v šoštanjski
okrajni zastop so zmagali v
skupini veleposestva in kmečkih ob-
čin klerikaleci. V trgu Velenje so iz-
voljeni klerikaleci, v Šoštanju in vele-
obrtinski skupini pa nemškutarji. Na
slovensko - napredni strani se za vo-
litve ni čisto nič storilo, odtod ta kle-
rikalni uspeh. — Iz poštne služ-
be. Imenovana je Angela Musar za
poštno oficijantinja v Trbovljah I. —
Kmečka dohtarica. Neka
Ivarka Vaš, ki živi v konkubinatu s
korjedercem Al. Valenčekom pri Sv.
Marku bl. Trbovelj, se je ukvarjala z
zdravniškimi posli. Za zdravlilo sta ji
služila pasja mast in voda s prekuha-
nih raznih trav. Posebno rada je
zdravila deco. Pred kratkim pa je
otroka Marije Ratej iz Loke s pasjo
masto tako skurirala, da je umrl.

Pristojni zdravnik jo je naznanil
oblastim. — Iz Vojnika nam po-
ročajo: Osebenkarica Jožefa Hudej
je pripovedovala okrog o pos. Francu
Črešnjariju, da je kradel les. Črešnjar
jo je te dni za to ošteval in ker mu z
besedo ni bilo dovolj, je Hudejevo še
pretepel najprej zunaj in potlej v
sobi. Ljudje so Hudejevo komaj re-
žili iz Črešnjarijevih pesti. — Iz
Ljutomer. Na tukajšnje realko
se bodo sprejemali učenci v petek,
dne 4. novembra ob 9. uri dopoldne v
šolski sobi na Glavnem trgu. Seboj je
treba prinesiti zadnje šolsko spriceva-
lo. — V okrajni šolski svet
ormoški so bili soglasno izvoljeni
slednji gg. dr. Gvidon Serbec, odvet-
nik v Ormožu, Jakob Zadavec, last-
nik paromlina v Središču, Ivan Šker-
lec, poštar pri Sv. Tomažu in A. Me-
ško, posestnik v Lahoncih. Napred-

njaki imajo torej večino. — Za žu-
pana v Blanci je bil izvoljen ve-
leposestnik g. Hinko Likar, vrli na-
prednjak. Prejšnjemu županu Robe-
ku tudi fanatična rajhenburška du-
hovščina ni mogla več pomagati na
županski stolček. — Iz Celja. Ka-
kor že večkrat, zapoje tudi letos pev-
ski zbor »Slov. del. podp. društva« na
okoliškem pokopališču ob 3. popoldne
na vseh svetnikov dan nekaj nagrob-
nic. — V Šmarju pri Jelšah
se otvori dne 3. novembra popoldne
obratno - nadaljevalna šola s trgo-
vskim tečajem. — Iz Celja. 4. le-
tošnje zasedanje porotne-
ga sodišča se prične dne 20. no-
vembra. Imenik izrebranih porotni-
kov priobčeni prihodnjič. — U m l
je v Celju upokojeni inspektor Juž.
žel. Emanuel Pivon. Bil je dalje ča-
sa postajnačelnik v Sp. Dravogradu.
— Iz Gradaa poročajo, da je
postavljen za začasnega oskrbnika
konkurzne mase E. Rathausky v
Lonču dr. Tomschegg, odvetnik ista-
tam. — Iz Zg. Radgona poročajo,
da je bil izvoljen za predsednika
okr. bolniške blagajne Nemec Ko-
rhar. Nemškutarski odbor ostane
navzlic vsem slov. protestom na kr-
milu.

Volilci — somišljeniki!

Oddajte pri nadomestni deželno-
zborski volitvi, ki bo v torek 31. t.
m., glasovnice, na katerih bo napi-
sano ime narodno-naprednega kan-
didata:

Adolf Ribnikar,

tržni nadzornik v Ljubljani.

Volitev traja od 8. jutraj do 2.
popoldne.

Koroško.

»Bühreien.« Pod tem naslovom
poročajo »Freie Stimmene«, da so po-
bili v Pavličevi ulici v Celovcu slo-
venski fantje iz okolice pri vseh nem-
ških hišah šipe po oknih. List se silno
zgraža nad tem vandalizmom in psu-
je po svoji umazani navadi Slovence.
Oglasil pa se je neki ovidec, ki je
izpovedal, da so bili razgrajati nem-
ški vojniki 7. pešpolka v Celovcu. Po-
bili pa so šipe na vseh hišah, brez iz-
jeme, ali je lastnik Slovenec ali Ne-
mec. Razbijati so začeli najprvo pri
gostilni Vrečnik. S tem so padle vse
umazane psovke, namenjene Sloven-
cem, nazaj na Nemce.

Zivinska kuga na gobcu in park-
ljih se po Koroškem vedno bolj raz-
širja. Vdrla je že v dosedaj še neoku-
ženo Lavantinsko dolino in se pojavi-
la pred par dnevi na novo tudi v ce-
lovški okolici. Pri St. Rupertu je zbo-
lelo pri nekem posestniku, ki ima 16
volov in 3 krave, za kugo 5 volov in
2 kravi. To je prvi in dosedaj še edi-
ni slučaj v celovški okolici. V posa-
meznih okrajih Severne Koroške je
obolelo dosedaj za kugo nad 600 glav
goveje živine.

Draga ljubimka. Neki kotlar v
Beljaku se je sestel v neki gostilni z
20letno Rozo Cene. Ko je prišel zju-
traj domov, je pogrešil v denarnici 4
bankovce po 100 K. Cencovo, ki taji
tatvino, so prijeli, vendar pa dosedaj
še niso dobili denarja.

Volilci!

Pri deželnozborski volitvi
dne 31. oktobra

je volilna dolžnost.

Kdor se volitve ne udeleži, zapade kazni!

Primorško.

Levi, ki se skrivajo. V Trstu
živi veliko število italijanskih držav-
ljanov, takoiimenovanih »regnic-
lov«. Kakor vsa Italija, tako so tudi
tržaški regnicoli silno navdušeni za
vojno Italije proti Turčiji in kar vr-
toglavi postanejo, kadar čitajo
»Piccolove« urnebesne tirade o ope-
retnih junaštvih italijanske armade
v Tripolisu. Dunajski humorist Da-
nijel Spitzer je nekoč pisal: »Krasno
je umreti za domovino na bojni po-
ljani — pravijo vsi tisti, ki niso šli v
vojsko.« Spitzerjevega mnenja so tu-
di tržaški regnicoli. Neznansko gore
za krvoprelitje in nikoli jim »Pie-
colo« ne more dovolj popisati ita-
ljanskih junaštev, toda v vojsko ne
mara nobeden iti. Niti tisti, ki jih
italijanska domovina kliče. Tržaški
pismonoše so veliko število regnic-
lov iskali in iskali, da bi jim dostavi-
li pozivnice na vojsko, a najti nise
mogli nobenega. Sovražnikov se se-
veda ti junaki nič ne boje, samo pred
pozivnicami so imeli strah in da bi
tem levom ne bilo treba iti pod ita-
ljanske vojaške zastave, so kakor
zajci bežali pred pismošani in se
jim skrivali. Kadar bo treba proti

Slovenec demonstrirati, bodo pa vsi na nogah.

Spokorjen grešnik. Klerikalni listi poročajo, da je Ante Jakić potresel pepela na svojo glavo, da se je spokoril, preklical in obžaloval vse, kar je pisal in delal približno kakih dvajset let ter dobil odpustitve in postal zopet mašnik. Ante Jakić — zopet mašnik. Življenje teče hitro in marsikdo je že pozabil, kdo je Ante Jakić. Bil je duhovnik v Dalmaciji, a duhovska suknja mu je bila pretesna, duhovski milje mu ni ugajal in duhovsko obzorje mu je bilo preveč omejeno. Vrgel je kolar od sebe in postal eleganten posvetnjak, zapustil je prižnico in vzel v roke pero. Na svojo zastavo je zapisal velike ideje. V Pulju je izdajal list »Il diritto creatore«, v Trstu velik tednik »La pensée slave«. Toda bilo je v njem preveč fičfirčevskega duha in premalo solidnosti; imel je več talenta za galantnega aventurierja, kakor za resnega politika. Njegovo žurnalistično delovanje ni bilo brezplodno, a gibal se je v ekstremih, na katera mu realni politiki absolutno niso mogli slediti. Tudi naš list je imel z njim konflikte. Katoliški duhovnik Jakić je prestopil k pravoslavju in si pri Trstu sezidal vilo v bizantinskem slogu — a valove življenja je vilo odneslo iz njegovih rok in ko mu je začela zima beliti lase in brke, ko njegova osebnost v ženskih očeh ni več užigala tistih plamenov, kakor nekdaj, tedaj se je spokoril in zdaj se je zopet zatekel v naročje grešniškim vedno odpustajoče cerkve. Naj mu bo lahka duhovska toazura!

Štiridesetletnica županovanja. Župan v Podgori A. Klančič bo obhajal dne 4. novembra kaj redko slavlje, namreč 40letnico svojega županovanja. Zavednemu možu bodo pridelili na ta dan napredni Podgorci veliko slavlje.

Tretji roparski napad na Komenški cesti. Pred nekaj dnevi je peljala prekopčevalka Justina Volčič iz Komna svoj ročni voziček s kramarskim blagom iz Trsta v Komen. Pri preserskem gozdu je skočil nenadoma k nji neznan človek, jo pograbil za vrat in zahteval od nje denarja. Prestrašena ženska je segla v žep in mu dala v ruto zaviti drobiž, okoli 11 kron. Napadalec je z ropom izginil v gozdu. Napadalec je, kakor ga opisujejo napadeni, vedno eden in isti. Izvršil je sedaj že tretji roparski napad, v par slučajih pa so ga prepoznali. Umestno bi bilo, da bi se oblasti malo bolj pobrigale za varnost presersko - komenske ceste.

Umril je v Čepovanu posestnik in poštir Anton Kofol.

Iz sodne službe. Za kancelista sta imenovana Ivan Filipič za Vološko in Andrej Ródl za Buzet.

Nov most čez Sočo bodo gradili pri Zagradu. Z delom prično v začetku februarja. Stroški za most so proračunjeni na 520.000 K. Gradbo mostu bodo prevzeli, kakor se čuje, večinom slovenske domače tvrdke.

Cerkveni rop. V Volčah so vložili neznani tatovi v cerkev. Razbili se več nabiralnikov, v katerih pa so dobili le malo denarja. Razbili so tudi tabernakelj ter pokvarili več cerkvene posode, katero so razbito pustili na oltarju. Cerkev ima precejšno škodo. O storilcih še nimajo nobene sledi.

Mlad samomorilec. Na klopi v Boscu Pontini so našli večeraj zjutraj nekega neznanega, okoli 12 let starega dečka, ki se je zastrupil z octovo kislino. Pri sebi ni imel nobenih listin. Odpeljali so nezvestnega v bolnišnico.

Nezgođe. Železniški čuvaj Fran Renčič je skočil v škodnju med vožnjo iz nekega tovornega voza in se je pri padcu nevarno poškodoval na glavi in prsih. — Neki neznan voznik je povozil v ulici Carduzzi v Trstu 51letnega Josipa Trobea. Kolo mu je šlo čez glavo in prsi.

Dva nova semnja v Križu. Tržaško namestništvo v Trstu je dovolilo v Sv. Križu dva nova živinska in blagovna sejma, in sicer dne 5. februarja in 5. novembra. Ker je letos dne 5. novembra nedelja, se vrši semenj v ponedeljek, dne 6. novembra.

Nova državna obrtna šola v Pulju. V kratkem bodo pričeli graditi v Pulju novo državno obrtno šolo, in sicer na cesti Campomazio. Proračun zgradbe znaša 280.000 K, in je že pokrit. V ožigled zvišanja delavskih plač in dražjega materiala pa bo dovolila občina Pulj še 70.000 K podpore.

Kolera. V Taru pri Poreču se še vedno širi kolera. Zdravstvene oblasti so odredile najstrožje varnostne odredbe in uvedle stalne bakteriološke preiskave vseh, ki so bili v zvezi z obolenimi in za kolero umrli. — Hčerka, 9letna Marija dne 23. oktobra za kolero umrle kmetice Pinečič je začela bolehati na žlezu dva dni po materni smrti. Večraj se je dovršila bakteriološka preiskava, ki je pokazala pri njej in pri njeni sestri, ki je obolela že preje, pravo azijsko kolero. V Tar so zanesli kolero ita-

lijanski delavci in jo norecnično trditve, da bi bila prišla kolera čez Hrvaško in Srbije.

Gospodarsko napredno društvo :: za šentjakobski okraj ::

priređi

v nedeljo, 29. oktobra 1911 ob 3 popoldne pri Vidmarju (Mokarju) na Barju :: ::

volilni shod

z ozirom na deželnozborske volitve v torek 31. t. m. Na shodu govorita gg. dež. odbornik dr. Ivan Tavčar ter deželnozborski kandidat Adolf Ribnikar.

Volilci s Karolinske zemlje, Črne vasi, Hauptmance in Ilovice, udeležite se shoda polnoštevilo, da čujete zopet enkrat resnico o nečednih name-nih, ki jih imajo nasprotniki Ljubljane z našim mestom in njega prebivalstvom! Vsi na shod! Vsi na shod!

Dnevne vesti.

+ Seja izvrševalnega odbora narodno - napredne stranke je v ponedeljek, dne 30. t. m. ob 6. zvečer v tajništvu.

+ Kako je prišel koritar Rojina do dela na magistratu. Večrajšnji »Slovenec« skuša oprati Rojino, ker se mu je dokazalo, da je kot prisedni gerenta na magistratu deloval le za svoje in svoje stranke korist. Glede oddaje novih klopi v mestni dvorani pravi »Slovenec«, da je dobil Rojina to delo potom razpisa. Stvar je pa bila taka. Več trditi je prvotno samostojno oferiralo to delo, Rojina je nasproti temu predlagal, da naj se razpiše. Rojina pa je ta predlog stavil, ker je natančno vedel kakšne ponudbe so napravile druge tvrdke. Nato pismo je še on sam z ozirom na »razpise« oferiral in je ofert tako napravil, da je bil natančno za 2-3 K cenejši kot drugi. Dognano je, da je Rojina v tem slučaju na eklatanten način zlorabljal javno funkcijo za svoj lasten žep. Če tudi so klerikalni slovesno proklamirali načelo, da kdor je občinski svetnik ne sme dobiti pri občini dela, bi Rojini tudi tega ne zamerili, da ga je dobil. A, da si ga je pridobil na tak naravnost sleparski način, to pa presega vse meje. Sedaj ko klerikalci vedo, kako nastopa njihov zaupnik v posvetovalnem svetu na magistratu, je njihova dolžnost, da pokličejo Rojina na odgovor. Stranka, ki bi trpela, da bi taki ljudje še naprej sedeli v javnem zasedanju, je brez časti, brez ponosa in brez poštenja. Mi smo s tem z Rojino obračunali in pričakujemo, da bo sam izvajal konsekvence. Ako tega ne bo storil, mu bo treba še v občinskem svetu vzgati pečat sramote na sredi čela. To smo danes jasno in točno povedali, da bo javnost čisto na jasnem kakšnega koritarja priporočila ljubljanskim volilem S. L. S.

+ Bomo videli! Klerikalci agitirajo proti naprednemu kandidatu Ribnikarju s tem, da klerikalna večina deželnega zbora njegove izvolitve ne bo verificirala, kakor tudi ne bo potrdila izvolitve profesorja Reiserja. Pripominjamo, da bi nas tako dejanje klerikalne večine čisto nič ne prisenotilo, ker vemo, da so klerikalci sposobni za vsako nasilstvo in zakonolomstvo. Toda predno bodo posegli po takem sredstvu, si bodo še temeljito premislili, ker čisto gotovo je, da bi tako nasilstvo izzvalo najskrajnejši odpor od napredne strani, a tudi vlada bi k takim protipostavnim dejanjem ne mogla molčati. Najmanj, kar bi se v tem slučaju moglo zgoditi, bi bilo, da bi se onemogočilo redno delovanje deželnega zbora. Kakor vse kaže, bi pa klerikalci prav to radi dosegli. Finančni položaj dežele je tak, da bo treba že v doglednem času deželne doklade izdatno izvišati. Tega pa se klerikalci boje, ker vedo, da bi to povzročilo med prebivalstvom tak vihar, ki bi bil lahko nevaren klerikalni stranki. Ti oziro so bili za klerikalce tudi merodajni, da so se izrekli proti sklicanju deželnega zbora na jesensko zasedanje. In ni izključeno, da bodo tudi v januarju poskušali na ta ali oni način preprečiti redno poslovanje deželnega zbora v svrhu, da se izognejo potrebi, da bi morali že v tem zasedanju davkoplačevalcem natočiti čiste-ga vina v neizogibnosti izvišanja deželnih doklad. Prav lahko je torej mogoče, da bo Šusteršičeva stranka namenoma prav z neverificiranjem Reiserjevega in Ribnikarjevega mandata skušala iz prav kar navedenih razlogov izzvati v deželnem zboru krizo. Nam bo to prav, ako se klerikalci odložijo k temu koraku, ker je čisto gotovo, da si bodo pri tem temeljito opekli prste. Naj le poskusijo izvesti svojo načrt, ki so ga napovedali že tudi v »Slovenec«. mi smo pripravljeni na vse in že danes lahko povemo, da bodo tisti, ki

bodo izšli poraženi in potolčeni in tega boja klerikalci. Klerikalna gospoda se naj le igra z ognjem, bo si vsaj enkrat na živjenci pošteno opalili prste.

+ O nemško-klerikalni zvezi. Klerikalci nastopajo silno kričavo in bahato, čim pa se spregovori o intinimih ednosajih, v katerih se nahajajo z Nemci, se takoj potuhnejo ter skušajo pozornost javnosti odvrtiti od tega vprašanja. Nemško-klerikalna zveza je prava Ahilova peta naših klerikalcev. O vsaki drugi stvari so pripravljeni polemizirati, kakor hitro pa se vzame v razpravo njihovo razmerje z Nemci, pa postanejo takoj malobesedni in če je le mogoče se zmažejo iz neljube jim situacije s kako ceneno frazo, ki ne pove ničesar. Večraj so odpravili poglavje o nemško-klerikalni zvezi s temi »duhovitimi« stavki: »Najbolj zabiti liberalci že ne verjame več o laži o nemško-klerikalni zvezi...« Shod Nemcev v kazini je liberalnim žurnalistom posebno krepko zaprl usta, zato si izmišljujejo, da so na shodu nemški voditelji izjavljali, da so si klerikalci pridobili za Nemce največjih zaslug in jim izposlovati stvari, katerih bi Nemci sami absolutno ne mogli doseči. Torej v teh stavkih so zapodeni vsi argumenti, ki jih morejo klerikalci navesti proti svoji zvezi z Nemci! Res, smilijo se nam klerikalne reve, ki vkljub silnemu svojemu trudu in naporu ne morejo najti boljših argumentov. Toda kje bi naj dobili te argumente, ko ima javnost na razpolago nešteto slučajev, ki jasno kakor beli dan dokazujejo, da je bilo vse doseganje politično delovanje klerikalne stranke pod neposrednim vplivom ljubljanskih Nemcev in da je bila vsa klerikalna politika umerjena na to, da koristi nemškemu življu v Ljubljani in na Kranjskem vobče, brez ozira na to, ali to škoduje splošnim slovenskim narodnim interesom ali ne. Ali naj naštejemo vse one slučaje, ko so klerikalci na ljubo svojim nemškim zaveznikom povzročili najboljše udarce slovenski narodni stvari? Pričnimo! Vzemimo najprvo krono vsega klerikalnega izdajalskega početja — ljubljansko občinsko volilno reformo. Brez te volilne reforme bi nikdar in nikoli ne prišel nobeden Nemec več v ljubljanski občinski svet. To je bilo tako gotovo, da Nemci niti sanjati niso o tem, da bi imeli kdaj svoje zastopnike v mestni hiši ljubljanski. Pa so prišli klerikalci ter prinesli Nemcem na krožnik kar 7 občinskih odbornikov! Nemci so takrat odkrito izjavljali, da so jim klerikalci radi volje darovali nekaj, kar bi z naporom vseh svojih sil in ob notorični naklonjenosti vlade vsem nemškim tečajem nikdar in nikoli ne bi bili dosegli! To je krona vseh klerikalnih izdajalskih činov, izvirajočih iz nemško-klerikalne zveze. Druga izdajalska dejanja, ki imajo vsa za temelj klerikalno nemško zvezo, so: popolna samostojna nemška gimnazija v Ljubljani, imenovanje posebnega nemškega deželnega šolskega nadzornika za Kranjsko, imenovanje Nemca za finančnega ravnatelja v Ljubljani katero mesto je preje zavaljal Slovenec, imenovanje zagriženega Nemca Elsenberga na Levičnikovo mesto za predsednika deželnega sodišča ljubljanskega, imenovanje Nemca Lusehana za državnega pravdnika v Ljubljani, imenovanje Nemca za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu, katera služba je bila doslej vedno v slovenskih rokah, nastavljanje nemških uradnikov in zdravnikov v deželni službi na primer Götthoferja in dr. Tratnika, imenovanje Nemca Nehenführerja za višjega uradnika deželne bolnišnice itd. Vsi ti klerikalni narodni grehi, ki jih je legiion, dokazujejo bolj kakor deset pisanih pogodb: 1. obstoi nemško-klerikalne zveze, 2. pa neizmerno škodo, ki jo je ta zveza že povzročila slovenski narodni stvari. Vzorčito takšnega po-zubnega delovanja klerikalne stranke ne more noben pošten Slovenec ostati več ravnodušen, marveč bo vsakdo, ki ima v sebi le iskrico narodnega čustva, z gnusom, gnevom in ogorčenjem obrnil hrbet taki izdajalski bandi!

+ Regulacija duhovniških plač. Če že vodja slovenskih klerikalcev dr. Šusteršič govori o uradnikih, da žro, žro in žro, kaj si šele misli o duhovnikih, menihih in nunah. Seveda si pa svojega mnenja povedati ne upa. Če bi imel pogum, gotovo bi predlagal v državnem zboru, da se naj tudi regulirajo plače katoliški duhovščini na takšen način, da bi se na leto prihranilo precej milijonov narodnega premoženja. Predlog bi se glasil menda takole: Imetje katoliške cerkve se od države konfiscira. Duhovnikov naj je toliko, kolikor je jih v resnici potrebno. Plača duhovnikov naj bude takšna, kakršna je v državnih uradnikih ter se začneja z 1. činovnim razredom. Za svoje funkcije, kakor so n. pr. blagoslovi, molitve, maše itd. ne sme duhovnik

pod kaznijo suspenzije zahtevati nobenih pristojbin, kakor ne sme sprejeti n. pr. učitelj od svojih posameznih učencev za trud posebnega plačila. Tudi naj ne sme duhovnik sprejemati darila v kakršnikoli obliki n. pr. mortis causa, inter vivos itd. Razmerje med katoliškim duhovnikom in njegovo kuharico se od države pripoznava kot tako imenovani klerikalni zakon (matrimonium clericale) in je nerazločljiv in nerazdružljiv. Samostani z menihi in z nunami so potentakem nepotrebnosti in se odpravijo. — Dr. Šusteršič je prefrigan človek in more lahko s takšnim predlogom v slučaju, da se realizira, postati svetovno znana historična oseba.

+ Volilce opozarjamo, da velja tudi za nadomestno deželnozborsko volitev, ki bo v torek 31. t. m. volilna dolžnost. Kdor izmed volilcev še ni dobil glasovnice in volilne legitimacije, naj se nemudoma potrdi na deželno vladu v predsedstvo pisarstvo (I. nadstropje, vhod iz Simon Gregorčičeve ulice) ter tam zahteva svoje dokumente. Vsak napredni volilec napiši na svojo glasovnico razločno ime našega kandidata: »Adolf Ribnikar, tržni nadzornik v Ljubljani.« Vsak volilec naj po glasovanju shrani svojo volilno legitimacijo za slučaj morebitne ožje volitve, ki je po našem prepričanju sicer ne bo, ki pa vendar ni izključena.

+ Popoln poraz klerikalcev v Rudniku. Kar bi se nikomur pred meseci še sanjalo ne, zgodilo se je v Rudniku večeraj. Pri občinskih volitvah je namreč v vseh treh razredih propadla kandidatura lista S. L. S. in na celi črti so izvoljeni naprednjaki, moške kremenjaki, poštenjaki, ki so se z uspehom vprli farovski tlaki. Novemu občinskemu odboru v Rudniku naše prisrčne čestitke. Druge občine na deželi pa naj se nad Rudničani vgledujejo in naj pometejo s klerikalci!

+ Stijajna napredna zmaga v Beli Krajini. V Podzemlju v Beli Krajini so pri občinskih volitvah naravnost sijajno zmagali naprednjaki. Zmaga je tem znamenitejša, ker je ta občina ena največjih v vsi Beli Krajini. Klerikalcem se ni posrečilo niti enega svojih somišljenikov spraviti v občinski zastop. V občinskem odboru, k čistej 25 mož, so torej sami naprednjaki. Klerikalci so zaostali za naprednimi kandidati za okroglo 300 glasov. Živeji vrli in zavedni volilec v Podzemlju in okolici, čast in slava neustrašnim našim belokranjskim somišljenikom!

+ Kaj vse bi klerikalci na Viču napravili, če bi prodrli pri volitvah. Za župana so določili gospoda F. J. Hud poper za moža, da niti v odbor ni prišel! Tako se godi možem, ki vsak dan trikrat spremene svoje prepričanje! Občinska pisarna bi se preselila v župnišče; za tajnika bi bil določen p. Teodor Čednostni. Že spomladi je grozil naš za Vič »prezlaslužni« učitelj g. Ravnihar: Počakajte, čez pet mesecev vržemo občinsko pisarno iz stare šole in nune se naselijo v prostorih stare šole. Da, lepo bi bilo, da bi gg. patri kar iz župnišča opazovali nežne devičke obraze nun, ki bi župniščen nasproti ležečo šolo porabile v pomemvelne namene društva »Schutzengels« grofice Auerspergove. Pa ste se pošteno urezali gospod, saj veste, kako vam pravijo ljudje. Kar smo povedali ni mogoče satira na naše »pastirje«, ampak do pičice resnično. Prihodnjice o nesramnosti in predrznosti našega župnika, p. Čampe Avgastina tik pred volitvijo župana.

+ Občinske volitve v Horjul. Kdor se hoče naučiti, kako se »delajo« volilni imeniki pod kontrolo in patronanco deželnega odbora, naj vpraša v horjulski občini — tam se delajo namreč že četrto leto.

+ Volilec - somišljenike na Barju in na Dolenski cesti pozivamo, da se v čim največjem številu udeležijo shoda, ki bo jutri v nedeljo popoldne ob 3. pri Mokarju na Barju. Na shodu bosta govorila deželnozborski kandidat Adolf Ribnikar in dež. odbornik dr. Ivan Tavčar.

— Čudno poslovanje vojaške intendance. Pri graški vojaški intendanci morajo vladati posebne razmere, ker zgodili so se slučaji, ki res zaslužijo javno pozornost. Danes se je na pr. v Ljubljani oddalo dobavljanje ovs. To dobavljanje je bilo pravilno razpisano in vse se je pravilno izvršilo. Nasprotno pa se dobavljanje kruha ni oddajalo v Ljubljani. Prejšnji dobavitelj kruha ni imel celo leto niti enega zadržka, a vendar se dobavljanje kruha ni več razpisalo, marveč se je oddalo pod roko. In sicer se je dobavljanje kruha za Ljubljano oddalo malemu obrtniku v Celju, dasi imamo v Ljubljani dovolj večjih pekarij in so ljubljanske pekarije vse drugače zmogljive za dajanje kruha kakor celjske. Vrh tega je dobavljanje kruha iz Celja združeno z vsakovrstnimi sitnostmi in je celjski kruh tudi dražji, kakor ljubljanski. To pravico ima obrtni stan vendar, da sme zahtevati, naj se potreb-

ščine za vojaštvo pravilno razpisuje in naj se dobavljajo v kraju, kjer je vojaštvo nastanjeno. Dovažanje kruha iz Celja v Ljubljano pa ni samo združeno s sitnostmi zlasti po zimi in ta kruh ni samo dražji. Dne 11. t. m. je komisija za prevzemanje kruha morala zavrniti celo pošiljatev, ker kruh sploh ni bil za rabo, ta teden pa se je dognalo, da celjski kruh niti predpisane teže nima in da je tehtala porcija 20 dekagramov manj kakor bi morala tehtati. Oškodovan ni samo vojaški erar, ampak tudi vojaštvo. V življenju vojska igra kruh veliko vlogo. Kako pride ubogi vojak od tega, da niti poštenega kruha ne dobi in da še tiste množine kruha ne dobi, ki mu gre? To so razmere, ki pač zahtevajo pojasnila in opravičujoče vprašanje: intendantca, kje si in kaj delaš?

— Pravosudni odjel kr. hrvaško-slavonsko-dalmatinske vlade v Zagrebu je izvolil naročiti po več izvodov od naslednjih po društvo »Pravniku« izdanih del: 1. izvršilni red, 2. civilnopravni zakonik, 3. dopolnilo k istim za 1907 do 1910, 4. odvetniška tarifa stara, 5. ista nova, 6. zakon o javnih knjigah I. hrvaški, II. slovenski, 7. zakon o dovoljevanju prijekih puteva, 8. predpisi o nesporih pravnih stvarih in 9. državni osnovni zakonik. — S tem značilnim činom, ki je s težavami boreče za založništvo še posebno razveselil, se je zaloga rečenih knjig zmanjšala znatno in bodo nekatere skoraj pošle. To velja posebno o največji knjigi »Civilnopravni zakonik«, ki dopolnjena z zakonskimi predpisi in vrhovnosodnimi odločbami do zadnjega časa, velja samo 8 K, torej skoro polovico manj, kakor enake nemške knjige. Le-te knjige je v zalogi le še krog 150 odtisov. V sled naših malotnih razmer pa te knjige najbrž ne bodo doživele drugega natasa, vsaj ne v doglednem času. Komur je torej do njih, naj jih naroči nemudoma pri društvu »Pravnik« v Ljubljani ali v slovenskih knjigarnah. — Po listu »Slov. Pravnik«.

— Društvena pisarna »Hranilnega in posojilnega konsorcija prvega splošnega uradniškega društva Avstro-Ogrske v Ljubljani« se je preselila iz Sodne ulice 13 v uradniško hišo Gradišče 15, I. nadst.

— Vsaka slovenska gospodinja je s Kolinsko kavno prinesjo najbolj zadovoljna, kajti ta kavni pridelatek je najboljši med vsemi. Dobre lastnosti Kolinske kavne primesi so že povsod brez zadržka pripoznane, tako da se je Kolinska kavna primes vdomačila že v vsaki slovenski hiši. K temu je seveda pripomogla nemalo ta okolnost, da je Kolinska kavna primes pristno domače blago in sicer edino te vrste na celim slovenskem jugu.

Iz Dobrove pri Ljubljani nam pišejo: Kakor povsod, tako se bodo tudi tukaj pri nas v naši občini vršile občinske volitve po novem občinskem redu. Volilni imenik je razgrjen v občinski pisarni, torej pozor volilci! — Kdor se še ni informiral, če je vpisan ali ne, naj to takoj stori, dokler je še čas. Jurežev očka in župnik sta že pričela agitirati na vso moč. Kaj ne, g. Jurež, stolec se vam hudo maje! Povemo vam, da se vam ni potreba prav nič več pelhati za stolček, ker je že danes gotovo, da ne boste nikdar več na njem sedeli. Volilci, na noge, volite moše, kateri ne bodo odvisni od farovžja, kakor je naprimer ves edanji občinski odbor, vam, g. župnik, pa svetujemo, brigajte se raje za svoje Marijine device, občinske zadeve vam ne gredo prav nič mar. Mi kmetje, hočemo sami voditi občino ne pa farovski podrepaniki. No, očke Jurežev, kaj pa je bilo z glasovalci mi z Vič, zakaj jih niste oddali volilem, da bi se sami udeležili občinskih volitev na Viču? Ali mar mislite, če pride Lončov Janez ali pa Primžarjev Tone po nje, da jih sme oddati brez našega dovoljenja? Vam bodo že sedaj Vičani pomagali da izginete z županskega stolca v krvavi hlev, kamor spadate.

Iz Vevč. Požar na ljudski šoli pri Dev. Mar. v Polju. Prošli teder je bil na šoli pri Dev. Mar. v Polju velik požar. Pred pečjo v pritličju so gorele štiri obrabljene metle in par listov papirja. Dični gospodji klerikalček Mihelček, nadučitelj na tej šoli, je bil radi tega ognja v velikem strahu. Dirjal je kakor blazer po stopnicah, pritekel v prvo nadstropje, odprl duri v razredih in zakričal: Gori, gori! Razume se, da je med otroci nastala velika panika. Otroci so drli po en meter in pol širokih stopnicah, drugi pa so drli čez nje. Devet otrok je bilo pohojenih, več pa je imelo popolnoma raztrgane obleke. To vse radi štirih obrabljenih metelj in par listov papirja. Vprašamo g. Mihelčka, kaj bi se zgodilo ako bi otroci skakali skozi okna kar ni nemogoče? Vprašamo g. klerikalčka kaj bi se zgodilo ako bi bili otroci težko ranjeni? Seveda se sedaj cela občina norčuje iz g. Mihelčka hudomušneži pa so sklenili, da ga izvolijo za Feuerwehrauptmana. Občani pa se obračamo na c. kr. deželni šolski svet s prošnjo, da g. Mihelčka

podučiti, kako se ravna v slučaju požara.

Pikantnost iz tabora Marijinih devic. Pretečeni teden, v ponedeljek 23. t. m. doletela je 35letno Marijino devico K. M. iz Gorič nad Kranjem zaželjena sreča, da je praznovala svojo poroko. V slovo od svojih tovaršic — Marijinih devic — podarila je slednjim 30 K za namenoma, naj si kupijo veselja! To ni izostalo. Zbere se v sosedni hiši vseh devet goriških Marijinih devic. Za podarjeni denar kupijo — sod piva — 40 l, dva zaboja pokalice, naroče pri gospodini kmečko večerjo in povabijo na gostijo svoje — fante, goriške devičarje. Začelo se je veselo življenje in vrvenje. Piva in pokalice je kmalo zmanjkalo, začeli so s »štefanico vina. Kaj čuda, da jim je pivo, pokalice in pivčur še vino začelo po glavi rojiti; zato je bilo treba okoli polnoči kuhati kar cele kotle črne kave. Okoli in po polnoči so se veselili parčki razšli in poizgubili. Kam? O tem molči zgodovina. Pripomniti pa je še, da ima znana »Slomskarija« goriška »Reza« vse zgoraj navedene Marijine device in Marijine devičarje na »abstinentnem zapisniku«.

Obč. volitve v Mošnjah. Ker se mi je v »Slovenec« z dne 16. t. m. in v »Domoljub« z dne 19. t. m. v dopisih o občinskih volitvah v Mošnjah očitalo, da sem jaz stavil predlog za naklado na pivo in žganje, izjavljam, da je to nesramna laž, ki ima namen, župana g. Resmana proti ljudstvu nekoliko opravičiti, nasprotno pa mene očrniti. V dokaz navajam tu zapisnik seje pri kateri je bila naklada na pivo in žganje naložena, ki se glasi: »Zapisnik seje 30. novembra 1910. — Točka 2 b: Župan ga razloži in o tem se debatira njegov predlog za 45% na direktno davke; in se sprejme predlog, da se pobirajo samostojne naklade na pivo in žganje.« — Ker so dopisniki gotovo vsi katoliške stranke, žegnani ali nežegnani, bi jim svetoval to katoliško ime tudi takrat v mislih imeti, kadar hočejo na ta način drugim soobčanom čast in pošteno ime vzeti. Na Brezjah, 26. oktobra 1911. — Florijan Pohar.

Idila v blejski cerkvi. Bila je lepega popoldne ena, ko sta se sprehajala dva zaostala letoviščarja po Bledu. Pot ju je pripelala mimo cerkve. Stara gospa, pobožna kakor so po navadi ženske, je stopila v cerkev. Ko odpre vrata, ji zastane noga. Samega začudenja se je pozabila prekrizati, kajti sredi cerkve je stal duhoven, ki je objemal debelo gosposko žensko v klobuku. Gospa ju ni hotela motiti in jima skaliti njiu ljubezen!...

Z načrtom nove najemne pogodbe med idrijsko občino in društvom »Slovensko Čitalnico«, ki se je imela skleniti že leta 1908, ko se je pričelo s prezidavanjem občinskega poslopja št. 509, še vedno straši Oswald v »Slovenčevih« idrijskih novicah. Takrat je imelo pomen razinotiranje o načrtu, danes pa je o tem govoriti odveč. Če se danes še o tem razpravlja v javnosti, priča le, da imajo klerikali v zadevi slabo vest in se hočejo za svoje brezvestno početje v tem vprašanju s kritiziranjem načrta nove pogodbe vsaj nekoliko opravičiti. Mi smo o tem že izrazili svoje mnenje, a klerikali ne morejo z drugim odgovorjati, kakor da vlačijo na dan ravno tako obrabljeno kakor nemarno frazo o frakiriji. Smo jih že enkrat pozvali, naj povedo, kdo je v Idriji frakir, a so previdno molčali. Danes idrijski klerikali že lahko previdijo, da so se jim izjavili vsi oni nameni, ki so jih imeli pred očmi, ko so nasprotovali prezidavanju obč. poslopja št. 509, razumimogoče enega, da so pripravili Didica od tega, da jim je zidal dvorano. Povzročiti so občini ogromne stroške, napravili v Idriji neskončno sovraštva in politični ogenj še bolj razneli, kaknega drugega efekta pa vsa ta brezmejna Oswaldova gonja ni imela. Sprijazniti so se morali brezdvomno že tudi z mislijo, da ne bodo bivši občinski odborniki, ki so na splošno željo idrijskega prebivalstva sklenili prezidati občinsko poslopje št. 509, plačali dosedanjih gradbenih stroškov. Imeli so pač korajžje, dokler so imele zadevo v rokah samo upravne oblasti, pred rednim sodiščem pa jim je zlezlo srce v hlače. Ne upajo se tožiti! In vendar je to glasom razsode upravnega sodišča edina pot, ki bi mogla zadostiti goreči klerikalni želji, da bi se stroške prezidavanja naprtilo na ramena bivših občinskih odbornikov. Toda ta pot je zanje preopolzla, ne upajo si jo nastopiti. Damo klerikalcem pameten svet. Prenehajte s svojimi neumnostimi in hudobijami pri prezidavanju hiše št. 509, saj vidite, da je bitka za vas izgubljena in dovolj škodo ste že občini napravili. »Čitalnica« se odreče vsem pravicam, vi pa dovolite prezidavanje po načrtih Holinskihjevih. Bo to najboljša rešitev na vse strani. Poslopje bo treba prezidati in dokon-

čati tako ali tako. Če se dovrši po prvotnih načrtih, bo stalo občino k jetnemu še 20.000 K, če pa se prezida za ekspozituro in uradniška stanovanja bo to veljalo nad 40.000 K. Z gotovostjo pa moremo računati, da bo poslopje v prvem slučaju dobičkonnejše, ko v drugem. Torej stori! bodejte občini dobro delo. Pokažite, da imate smisel za blagor občine, pri kateri tudi vi danes sodelujete. V poslopju se bo godilo samo to, kar bodele vi v zvezi s socialnimi demokrati dovolili in zlasti je izključeno, da bi se po prezidanemu poslopju šopirili frakirji. Vidite, kako smo naprednjaki pripravljali žrtvovati svoje strankarske interese splošnosti. Zgledujte se nad nami. Ublažilo se bo vsiško razburkanost politično valovanja v Idriji. Sami predobro veste, da ste tega tudi vi pred vsem potrebnim. Imejte usmiljenje za lastnimi ljudmi, ki ste jih spravili k robu propada. Ne sunite jih iz nizkotnih političnih nagibov v propad. Na vas idrijski klerikali je, da spravite s sveta to večletno preporno vprašanje. Mesto Idrija pa bo imela namesto dosedanjih razvalin svoj dom, na katerega bo lahko ponosna, in prebivalstvo vam bo hvaležno, da ste mu dali lepe svite prostore v prosveto in razvedrilo.

Glas iz Sodražice. Piše se nam: Bral sem v »Slov. Narodu« poročila o kamniškem dekantu in kako se zavzema za volitve. Pri nas imamo še bolj pridnega agitatorja v osebi g. župnika Fronca. Pri zadnjih volitvah za občinski odbor je bil tako marijiv, da ga je bog posebno kaznoval. Na zadnjem agitacijskem potovanju se je v temi in brez svetilke tako hitro vozil, da je z največjo silo zadel ob kmečki voz. Kolo se je zdrobilo, župnik pa je odletel precej daleč in tako hudo, da svojih kosti ni mogel pobrati. Vseled tistega padea, ki je bil očitna kazen božja za njegovo mašnika nevedno agitacijo, ima še zdaj neprosto voljno mir. Saboj je imel župnik tudi bodočega sobrata v osebi Jože Štuparja, ki je pa še učenec v agitaciji in zato ga bog ni tako hudo kaznoval kakor župnika. Zna si pa tako kazen še zaslužiti. Žal, da moramo ob nedeljah mesto božje besede slišati raz lece pikra zbadanja male Zavbe, ki je menda župniku nevoščljiv, da živi mir ter si misli: saj sem se ravno tako pehal in agitiral, nimam pa nikakega pokoja, marveč moram še za župnika delati. Sodimo pa, naj g. Zaba to pove tistemu, za katerega mora delati, nas pa naj pri miru pusti. Če pa že neče delati, naj pa dobi kakega samostanea, kajti mi smo že siti poslušati njegove pikrosti! — Več faranov.

Umrl je v Sodražici bivši trgovec in posestnik g. Luka Mikolič, star 72 let. P. v m.!

Iz Starega trga ob Kolpi. Dne 18. t. m. so se vršile pri nas obč. volitve. Klerikali so se pripravljali sicer za boj na nože, toda »sijajno so propadli«. Naša občina voli 18 odbornikov, ali le enega so dobili nasprotniki s pomočjo naprednih glasov, narodno napredna stranka pa 17. Vse pridige, naperjene proti naši stranki, vse agitacije in vse agitovanje župnikovo, vse plazenje po njivah in hišah ponoči in podnevi kakor tudi agitacija tukajšnjega poštarja Bižala za pooblastila in tudi Jarčev shod ni spreobrnil trdnih jeklenih Poljanec. Pretečeno poletje so se gradile tu ceste; klerikali so na vse rogove trobili, da je to njih zaslug; a tudi to ni pomagalo pri volitvah. Sklenjeno je bilo, da se tu napravi vodovod, a se zavlačuje, samo da bi volitev izpadla po popovski nameri; in so klerikali še celo razglašali, da so liberalci temu krivi; a zopet ni obrodilo sadu. Klerikali so bili poraženi. Čast volilem!

Izobčevanje iz cerkve. Pred okrajnim sodiščem v Cerknici se je vršila veleznačilna obravnava proti znanemu klerikalnemu petelinu, župniku Ludoviku Bajcu, ki je zahteval od kmetov svoje župnije brez konkurenčne obravnave, da popravijo cerkev. Ker pa kmetje, zlasti pa dva, niso priznali upravičenosti te župnikove zahteve, se je Bajce razkoračil na prižnici in zmerjal in sramotil ta dva kmeta, osobito J. Petriča iz Sivč, ter proglasil s prižnice, da ju izobči iz cerkve ter da mu odreka tudi cerkveno zyonjenje pri pogrebu. Zaradi tega zmerjanja in izobčevanja iz cerkve je J. Petrič vložil tožbo proti župniku Bajcu in se je po večkrat preloženi obravnavi vršila danes končna razprava pred okrajnim sodiščem v Cerknici, — ker je tožilec zastopnik, g. dr. Fran Novak, odkril sodišče v Ložu. Pri obravnavah se je skušal s prav jezuitskim zavijanjem dejstva župnik Bajce rešiti, toda vse mu ni nič pomagalo in sodišče ga je končno po predlogu zastopnika tožitelja obsodilo na pet dni zapor, oziroma 50 K globe. O tem trdnem

slučaju, kako skušajo župniki s srednjeveškim terorizmom prisiliti kmečko ljudstvo do nepostavne tlake, nam je obširneje poročilo obljubljeno.

Klerikalno gospodarstvo. Piše se nam iz Vipave: Poslanec Perhovec iskal je dne 24. t. m. svoje časti pred tukajšnjim okrajnim sodiščem. Tožil je namreč naša agitatorja Hrovatina in Jos. Krhneto radi žaljenja časti, češ, da sta o priliki agitacije za časa zadnjih obč. volitev, o njem govorila, da je obljubil požarni brambi iz gozdne blagajne 100 K s pogojem, da ista ne priredi plesa na dan Malega šmarna. Prvoimenovani je bil popolnoma oproščen, drugi pa obsojen na denarno kazen 30 K in sicer vsled pričevanja nasprotnega agitatorja, kateri edini je slišal natančno iz Krhnetovih ust gori navedene bajte žaljive obdolžitve poslanca Prhoveca, med tem ko tri druge zaslišane in tačas navzoče priče niso mogle potrditi natančnega besedila Krhnetove agitacije. — Prhovecova čast bi bila s to obsodbo delno oprana, a kaj ko bi pa ista obravnava ne doprinesla dokaza, da je Prhovec vendarle res izplačal 100 K kot odkup plesa na dan Malega šmarna, a mesto iz gozdne blagajne, iz one gospodarskega odseka. — To pa v bistvu čisto ničesar ne izpremeni z ozirom na kritiko njegovega gospodarstva. On je načelnik obeh odsekov, nima pa razpolagati z denarjem ene kakor druge blagajne samooblastno. Če je sedaj izplačal gornji znesek za odkup plesa požarni brambi iz blagajne gospodarskega odseka, oškodoval je istotako, če ne gozdnihi opravičencev, pa občane trga Vipave in Zemona, ki so po večini eni in isti z gozdnimi opravičenci. To kritiko g. poslanec boste pa že morali o priliki mogočih zopetnih volitev prenesti in vam ne bodo zavijanja, da ste požarni brambi dali to podperjo za gasilno orodje čisto nič pomagala. Vaš somišljenik g. Bratovš, kot blagajnik gospodarskega odseka je sam pred sodnijo priznal, da blagajna gospodarskega odseka ni za odkup javnih plesov, ker je kratil izplačati vašo nakaznico izdano v gornji namen. — Še le ko ste bili potem sodnje primorani izplačati, pa kot oseba, obljubljeni znesek, primorali ste gospodarski odsek do sklepa, naj se požarni brambi izplača 100 K za gasilno orodje. Sicer pa spričunje o vašem »vzoru gospodarstvu« dejstvo, da niti zapisnikov sej ne spravljate, ali mogoče celo ne pišete, ampak jih šele v potrebi za uporabo pri sodišču naknadno fabricirate. — G. poslanec to ni poslovanje, kakor bi moralo biti pri skupnih gospodarskih zadevah. — Ako boste hoteli za vsako kritiko vašega delovanja iskati časti pri sodniji, boste imeli veliko opravka, a oprali se s tem ne boste. — Gradiva proti vam je veliko, za to le mirni bodite in ne razburjajte se preveč in ne hodite preveč na solnce. — Kritizirali pa bomo še veliko — veliko, a ne da bi vas hoteli žaliti!

Pozor pred nepoštenimi agenti. Meseca avgusta t. l. je prišel v Zagorje ob S. agent »zavarovalnice« proti nezgodam internacionalne družbe iz Gradea ter je po gostilnah nadlegoval ljudi in jim dajal za pijaco. Ko je vino storilo svojo dolžnost je marsikateremu naredil zavarovalno polo in mu jo dal v podpis. Sedaj pa grozi omenjena družba dotičnim s tožbo, da morajo izpolnjevati vse pogoje, ki so jih v pijanosti podpisali. Kako more delavec pri taki draginji plačevati tako visoko premijo? Ljudje naj bodo vendar oprezní pred takimi tujiimi agenti in naj se raje drže domačih!

Elektroradiograf »Ideal«. V petek, 27. t. m., specialni večer z učinkovito dramo »Zapostnica grofice«, detektivska zgodba, s šestletnim Frickom v glavni vlogi in drugimi izbranimi točkami. Popoldanske cene za dijake: Num. sedež 30 v, I. prostor 20 v, II. prostor 10 v. Spored za soboto 28., nedeljo 29. in ponedeljek 30. oktobra: Popoldanski spored: Tekmovalno jahanje v Hanovru. (Lep naravni posnetek.) Ubegle melone. (Jako komično.) Junak z žage. (Senzacionalna ameriška drama.) Vzgojiteljica. (Jako zabavno.) Ženitovanje sultana Pahanškega. (Prekrasen naravni posnetek v barvah.) Pospešeno delo. Večerni spored ob 7., 8. in 9. uri: Mladostni greh. Velefina drama iz življenja, prve vrste privlačnost slovit Nordiskfilm Co., odkljuje se po izvrstni scenariji, izbornem igranju ter veliki tragiki. Dolgost filma 1000 metrov. V soboto, dne 28. oktobra, otvoritev moderne električne fotografije. 12 slik stane samo 80 vinarjev. Otvorjeno vsak dan od 9. ure dopoldne do 10. zvečer.

Navihanke. Včeraj je prišla v Ljubljano iskat službe Jožefa Umekova. Ko je šla dopoldne v frančiškankino cerkev, je na nagovorila neka neznanka, češ, če hoče iti z njo v službo na Koroško. Umekova je bila s

tem zadovoljna in je šla takoj po poselsko knjižico, zavitek obleke je izročila pa neznanki, ki je rekla, da jo bode pričakovala v cerkvi. Ko je prišla Umekova nazaj, ni bilo tam niti neznanke, niti zavitka z obleko.

Ogenj. Včeraj popoldne po 1. uri je začelo goreti v podstrešju zgradbe Peternelevo hiše v Tomanovi ulici. Na lice mesta se je takoj pripeljal oddelek gasilnega in reševalnega društva, kateri pa ni stopil v akcijo, ker so že ogenj pogasili tam zaposleni delavci. Ogenj je nastal vsled tega, ker je klepar pustil v podstrešju v svoji peči ogenj. Škoda se ceni na 2000 K.

Nesreča. Ko je šel včeraj mestni ubožec Albin Ebenmayer pri Hradeckega mostu po stopnicah, je padel in se na levi nogi tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico.

S ceste. Včeraj je prevoznik Ivan Zupančič po Kopitarjevi ulici tako neprevidno vozil, da je zadel v kandelaber ter ga tako poškodoval, da je napravil mestni občini 80 kron škodo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 20 Hrvatov, nazaj jih je prišlo pa 180.

Izgubljeno in najdeno. G. Mirijan pl. Stadler je izgubil zlat privesek. Služkinja Ana Golobova je izgubila 8 K denarja. Zasebnica Marijana Jerebova je izgubila veliko ponočno ogrinjalo. Posestnik Ivan Gihoheli je izgubil denarnico, v kateri je imel 500 K denarja. Neka gospa je našla nov otroški čevljev.

Izobraževalno - politični tečaj

s teoretičnimi predavanji in praktičnimi vajami.

Po sklepu zadnje seje izvrševalnega odbora narodno - napredne stranke se odpravi ta tečaj dne 6. novembra t. l. Ker potrebujemo strokovno izobražena političnega narasčaja vseh stanov, vljudno vabimo vse one, ki želijo spopolniti svojo dosedanje naobrazbo glede vprašanj javnega življenja, da se udeležijo tega tečaja. Priglasitve sprejema astno ali pismeno tajništvo narodnapredne stranke (Wolfova ulica št. 10/I) do 31. t. m. Natančnejše informacije se dobijo istotam. Podrobní program tega tečaja se razpošlje tudi vsem tukajšnjim naprednim društvom.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Anton Sinkovec 17 K 20 v, katere jej je daroval omizje Peter Mayerjeve gostilne mesto venca na krsto umrlemu g. dr. Josipu Vošnjaku. — Hvala!

Ženska podružnica Ciril-Metodove družbe v Idriji je priredila v soboto zvečer v pivarni pri »Črnem orlu« Laufsovo veseligr »Vražja misel«. Prostorna dvorani je bila natičeno polna narodnega občinstva idrijskega, ki se kaj rado udeležuje dramatičnih predstav. Po skoraj štiriletnem prestatku so bili zopet na odru diletanti idrijskega dramatičnega društva, ki je v prejšnjem rudniškem gledališču in pozneje v občinskem društvenem poslopju prirejalo redne dramatične predstave z najlepšim uspehom. Da se je vzpostavila »Vražja misel«, je zasloga neutrudnih odbornic ženske podružnice gg. Bajžljove, Peganove in Tavzesove, ki se niso strahle ne truda, ne časa, da je bila vzpostavitev čim lepša. Režija igre je bila v spretnih rokah predsednika dramatičnega društva F. Vidica, pri lepotičenju pa je iz prijaznosti pomagal tudi profesor Kuželički. Igra sama je bila skrbno pripravljena in vse glavne vloge v rokah večših idrijskih diletantov, tako da je bilo občinstvo v vzprizoritvijo popolnoma zadovoljno. Bodi vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k lepemu uspehu igre, izrečena: najiskrenejša zahvala. Vzprizoritev »Vražje misli« pa je dokazala, da je v sili tudi pivarna pri »Črnem orlu« pripravna za prirejanje dramatičnih predstav. Zato pa je splošna želja, naj dramatično društvo samo prične s prirejanjem rednih dramatičnih predstav v Idriji.

Društvena naznanila.

Važen korak. Na Slovenskem dobimo v kratkem društvo vrtnarjev in prijateljev vrtov. To je korak, ki je zavno za našo rodno grudo prav velikega pomena. Vrtarstvo je ravno tako potrebno, kakor poljedelstvo. Pri nas je vrtarstvo precej dobro razvito, ni pa na tisti stopnji, na kateri bi moralo biti. Vsi naši prijatelji vrtarstva delajo posamezno. Posameznik je slab, v slogi je moč. Treba je združiti. Društvo vrtnarjev in prijateljev vrtov bode naloga posta-

viiti slovensko vrtarstvo vsaj na takolišče, kakor stoji slovensko poljedelstvo. Prijave sprejema od prvega občnega zbora sklicatelj: Franc Globočnik Gošk v Kranju in daje tudi drage volje tozadevna pojasnila.

Sokol I. priredi v soboto 4. novembra zvečer svoj koncertni in zabavni večer s telovadnimi in pevskimi točkami. Društveni orkester, ki šteje 14 moš, se pripravlja in bo zadovoljil vsem glasbenim zahtevam. Ljubljansko občinstvo zna ceniti vsako delo, tem bolj pa spoštuje požrtvovalno delo v prid društveni organizaciji, ki bo mogla tem uspešneje vršiti sokolsko nalogo, čim večje pozornosti in naklonjenosti je deležna od strani občinstva. Prihodnja sobota bo nudila vsem najraznovrstnejšo zabavo.

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo bo prisostvovalo dne 1. novembra zjutraj ob 8. v stolni cerkvi sv. maši za svoje umrle člane.

Litijski slovenski tarok klub je iz svojih doneskov podaril »Sokolu« sto kron in postal njega ustanovnik.

Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Litijskega se bo vršil dne 16. novembra 1911 ob 2. uri popoldne občni zbor v Litijski in sicer v gostilniških prostorih na »Pošti« z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se bo vršil drugi občni zbor 14 dni kasneje ob istem času in v istem lokalu.

Odbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju vabi na občni zbor, ki se bo vršil dne 10. novembra 1911 ob polu 7. zvečer v odvetniški pisarni dvornega in sodnega odvjetnika g. dr. Stanka Lapajnetu na Dunaju, I. Bräunerstrasse 10. Ako zbor ne bo sklepčen ob določen uri, se bo vršil uro pozneje ob vsakem številu navzočih udev (§ 22. dr. pr.)

Akad. društvo slov. tehnikov na Dunaju. Na I. rednem občnem zboru je bil izvoljen za poslovno dobo 1911/12 sledeči odbor: predsednik: Beve Ladislav, cand. ing., podpredsednik: Tomšič Dušan, stud. chem., I. tajnik: Ferjančič Srečko, stud. chem., blagajnik: Dinunik Stanislav, stud. ing., II. tajnik in knjižničar: Erjavec Fran, stud. geod., odbornik: Novak Fran, stud. assec., preglednik: Bricek Josip, cand. ing., Rohrmann Vladimir, cand. ing., Vurnik Ivan, cand. arch.

Kdor še ni dobil legitimacije in glasovnice za deželnozborsko volitev, naj jih nemudoma dvigne sam pri deželni vladi!

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v soboto, se poje drugič Smetanova opera »Prodana nevesta« (za nepar-abonente). Ker je dosegla ta opera pri premijeri največji umetniški uspeh, je pričakovati razprodane hiše. — Jutri, v nedeljo popoldne ob 3. uri zelo znižanih cenah velika Verdijska opera »Rigoletto« (za lože nepar); opera se poje bržčas zadnjič v sezoni. Da si jo morejo tudi gostje z dežele ogledati, da se prepričajo o izrednem napredku naše opere in da morejo obenem slišati tudi najnovejšo opereto »Sramežljiva Suzana«, se vzpostavita v nedeljo dve glasbeni predstavi. Zvečer za par-abonente.

Razgled po slovanskem svetu.

Sokolski zlet v Pragi leta 1912. Priprave za vsesokolski zlet 1912. l. so v polnem tiru in v kratkem začnejo z gradbo telovadišča na Letni. Velikanska arena sestoji iz telovadišča, ki je obdano s tribunami in drugimi prostori za gledalce, dalje iz garderob in prostora za zbirališče telovadcev. Telovadišče samo je pripravljeno za 10.112 telovadcev (leta 1907 pri 5. zletu 8064). Za vsakega telovadca je določeno 3,42 m². Na zapadni in vzhodni strani je določen 20 m širok in na južni in severni strani 19 m širok prostor za orodje. Na vseh štirih vogalih je določen prostor za sokolske jezdece. Cela plošča telovadišča in prostora za orodje zavzema 46.947 m² (leta 1907 36.428 m²). Tribune bodo 4. Zapadna tribuna ima prostora na stopnicah za 2270 oseb, na plošči za 6748 oseb, na sediščih za 4208, v 104 ložah, 9 reprezentančnih in 1 za žurnaliste (60 oseb) za 868 oseb, v celam torej za 14.094 ljudi. Severna in južna tribuna imajo prostora za 15.514 oseb in vzhodna tribuna za 12.452 oseb. Pri tej tribuni je tudi paviljon za godbo. V tribunah je torej prostora za 52.760 gledalcev. Razven tega je do-

All imate bolečine? Od revmatizma, od protin, od migrene, od glavobola? Ali se si po prepihu, prehlajenju kaj nakopali? Poizkusite z bolečine tolažcem, zdravilnim, krepčujočim Fellerjevim fluidom z znamko »Elzafluid«. To ni samo rekama. Tucat poizkušnja, brez kon poštne prosto. Izdelovalec samo lekarnar Feller v Stubici, Elzin trg stev. 238 na Hrvaškem.

ločenih 128 stranišč, več prostorov za umivanje, garderoba za ženske telovadke in za telovadce. — Na vzhodni strani arene bode 20 m široka ulica tako imenovana »Slavostna ulica«, kjer bodo gostilne, kavarnarje in buffete. Stroški za stavbo so proračunjeni na 260.000 K, vsi izdatki za 6. zlet okoli 400.000 K.

— Turneja ruskega gledališča po slovanskih zemljah. Začetkom prihodnjega leta priredi ruska gledališka družba Basmanov v Odesi umetniško turnejo po zapadnih slovanskih zemljah. Družba Basmanov spada med najboljše ruske gledališke družbe. Najprvo bo družba gostovala v Pragi. Iz Prage se napoti v Plzen, iz Plzna v Ljubljano, iz Ljubljane v Zagreb od tu pa v Beograd in Sofijo. Po gostovanju v Sofiji se družba vrne domov v Odesu. Na repertoarju bo imela družba grofa Leva Nikolajeviča Tolstega dramo »Živi mrtvec«, Aleksandra grofa Tolstega dramo »Car Fedor«, Maksima Gorkega »Malomeščanke« in druge moderne umotvore ruske literature.

— O svojem potovanju po slovanskem jugu bo v soboto 28. t. m. v Plzni predaval znani češki književnik Klostermann. Vstopnina se porabi za podporo narodnega gibanja na Slovanskem. Za predavanje vlada povsod veliko zanimanje.

— Nemški nasilniki pred sodiščem. V ponedeljek se je pričela v Budjovcih sodna razprava proti 30 Nemcem, ki so jeseni l. 1910 v Češkem Bernslaku ob priliki zborovanja »Narodne jednote posumavsk« napadli Čeha in jih več težko ranili. V sodnem senatu se sedaj sami Nemci, kar daje češkemu časopisju povod, da poziva češke poslance, naj o tej stvari spregovore v parlamentu.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno - napredne stranke ju ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napredni kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko na: Kmečko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi uveljavlja, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Razne stvari.

* Smrt aviatika. Aviatik Desparment je predvčerajšnjim ponesrečil s svojim aeroplanom ter se ubil.

* Beda ogrskih učiteljev. V neki vasi blizu Szatmara živi vpokojeni učitelj Florijan Korstal s svojo množično družino v največji bedi. Ker se je bal, da ne umre družina lakote, se je odločil, da postane — evnuh in da se izseli v Turčijo. Njegova žena ga je sama operirala. Poledica tega je bila, da so odnesli moža umirajočega v bolnišnico, ženo pa v zapor.

* Goljufije Nemcev na Ruskem. Predsednik in trije upravni člani nemškega kluba v Petrogradu so obtoženi, da so poneverili 45.000 rubljev.

* Nesreča na morju. Ko se je predvčerajšnjim zvečer hotela v Kieľu vkrcati mala križarka »Münchens«, se je ponesrečila pri spuščanju čolna na tem mornarjev, ki so utonili.

* Roparski umor v Hodominu. Gorilec Toman se je obrnil baje proti mestu. Dognali so, da je umorjeni bil neki krojač.

* Nove konstitucije za francijski red. Papežev »Motu proprio« potrjuje nove konstitucije francijskega reda.

* Smrtna nezgoda profesorja. V Selmezbanyju na Ogrskem se je udiel strop ter pokopal profesorja na ondolni montanistični visoki šoli Julija Parbatyja. Profesor se je zadušil. Po večurnem delu so izkopal njegovo truplo.

* Afera Elsnerjeva in češka javnost. »Češko slovo« piše: »Predsednik Elsner je bil pred enim letom postavljen na čelo deželnega sodišča ljubljanskega kot kandidat nemškega »Volksrata« sporazumno s slovenskimi klerikalci. — Med češkimi poslanci je povzročil nezasišani slučaj ljubljanski veliko razburjenje, ki si gurne neostane brez odmeva ne samo v današnji poslanski zbornici, temveč tudi pri bodočih konferencah. Slučaj ljubljanski je nov dokaz, da ministrski predsednik baron Gautsch

nima v rokah niti resortnih ministrov, niti državne uprave sploh. V teh razmerah je seveda kakršnokoli pogajanje s takim ministrskim predsednikom, ki ne more uveljaviti prava niti napram podrejenim uradnikom, sploh nepotrebno in iluzorno.«

Ameriški zdravnik dr. Le Fèvre sporoča naslednje: Naravna Francježova grenčica je pri zaprtjih za časa nosečnosti čudežno vplivala. »Francježova« voda je onemogočila nadaljnjo bruhanje in je držala čreva cel čas nosečnosti v normalnem stanju.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sijajna zmaga v Novem mestu.

Novo mesto, 28. oktobra. Kljub dvema volilnima shodoma poslanca Jarca, kljub strastni agitaciji kateheta Ažmana, patra Pavla, kanonika Žlogarja in vikarja Supina, kljub neumestnemu rušenju discipline od strani nekaterih malkontentov, zmagala je narodno-napredna stranka v vseh treh razredih sijajno. Klerikalcem ni pomagalo niti onih 6 paradešimeljnov, katere so sprejeli iz naše v svojo listo, dasi so ti protestirali proti temu. Živela dolenska metropola, živela napredna misel!

V tretjem razredu je volilo z napredno stranko izmed 564 volilcev nad 300. Natančni skrutinji šele ob 8. uri zvečer.

Kamnik — v klerikalnih rokah.

Kamnik, 28. oktobra. Vsled grdega izdajstva in nečloveškega klerikalnega terorizma, največ pa radi nepostavnosti, ki so se godile, je napredna stranka propadla pri večerajšnjih občinskih volitvah na vsi črti. V I. razredu so naprednjaki propadli za tri glasove. Župnik iz Stranj je pripeljal lestevic v voz svojih backov na volišče. Skrutinji dopoldne se ni bil končan. Proti volitvam bo vložen pritožba, ker so se na klerikalni strani godile take protizakonitosti, da bi dotičniki spadali v kriminal.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 28. oktobra. V današnji seji državnega zbora je kot prvi govoril finančni minister Mayer. Zogovarjal se je zaradi raznih kritik, ki so bile izrečene o njegovem poslovanju tekom proračunske debate. Zlasti je finančni minister odgovarjal na izvajanja dr. Redlicha in Bilinskega. Govoril je nato Rusin Konstantin Lewicki, za njim nemški radikalec Hummer in v tem trenutku govori češki agrarec Sedlaček.

Situacija.

Dunaj, 28. oktobra. Situacija je neizpremenjena in se ni zgodilo od sedaj še nič odločilnega. Dasiravno so bile še po noči razširjene vesti, da se je vršil zvečer pri naučenem ministru ministrski svet, ki je baje sklenil predložiti cesarju rekonstrukcijo kabineta s določnimi predlogi. Govorilo se je, da ne ostane Gautsch na čelu kabineta, temveč pride na njegovo mesto naučni minister Stürgkh. Vse te vesti so se izkazale kot sama domnevanja. Pri Stürgkhu so se vršile snoči res konference toda le v zvezi z rusinskega vseučiliškega vprašanja. Danes se razširja vest, da bo cesar morda jutri sprejel Gautscha v odločilni avdienci.

V kuloarjih zbornice se vrše pogajanja za nove pravno konferenco med nemškimi in češkimi poslanci. Češke politične stranke soimovanje delegatov, k tej konferenci odložile. Danes je prišel v zbornico zastopnik češkega fevdalnega veleposestnika grof Clam Martinic, ki je imel konference s češkimi in nemškimi politiki.

Dunaj, 28. oktobra. Jugoslovani obžalujejo, da se ministrski predsednik Gautsch ni niti z eno besedo dotaknil potrebe pritegniti v vladno večino tudi jugoslovanske poslance. Poslanci pravijo, da je nastop dr. Susteršiča jasno in očitno pokazal, da hoče vsa sredstva in situacijo in parlament izrabiti samo za svojo stranko ne glede na druge državne interese. Dr. Susteršič je s svojim nastopom sam preprečil možnost, da bi pritegnil Gautsch Jugoslovane v vladno večino.

Dunaj, 28. oktobra. Z ozirom na interpretacijo govora načelnika poljskega kluba Bilinskega od strani dunajskih listov ki hočejo v tem govoru videti nasprotstvo proti ministrskemu predsedniku zavrača poljski klub oficijalno vsa domnevanja, kakor da bi Poljaki bili prišli v navskrižje z Gautschem. Poljski krogi zatrjujejo: Res je, da se poljski klub ne more spoprijazniti z nekaterimi vladnimi predlogami, zlasti kar se tiče državnih financ. Zato je bila npravičena tudi kritika načelnika poljskega kluba Bilinskega zlasti o načinu, kako se vpeljujejo novi davki. Zlasti ponesrečen je način vpeljavanja davkov za posebne namene, kateri davki so

prava absurditeta v finančni politiki. Ministrski predsednik bo moral spoznati, da ga čaka usoda njegovih prednikov, in da se je že preživel. Zapusti bo moral svoje stališče, ne takoj, ker je treba rešiti še nekaj najnujnih državnih potreb. Toda tako nekako okrog novega leta se bo morala v kabinetu izvršiti nova izprememba. Gautsch bo moral odstopiti in pred kabinet stopi novo ministrstvo s Bilinskim na čelu.

Vesti o rekonstrukciji kabineta.

Dunaj, 28. oktobra. »Neue freie Presse« prinaša članek, v katerem pravi, da bo ministrski predsednik Gautsch jutri ali v ponedeljek podal svojo demisijo. Cesar bo demisijo sprejel ter obenem poveril Gautschu nalogo, da sestavi novi kabinet. Gautsch bo sestavil kabinet tako, da ostanejo izmed do sedanjih ministrov samo min. Hohenburger, Stürgkh, Georgi in Zalesky. Za vsa druga ministrska mesta bodo imenovani novi moške. List poroča tudi, da češki kandidati ne bodo državni uradniki, marveč ali vseučiliški profesorji ali funkcionarji važnih gospodarskih ali znanstvenih organizacij. Kot najresnejše kandidate od češke strani imenujejo tajnika praške trgovske zbornice Chotoveca, vseučiliškega profesorja Gruberja in ravnatelja drž. železnice v Pragi, Mareka. V političnih krogih so mnenja, da so ta domnevanja brez podlage.

Nemški »Nationalverband« — »Enotni češki klub«.

Dunaj, 28. oktobra. Danes popoldne ima sejo nemški »Nationalverband« ter bo dal svojim članom direktivo, kako stališče naj zavzamejo volile nasproti rekonstrukciji kabineta. V »Enotnem češkem klubu« so se pojavila nesoglasja, zlasti ker radikale in agrarci zastopajo stališče, da Čehi ne smejo v parlamentarno večino, če vlada brezpogojno ne ugoditi zahtevam. Vodilni krogi imajo zelo težavno stališče, ker krši to nastopanje disciplino kluba.

Bosenske železnice.

Dunaj, 28. oktobra. Danes se vrše v znanjem ministrstvu skupne ministrske konference. Od ogrske strani so navzoči ministrski predsednik, finančni in trgovski minister. Konferenca se bavi zlasti z vprašanjem bosanskih železnic.

Srbija okupira sandžak Novi pazar. Turška nasilstva.

Budimpešta, 28. oktobra. »Budapesti Hirlap« prinaša vesti, da namestnik Srbija okupirati sandžak Novi pazar. Po sandžaku vlada velikansko razburjenje. Muzlimani se oborožujejo in mestoma je prišlo že do krvavih spopadov. Zlasti vznemirja vest, da pošilja Avstro - Ogrska na progi Sarajeva - Višegrad vojaštvo na mejo. Mohamedanci so na več krajih izginali ali pa umorili srbske prebivalce. Tako so pomorili vse Srbe v vasi Brovnica in izgnali prebivalstvo iz vasi Kosovo polje, Vojsali in Sopotnica. V bitoljskem vilajetu so napadli vasi Porč in Topolnica ter oropali prebivalce. Turške oblasti so popolnoma brez vsake avtoritete.

Po atentatu na Stolypina.

Petrograd, 28. oktobra. V Kijevu so aretirali več sokrivcev atentatorja Bagrowa, ki so imeli baje nalogo stopiti na njegovo mesto, če se mu atentat ponesreči.

Hmelj.

Norimberg, 28. oktobra. 250. 200. Kupčija zelo mirna in neizpremenjena 280/335.

Revolucija na Kitajskem.

Peking, 28. oktobra. Na prometnega ministra je bil izvršen atentat ter se je minister rešil samo na ta način, da s je škril v palači ameriškega poslanstva.

Italijansko-turška vojna.

Afriško bojišče.

Rim, 28. oktobra. V bojih 26. t. m. se je posrečilo Italijanom obkoliti 6000 mož turških vojakov. Italijani so zmagali in je bilo 1500 mož turških vojakov usmrčenih. V Rimu vlada nad zmago veliko veselje.

Carigrad, 28. oktobra. Turški listi poročajo, da so bili v bojih med Italijani in Turki pri Tripolisu in Bengasiju Italijani poraženi. Med prebivalstvom vlada navdušenje.

Pojemanje navdušenja v Italiji.

Rim, 28. oktobra. Razpoloženje po celi Italiji kaže, da se je navdušenje za novo ekspedicijsko vojsko Tripolitanijsko zelo ohladilo. Za drugo etapo se ni prilagajalo dovolj prostovoljcev, zato je vlada odredila srečanje. Lista »Avantia« in »Soccolo« poročata iz Tripolisa, da vlada med italijanskimi vojniki vlada. Zlasti vznemirja ljudstvo dejstvo, da vlada ne more izdati nobenih poročil, kaj se je zgodilo z 11 poljskimi bersaglieriji.

Gospodarstvo.

— Nova semnja v Sv. Križu na Vipavskem. Namestništvo v Tratu je dovolilo dva nova semnja in sicer dne 5. februarja in 5. novembra vsakega leta. — Prvi novi semenj — za živino in kramo — bi imel biti 5. novembra t. l. Ker pa je ta dan nedelja, bode novi semenj v ponedeljek, dne 6. novembra t. l.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali za:

Ciril-Metodovo družbo: Janez Puš, Krška vas, 60 v, mesto vstopnine pri igri »Desetega brata« na Mljiavi dne 8. septembra, Fina Jernanova, Krško, 16 K, koje sta nabrala Korle in Fina pri krompirju, dr. Karol Zakrajšek v Škofji Loki 20 d. darujejo družbi kranjsko-loški rodoljubni, zbrani v gostilni Urške v Škofji Loki, mesto venea na krsto dr. Vošnjaku, in tobačne delavke v Ljubljani 3 K, nabrale ob slovesu opokojene vrle sodelovalke Podlipce. Skupaj 39 K 60 vin.

Ziveli nabiraleci in darovatelji!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. oktobra: Frančiška Černogaj, bivša delavka, 59 let, Radeckega cesta 11.

Dne 25. oktobra: Ivana Piškur, posestnikova žena, 69 let, Sv. Florijana ulica 19. — Jera Fink, bivša delavka, 78 let, Radeckega cesta 11. — Frančiška Špolar, hči pekoveškega mojstra, 1 dan, Sv. Martina cesta 19. — Ivana Gregore, žena železniškega uradnika, 33 let, Ilirska ulica 19.

V deželni ... Dne 23. oktobra: Frančiška Peternel, služkinja, 18 let. Dne 24. oktobra: Hedvika Dobrota, tiskarska vlagateljica, 26 let.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollove francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, raznavnan z varstveno znamko in podpisom. 2 18

Dober tek! Zdrave želodce imamo in nič nas ne tišče, nobenih bolečin ne občutimo, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko »Elzine kroglice«. Povemo vam iz izkušnje, poizkusite tudi te, ker uravnava telesno odvajanje in pospešuje prebavo. 6 škatljic franko 4 K. Izdelek samo lekarnar Feller v Stubi, Elzin trg št. 238 na Hrvaškem.

Brez motečih postranskih učinkov neopazno lahko delujoče odvajalno sredstvo, ki je vso te lastnosti v stanu, prebavo urejati in pospeševati, je že več nego 40 let kot ljudsko in domače zdravilo povsod predobro znani dr. Rose balzam za želodce iz lekarn B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat.

Zakaj, moj ljubli, imaš tak nahod?

Meni se kaj takega ne more primeriti. Prvič imam izvrstno odvajalno sredstvo, drugič si pa tudi hitro vem pomagati, ako se me hoče lotiti prehlaj: uživam vselej Fayerjeve pristne sodenske mineralne pastilje. V kolikor je od nahoda prizadet vrat in bronhije, v toliko bodo moje sodenice tudi kmalu opravile. Zatorej poslušaj moj svet. Kupi si v lekarni ali drogeriji škatljico sodenic za K 1-25, pa pazi, da ne dobiš ponaredek.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1. Grosse Neugasse 17.

CYCLES
KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA kolesa.**

K. Čamernik Ljubljana, Dunajska cesta 9. Special. trgovina s kolesisti posam. deli. Izposojevanje koles.

Po zdravniških poročilih se pri revmatizmu, protinu in nevralgijah izobno obnaša kot izobno bolečine tolažeče, na oplahnenje oteklin ter obnovo premičnosti členkov delujoče sredstvo Contrheuman.

Nihče več ne godrnja
Čez slabosti in težave,
Ako

spozná,
Ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetska kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 28. oktobra 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911. . . za 50 kg 11-90
Rž za oktober 1911 . . . za 50 kg 10-34
Koruzna za maj 1912 . . . za 50 kg 8-54
Oves za oktober 1911 . . . za 50 kg 9-50

Meteorološko poročilo.

Visina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30.76 mm

oktobra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo
27	2. pop. 9. zv.	729.8 729.1	14.2 11.4	p. m. zah. sr. jzah.	pol oblak. oblačno
28	7. zj.	725.4	9.5	sl. svzh.	pol oblak.

Srednja večerajšnja temperatura 12-2°, norm. 8-5°. Padavina v 24 urah 0.3 mm.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče in stari oče, gospod

Luka Mikolič

bivši trgovec in posestnik

dne 27. oktobra t. l. ob 1. popoldne v dobi 72 let, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega rajnika bo v nedeljo, 29. oktobra t. l. ob polu 5. popoldne v Sodražici. Bodi mu blag spomin!

Sodražica, 27. oktobra 1911.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ob smrti naše soproge, oziroma matere, stare matere, sestre in tete, gospe

Ivane Piškur
posestnikove žene

podali izraz sočutja in tolažbe, bodi na tem mestu izrečena najpriščnejša zahvala.

Hvala darovateljem vencev, prečastiti duhovščini in vsem onim, ki so nepozabno rajnico spremili k zadnjemu počitku.

Ljubljana, 27. oktobra 1911.

Žalujoča redovina.

Mesečna soba se takoj odda

3692 Igriška ulica 6, desno. Ravnotam se tudi sprejme gospodična na stanovanje.

Prodaj 2 hišici

eno s kovačnico, drugo enonadstropno, tik ceste pri Podroščici, obe z vrtno in nekaj polja. Poizve se pri J. Janežiču v Bečah, pošta St. Jakob v Beču, Koroška. 3691

✱ □ ✱
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.
✱ □ ✱

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

✱ □ ✱
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okraski itd.
✱ □ ✱

Modni salon
JUST-MASCHKE
LJUBLJANA,
3 ŽDOVSKA ULICA 3
priporoča cenjenim damam veliko izbiro krasnih
pariških in dunajskih modelov kakor najnovejših športnih klobukov.
Popravila točno in ceno. 2306 Cene brez konkurence!
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Gramofone

najboljše vrste
po najnižji ceni
avtomatične, po-
sebnost za gostilni-
čarje pripravne
priporoča
Ivo Bajželj
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11
(Kotize).
Ravnokar so došli najnovejši slovenske plošče
à K 3.50. — 1000 igel K 2.—. 271

Tiskarskega strojnika sprejme

„Nar. tiskarna“ v Ljubljani.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 35
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

KAMNOSEŠKA OBRT

3295 Priporočam slavnemu občinstvu v Ljubljani
in okolici svojo veliko zalogo raznovrstnih
NAGROBNIH SPOMENIKOV
enostavne do najfinejše izvršitve, dalje GROBNIH OKVIRJEV,
PLOŠČ in raznih drugih v kamnoseško obrt spadajočih predmetov.
KER BOM RADI SMRTI MOJEGA SOPROGA VSO ZALOGO NA-
GROBNIH SPOMENIKOV RAZPRODALA, JIH ODDAJAM ZA LASTNO
CENO. Obenem se priporočam preč. cerkv. predstojništvom ter
cenj. občinstvu za izvršitev vseh v to stroko spadajočih del.
IGNACIJ ČAMERNIK-OVA VDOVA, LJUBLJANA,
Komenskega ulica 26.

Seydlin

Najbolje za zoba

Manufakturna trgovina

≡ J. Ciuha ≡

:: Stari trg števil. 1. ::

Jesenske in zimske

≡ novosti. ≡

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

MAČEK & KOMP.

FRANCA JOZEFA CESTA ŠTEV. 3

:: SE PRIPOROČA SLAVNEMU OBCINSTVU. ::

STROGO REELNA POSTREZBA. NAJNIZJE CENE.

Milko Krapeš

urar in trgovec z zlatino in srebrnino
1954 zapriseženi cenilec

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Zahtevajte moj ravnokar izšli

najnovejši cenik.

Priznana največja, resnično domača,
že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarnih švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Biele

:: on torej lahko po originalno tvorniških cenah ::
garantirano zanesljive, v vseh legah in tem-
peraturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane ::

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
tula, srebru, niklju in jeklu ::

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Dijakom in dijakinjam popust!

Modna trgovina

O. Jezeršek

na Mestnem trgu

priporoča

svojo veliko izbiro damskih
čepic, perila, zavratnic,
pletenin, rokavic, predpas-
nikov itd. ::

po znane nizkih cenah.

Kupujte v slovenski trgovini!

Solske akvarelne
barve

Vzorci za slikarje
vedno najnovejši

Oljnaté firneževe barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje, bišne posestnike ter za domačo porabo

Düsseldorfske oljnaté barve
za umetnike

Oljnaté študijske
barve

Firneži, olja in retuši
za umetniško slikanje

Kranjsko laneno olje
in firnež

Emajlne
glazure

Lake za
vrtno pohištvo

Štedilno voščilo
za pode
priznane najboljše

Jantárjeva
glazura za tla

Marijin trg št. 1.

Vse vrste
čopičev

Olje
za stroje

Suhe kemične,
prstene in
rudnin. barve

Prašno
olje za pode

priporoča

Adolf Hauptmann

naslednik.

prva kranjska tovarna za oljnaté barve, firneže, lake in steklarski klej.
Zahtevajte cenike!

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Štritarjeva ulica št. 6.

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga v kak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papierjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papierjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje banknih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papierjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih
papierjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1650

Ustmena in pismena pojasnila in napovedi o vseh v banko stroke spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

Dijaški vestnik.

Nove naloge narodno-naprednih akademikov. Praktično je — z izjemo narodno-kulturnega dela pri sorojakih na Dunaju in v Gradcu, kakor to dobro povdarja letošnji počitniški oklic akad. tehn. društva »Triglav« — popolno izvenštudijsko delovanje našega dijaštva mogoče le na rodni tleh naše domovine. Tukaj pa se mora nanašati zanimanje in aktivno sodelovanje dijakov na vse javne narodne in kulturne ter politične zadeve, ki potrebujejo delavcev. Že večkrat smo v »Dijaškem Vestniku« govorili o tem in povdarjali neprimernost in nesmiselnost izogibanja političnega delovanja, ki more biti za nas edino v narodno-naprednem smislu, vendar moramo to iz nora povdarjati, posebno ob času, ko nas politično-organizacijski razvoj postavlja pred nove naloge praktičnega dela. O tem, sedaj aktualni temi, je govoril 12. t. m. v akad. tehn. društvu »Triglav« v Gradcu predsednik »Organizacije svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva«, g. Milko Naglič, in po tem, splošno odobranem govoru povzamemo naslednje poročilo, v kolikor se iz takšnih virov za sedaj še ne odteguje javnemu razpravljanju.

V interesu idej, katere politično zastopamo, je, da sodelujejo vsi pri podrobnejši in globokejši organizaciji. O tej stvari so se na zadnjem shodu zaupnikov narodno-napredne stranke za Kranjsko sklenili važni sklepi, ki gotovo ne bodo nič manj važni za ostale slovensko-narodne in napredne stranke na Štajerskem, Goriskem in Koroškem, kajti prvič je treba kar največje izboljšati organizacijo strank povsod, in drugič moramo v doglednem času pričeti delovati na določitev enotnega vodstva vseslovenske narodno-napredne stranke in na kar največje zblizanje narodnih in naprednih strank na Kranjskem, Goriskem, Koroškem, Štajerskem in v Trstu ter v Istri.

Dobra in točno izpeljana strankarska organizacija na principu kar največje svobode v okrajnih organizacijah v zadevah, ki pripadajo izključno v njeno področje in s samostojno in strogo vodeno finančno pravo, je sedaj prvo vprašanje, ki mora zanimati vsakega naprednjaka in tudi akademike brez ozira na deželne meje.

Glede krajevnih organizacij bi v mestih in večjih trgih dobro uspevala institucija politič. društev, za ostalo deželo bi bili pa pripravnejši politični odbori za posamezne okraje, katere bi tvorili posebni odborniki strankinih zaupnikov, ki bi stanovali v vsakem kraju ter bi izvrševali sklepe in navodila skupno z vsemi somišljeniki svojega okraja.

Pri teh političnih organizacijah za deželo seveda ni nikakor prezirati agrarnega značaja teh okrajev in zato je važno, da tvorijo podeželske organizacije nekako kmetško zvezo, ki bi varovala svoje stanovske interese še posebej in ki bi v okviru stranke dobila vso primerno zaslonbo. Zato bi se v Ljubljani iz izobraženih, vpokojenih uradnikov, od finančne in politič. uprave, sodnije in vojaštva napravilo centralno mesto, kjer bi dobivale te organizacije in pred vsem kmetška zveza vseh potrebnih informacij, ki spadajo v vse stroke, katere pridejo v poštev pri najrazličnejših razmerjih, v katere lahko pride naš človek.

Proti divjaštvu klerikalnih napadov na naše somišljenike v cerkvi in v nasprotnem časopisju, pa bo delovalo z vso energijo brezplačno naše obrambno društvo. — Našemu dijaštvu v tem okviru pripada lepa in važna naloga. Poleg učiteljskega so edini napredni stan, ki je tako lepo porazdeljen po vsej domovini in tu bo že praksa sama pokazala vso raznovrstnost dela, ki ga najlažje opravlja dijaštvo pri vodstvu in upravi organizacij.

Sedaj se ne bomo spuščali v podrobnosti, ampak opozarjamo samo na aktualnost stvari o kateri bomo o priliki še govorili.

Vsa poročila za »Dijaški Vestnik« je pošiljati g. Milku Nagliču na Dunaj VIII., Hernalser Gürtel 4/III. vrata 28.

Pevski zbor »Zvezda« ali akad. pevski odsek na Dunaju. Nesrečno dejstvo je, da se na Dunaju, v tem velikanskem, več ko dvamilijonskem mestu, dijaško družabno in društveno življenje ne more tako zares idealno lepo razviti, kakor n. pr. v graškem »Triglavu«. Velikanske razdalje onemogočajo namreč redno shajanje v društvu, ki leži lahko ugodnejše za

one na vseučilišču ali na tehniki, za oboje skupaj, ali pa se celo za člane drugih visokih šol pa celo absolutno ne. V sled tega čutimo na Dunaju pomankanje duševnega razvedrila v domačem, društvenem krogu in to vpliva zelo depresivno na vse dijaštvo. Ni brez pomena to pri psihološkem dejstvu, da se počasi vseli v dunajške študente neko razpoloženje za samostojnost, omalovaževanje skupnosti, čut nezadovoljstva, kar vse pripravlja dispozicijo za nezdrave ali vsaj ne najboljše razmere med dijaštvom.

Da se na najbolj slovenski način poživi veselo razpoloženje, da izgine mračno samotarjenje in se poglubi čut za narodno skupnost, je ustanovilo slov. društvo »Zvezda« na Dunaju svoj pevski zbor, v katerega imajo razumljivo dostop tudi akademiki. Vendar je zaradi prevelike razdalje od slov. dijaškega okraja ne morejo akademiki po večini odločiti hoditi k pevskim vajam, ker za tako dolgo pot, ki je daljša, kakor vsa pevška skušnja, v resnici primanjkuje časa. Zato bi svetovali oziroma bi izrazili svoje mnenje, da bi bilo zelo umestno, ne samo za akademike, ampak sploh za Slovence na Dunaju, če bi se dobil lokal za pevške skušnje »Zvezde« v VIII. ali v VII. okraju, da bi imeli vseučiliščniki in tehniki vsaj nekoliko prenesljivo pot k lokalu. Če bi bilo pa to nemogoče naj bi se pa ustanovil poseben akad. pevski odsek »Zvezde«, ki bi sam gojil petje in seveda sodeloval pri vseh primernih prireditvah dunajskih Slovencev. Razdelitev pevškega zbora »Zvezde« v akademski in neakademski del bi bil pa ne samo vsled lažjega obiska pevskih vaj važen tudi za to, ker akademikom ne bi bil namen, gojiti le priprosto, narodno in navduševalno slovensko pesem, kar naj bi bilo za rojake izven svoje domovine glavno, ampak bi se ozirali v prvi vrsti na umetno, moderno slov. pesem. To bi bilo priporočati iz praktičnih ozirov, ker imamo v sedanjih slov. akademskih izborenih, deloma konservatorskih, solistovskih in matičarskih izobraženih pevskih material, ki bi z večjim zanimanjem gojili pesem, ki stoji na višini njegove izobrazbe. Dalje bi se tako pripravili hitreje za večje koncertne nastope, če imamo homogeni pevski material in bi se na drugi strani pri neakademskih pevcih ne zamerjalo naša narodna pesem, ki pri akademikih ne rabi več vaje. Taka delitev pevškega zbora »Zvezde«, ki bi se tako znatno povečal kvantitativno in kvalitativno, bi bilo zelo, zelo priporočati in bi bili tu ugovori glede separatizma iz prej omenjenih virov brezpomembni. Če bi pa društvo »Zvezda« iz kateregakoli vzroka ne upoštevalo našega nasveta, naj bi se pa, — če je statutarčno to mogoče — ustanovil v akademski podružnici Ciril - Metodove družbe na Dunaju pevski odsek, ki bo v najboljšem razmerju do »Zvezde« skupno deloval za narodno ojačanje dunajskih Slovencev in sploh Jugoslovancev.

Tak pevski odsek, ki bi tako obstajal iz Savanov in Slovenijanov bi moral imeti svoje skušnje v kakem češkem pevskem društvu, najboljšje v I. ali VII. okraju, ali pa v slov. akad. društvu »Slovenija«.

Naj bi slov. akademiki resno razmišljali o stvari, ki ima tako lep etičen in estetičen pomen, kajti, kjer Slovenec, tam petje.

Uspehi cvetličnega dneva se sedaj praktično kažejo v najlepši luči. »Radogoj« je iz dohodkov te prireditve podprl okrog 16 dijakov in jih rešil zanesljivega gnetnega ruina in nevarnosti, da bi drugače bili prisiljeni opustiti študiranje na univerzi, ki je tehnikom, medicincem, filozofo in veterinarjem, ter agronomom neobhodno potreben. 16 eksistenc! Če številka sama ne imponuje dovolj, naj se umisli v položaj mladega človeka, ki pri vsem stradanju in pomankanju vidi, da se mora ustaviti v sredi, da so vsi njegovi upi, nedosegljivi iz edinega vzroka, ker brez lastne krivde nima niti toliko, da bi plačal kolegnino ali takse, knjige in svojo prehranitev. Izgubiti se mora talent, ostati mora neporabljen, med tem, ko srednjemnoži v sled boljših razmer večkrat dosežejo to, kar najboljši iz tako vulgarnega, pa vendar tako vitalnega vzroka niso mogli. Kdor ima vpogled v take dijaške razmere, kdor vidi, kako dijak - revež od doma popolnoma zapuščen — vzroki zato so najraznovrstnejši — iz same ljubezni do duševnega napredka plačuje komaj najbornejši kabinet, temen, mrzel in nezdrav, kako si samo opoldne privoščijo v »men-si akad.« juho in prikuho in zvečer razven kruha ničesar ter ob tej revščini in nezadostni hrani mora intenzivno študirati in misliti tudi na svojo obleko, tedaj šele praktično vidimo, kaj pomenja taka dobrodelna prireditev, kakor je cvetlični dan, dijaštvu. Dasi se dobe podpore tudi pri splošnem podpornem društvu za

visokošolce, pri podpornih društvih za slov. visokošolce in pri juridičnih, medicinskih in filozofskih podpornih društvih, vendar je »Radogoj« »podpora fundament, brez katere si pri najboljši volji ne more riskirati študirati, kdor je popolnoma navezan na tujo podporo. Blagotvorni uspehi tega cvetličnega dne naj se konstatujejo na čast dam, ki so omogočile cvetlični dan, najkulturnejšo in najbolj humansko prireditev. Kakor čujemo, namerava O. s. n. n. d. za prvo nedeljo v juniju prihodnega leta pripraviti vse za II. cvetlični dan v Ljubljani, da bi tako iz vsakotletnih dohodkov takih priredb nastale stalne dijaške podpirne akcije, ki bodo delovale potom »Radogoja« in »Domovine«.

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

Ustna voda

KALODONT

Zobna krema

Cigaretni papir in
cigaretne stročnice

ABADIE

PARIZ

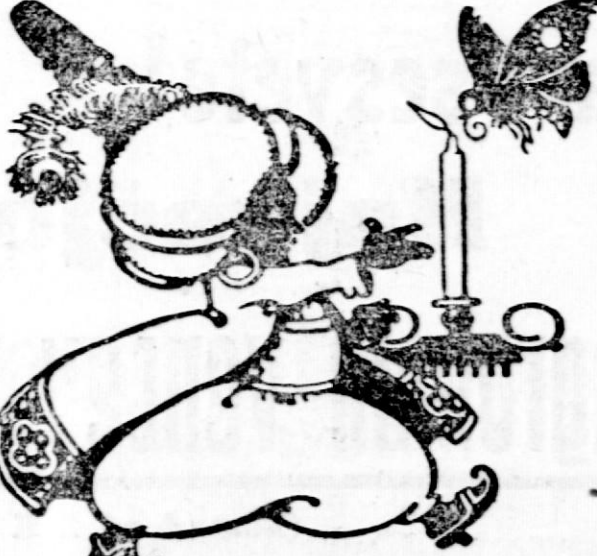
Dobe se v vseh trafikah

Za vinopivce
za mešanje s trtnim sokom!

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina
nevtalizira
vinsko kislino
prijetno rezočega
okus. Ne
barva vina.

Apollo

sveče

Najfinejše vseh znamk

Proti 168

zobobolu in gnjilobi zob

izborna deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realjeva cesta štov. 1
poleg Franc Jožetovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. k. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudo, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborna delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred Skofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

J. VECCHIET

zlatar v Ljubljani

nasproti glavne pošte
priporoča svojo trgovino vsakovrstne

zlatnine

ter precizijskih žepnih ur.

Častna delavnica.

Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

Solidna in reelna postrežba.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola

Ljubljana,
Dunajska c. 13

Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilnik

najnovije
vrste

po nizkih cenah

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča cve-
tja, korenine itd. tudi po Kneippu,
ustne vode in zobni prašek, ribje
olje, redilne in postpalne moke za
otroke, dišave, mila in sploh vse
toaletne predmete, fotografirane
aparate in potrebščine kirurškega
obvezila vsake vrste, sredstva za
desinfekcijo, vosek in paste za tla
itd. — Velika zaloga najfinijejšega
rama in konjaka. — Zaloga svežih
mineralnih vod in soli za kopel.

Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol
dvojnja sol, soliter, ocojan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

ANTON KANC

Ljubljana, Zidovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča
(rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

SALVATOR

gumijevi podpetniki

so nedosegljivo trpežni.

Svetovna
znamka.

Glavna zaloga: Anton Krisper, Ljubljana.

== Dobiva se povsod. ==

Platnine in pavolnine

2883

kupite naravnost pri izdelovalcu najceneje.

Novosti finih flanel in barhentov.

Zgotovljeno perilo. Popolne opreme za
neveste in opreme za hotele, zavode itd.

Vzorci gratis in franko.

Tkalnica Bratje Krejcar, Dobruška 305, Češko.

Uradne ure od 9.—12. dop. in od 2.—5. pop.

ÚSTŘEDNÍ BANKA PIAZZA del
českých spořitel
Podružnica V TRSTU PONTEROSSO 3

Ovrednena banka českých hranic.

VLOGE NA KNJIZICE PREMIJSKE VLOGE

4 1/4 % 5 1/4 %

VLOGE V TEKOCÉM RAČUNU
in VLOGE FIKSNE NAJUGODNEJŠE.

BANČNO POSLOVANJE VSEH VRST.

Oddelek za vadije in kavcije.

Uradne ure od 9.—12. dop. in od 2.—5. pop.

Zajamčen vspen

sicer denar nazaj. 3338

Zdravniška priznanja o izvršnem učinku.

Med. dr. A. Rixa

krema za prsi.

Neškodljivo porabno na zunaj,
trajen senzacionalen uspeh.

Bujne prsi, polne, krepke
telesne oblike, za vsako
starost v kratkem času.

Poizkusni lonček 3 K,
velik lonček 8 K.

Zoperne kocine
v obrazu odstrani v 5
minutah dr. A. Rixa
odstranjevalec kocin.

Cena 4 K. Zajamčeno
neškodljivo. Vsa zdrav-
niško oblastveno prizna-
na lepota.

Kosmet. laboratorij dr. A. Rixa Dunaj
IX., Berggasse 17/E.

Razpošiljanje diskretno po povzetju ali
franko če se vsota naprej pošlje.

Ohranitev zdravega želodca

zavet poglavitno v ohranitvi, pospeševanju in
uravnavanju prebavljanja ter odstranitvi sopnega
telesnega zaprtja. Preiskujemo, iz izbrano naj-
boljših in najbolj učinkovitih zdravilnih zelišč
skrbno pripravljamo, tek zbujajoče, prebavo po-
spesujoče in voljno odvajajoče domače zdravilo,
ki zmanjšuje in odstranjuje znane posledice ne-
zmernosti, slabe diete, prehlajenosti in zop-
nega telesnega zaprtja, n. pr. gorčice, napen-
janje, prebavne travnice, halitno ter hrane be-
lečine, je DR. ROSE RALFAN ZA ŽELODECE in
lekarna E. Fragner v Pragi.

Svarilo! Val deli zavoj-
ne napoje
oblastveno zavaruje
varstveno znamko.

Glavna zaloga: lekarna

B. FRAGNER,

c. in kr. dvorni dobavitelj

„Pri črnem orlu“, Praga

Mala strana 283. Ugl. Horodovi ulice.

Razpošiljanje po pošti vsak dan.

1 cela steklenica 2 K, 1 polovica
steklenica 1 K. Ako pošljete po pošti
naprej K 1.50, dobite 1 malo stekle-
nico, ako K 3.00 eno veliko stekle-
nico, za K 4.70 dve veliki steklenici,
za K 6.— 4 velike stekle., za K 8.—
pa 6 velikih steklenic polnino pristo-
na vse postaje Avstro-ogr. monarhije.

V Ljubljani: Irena Dr. Rixa, dr. E. Rixa, dr.
Rixa, Zidovska ulica št. 1.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Najfinejše svilnate gumaste specialitete

3 vzorci K 1-80,
6 vzorcev K 1-80,
12 » » » 3-40,
tudi v pisarnih
znamkah. — Po-
učna ilustrirana
brošura gratis in
franko. 2986

Higienska manufaktura
J. Singer, Dunaj 1.,
Wiesingerstrasse 8/F.

Jako zanimiv, zabaven in poučen
list s slikami

Ilustrovani Tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane
: četrt letno le 1-80 K. :

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in
inserirajte v njem! Naslov: **Ilustro-**
vani tednik, Ljubljana. 763

STOCK 3587
COGNAC
MEDIZINAL
parne destilerije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradno plumbiranih steklenicah.
Dobiva se povsod!

M. Rosner & Co

veležgalnica sadnega žganja :
v Ljubljani

priporoča v lastni žganjarni kuhano

2544 **Slivovko**
Tropinovec
Brinjevec
Hrušovec
Vinsko žganje
zanosljivih kakovosti.

Lastniki tovarn za opeko in cement
zahtevajte samo stroje pre-
izkušene sestava trdke

K. Novotný

specialne tovarne strojev za keramiko in livarno

Praga-Visočany

Opreme za krožne peči, transmisije, po-
sode za impregniranje lepence t. t. d.

Na vpogled mnogo priporočil. 3820

Kdor hoče kupiti zavitek za 6 vinarev,
naj zahteva izključno

„Ottoman“ cigaretni papir.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
94 vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“

Rezervni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.603-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici šte. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občokoristne
namene.

FR. MALLY & dr. parna opekarna
v Srednjih Gameljnih
pisarna v Ljubljani
na Resljevi cesti št. 2

1919

priporoča svojo izborno
OPEKO
(lale) in zidno : na stroj
v vsaki
množini

Bruselj in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF Devin-Buckau.
Podružnica:
Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Patentne
vročeparne lokomobile
s precizijem
s krmilom : brez ventila.
3680
Originalni Wolfov gradbeni način . . . . . 10-800 PS.
Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti
za industrijo in poljedelstvo.

V celem izdelanih nad 750.000 PS.

Za Vsesvete! Za Vsesvete!
Največjo zalogo
nagrobnih vencev in trakov z napisi
(komad od 2 K do 60 K) ima
Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg šte. 11-12.
Cene brez konkurence! Zunanja naročila hitro in ceno!

Vrtnarski učenec
najmanj 14 let star, poštenih staršev,
se sprejme takoj pri
Alojziju Korsika,
umetnem in trgovskem vrtnarju
v Ljubljani, Bleiweisova cesta 1
ali Vrtača šte. 1. 3605

Bukova drva
zrezana na 60 cm dolga polena in zlo-
žena v seženske skladarnice, dalje
drobro razcepljena jelova in bu-
kova drva 20 cm dolžine in zvezane
v okrogle butarice 50 cm v pre-
meru dobavi najceneje v poljubni
količini prosto postavljena do hiše
v Ljubljani: Leva grofa Auersperge
gozdarski in upravni urad v Ha-
mršlju, pošta Studenec - Ig pri
Ljubljani. — Blago se lahko naroči
po pošti, ali pa pri hišniku v Gosposki
ulici št. 15. 3329

Varstvena znamka:
Sidro. 3329

Liniment. Capsici comp.
Nadomestilo za
PAIN-EXPELLER s sidrom
priznana izborna, bolečine tolažijo in
odvajajo mazilo ob prehladu itd. po
80 h, K 1-40 in 2- se dobiva v vseh
ekarnah. Pri nakupu tega splošno
priljubljenega domačega zdravila
naj se jemlje le originalne stekle-
nice v skatljicah z našo varstveno
znamko „sidrom“, potem je vsakdo
prepričan, da je dobil originalni
izdelek.
Dr. Richterjeva lekarna
pri „Zlatem levu“
v Pragi. Elisčina ž. 5 nova.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Delniška glavnica K 8.000.000. Stritarjeva ulica šte. 2. Rezervni fond 800.000 o kron.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih
obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 % Priporoča promese dunajskih komunalnih srečk za žrebanje
02. novembra t. l. Glavni dobitnik K 300.000. Cena K 18.

Dinamo stroji in električni motorji. Na-
prave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. Električni
obrat vseh vrst. Ventilatorji. Tur-
bogeneratorji, električne železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Ob-
ložnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba
preje Kolben in dr. 2377
Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis,
Pelton). Točna, cena in hitra popravila
vseh električnih strojev drugih tvrdk.
Vse potrebe za **instaliranje**. Odlitki
iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška
kovna litina iz lastnih velikih livaren in
jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Borbu zoper trehuh.

Ni še dolgo tega, kar je »Sloven-
ski Narod« poročal o znani knjigi
danske pisateljice Karin Michaelis,
ki je »kritično starost« ženskega spo-
la osvetlila na tak način, da je ves
ženski svet proti temu protestiral.
Marsikdo se je takrat vprašal, če ni-
majo morda tudi moški svoje kritič-
ne dobe. Meni se vidi, da so pač samo
ženske poklicane, dati na to vpraša-
nje verodostojen odgovor in zatega-
del se nečem spuščati v razmišljanje
tega psihološkega problema.

Gotov pa je, da pride malone
za vsakega moškega dan, ko si z za-
lostjo prizna, da je stopil v nov in
nevaren stadij svojega življenja. To
pa ni tisti dan, ko se moški oficijel-
no poslovijo od svoje mladosti, saj ho-
di po svetu jako mnogo moških, ki
sploh niso bili nikdar mladi. Kritič-
nem dan v moškem življenju je, ka-
dar opozori brivce za ljubeznivo ško-
doželjnostjo svojega gosta, da so se
pokazali na njegovih sencah prvi
sivi lasje, ali kadar ga prvič prikup-
na dama naprej pozdravi, kar je za-
nesljiv dokaz, da spada po njeni sod-
bi med staro šaro, ali kadar slučajno
spozna, da velja v očeh svojih otrok
ali netjakov in netjakinj za starega
tepeca. Zlasti pa je to pri mestnih
ljudih tisti dan, ko spozna človek,
da se je njegovo nekdanje tako vitko
telo sumljivo zaokrožilo ali ko mu
hudomuški krojač pri namerjanju
nove obleke čestita, da si je priredil
prav lep trehuhček.

Od tega dne ima vsak moški
eno skrb več, kakor jih je imel po-
prej in življenjski boj je pomnožen za
eno nijanso, za borbo zoper trehuh.

Tu in oni vpraša kakega zdrav-
nika za svet. Sodim da bolj zaradi
tega, ker misli, da je to njegova dol-
žnost, kakor pa iz pričakovanja, da
mu zna zdravnik kaj pametnega sve-
tovati ali pa mu celo pomagati. Tak-
le pameten je vsak človek, da že na-
prej ve, kaj mu bo zdravnik nasve-
toval. Zdravnik si najprej ogleda
človeka in njegov trehuh, potem de-
ne roke v žep in pravi: Ej, moj dra-
gi, gubati se morate, gubati; hoditi
morate, telovaditi, proste vaje —
tako —. Zdravnik bo parkrat sunil s
pestjo od sebe in odprl roko in kon-
sultacija bo pri kraju.

Da, ljubi moj doktor, tvoje be-
sede so prav lepe in resnične, ampak
vendar je tvoj svet — od muh. Za
moža, ki ima blagajno polno hranil-
ničnih knjižic in vrednostnih papir-
jev ali dobro službo in mnogo pro-
stega časa, je tak nasvet zlata vreden.
A kdor mora od jutra do večera
delati, v svojem poklicu, res delati,
ta nima časa, da se toliko pregiba na
svežem zraku, da bi se v njegovem
telesu ne nabirala mast in da bi bil
zavaran pred boleznijo moderne-
ga časa, zaupanjem arterij.

Jakob Rothschild, tisti iz Fran-
kobra, ki ga je Henrik Heine tako
neusmiljeno zasmejal, je bil nekoč
vprašan, zakaj da se vedno vozi.
»Ljuba duša«, je odgovoril vprašal-
cu, »jaz nisem tako bogat, da bi mo-
gel peš hoditi.« Rothschild je hotel s
tem povedati ravno to, kar izražajo
Angleži s svojim klasičnim pregovo-
rom »Time is money« — čas je de-
nár. V Ljubljani nimamo Roth-
schildov, ampak dolgo peš hoditi —
zato ima tudi v Ljubljani pravzaprav
le malokdo čas. Najbolj se to vidi
zjutraj in zvečer. Koliko je že ljudi,
ki jih je razvoj Ljubljane pregнал v
predmestja in ki se zjutraj in zvečer
vozijo z doma in domov z električ-
no železnico. In če bi imela ta železnica
več prog, bi bil promet še vse večji.
A kaj to! Velika večina ljudi tudi že
stanuje v mestu, sploh ne utegne iti
na daljši — po nro in dve uri traja-
joč sprehod na sveži zrak, nego kolo-
vrti kvečjemu pol ure po mestu. Čas
je pač denár!

Razumni ljudje so iznašli mnogo
sredstev in metod za odpravo trehu-
ha. A ni je metode, ki bi se obnesla
in ni ga sredstva, ki bi imel uspeh,
ker vsaka teh metod in vsaka teh
sredstev zahteva nekaj nemogočega,
namreč popolno preobnovo naših na-
vad. In ravno naših najljubših na-
vad. Najbolj preprosto sredstvo je
vsekako vsakdanji dveurni sprehod
po svežem zraku. A ravno za to spre-
hajanje je treba največ energije.
Ljudje so se sprehajanja že večino-
ma odvadili. To je zabava samo še
za penzioniste, ki si drugače ne zna-
jo časa preganjati. Svoje dni je bilo
v obče navada, da so se ljudje vsaj
po kakor uro sprehajali, a dandanes
je v drevovaliških videti malone same
otroke, pestunje in matere. Tivolski
gozd je gotovo krasen, a tudi ob naj-
lepših poletnih dnevih je v pravem
pomenu besede zapuščen.

Sprehajanje ne bo prišlo nikoli
več v navado, a nova generacija bo
na bolj od tiste, ki se zdaj hri zop-
er svoje trehuhe. Nova generacija
goji telvado in goji sporte. Kar je
bilo pred tridesetimi leti odličen do-
kaz malopridnosti in pokvarjenosti,
to se zdaj oblastveno pospešuje in
podpira. Telovadba in sport. To je

neprezirljiv napredek. Toda človek
mora od mladih nog telovaditi in si-
cer sistematično, kakor se to godi v
sokolskih telovadnicah, če hoče imeti
vse življenje korist od tega. V borbi
zoper trehuh pa telovadba in sport
ne pomagata dosti. Komaj je trehuh
pregan in se uda človek veselji na-
di, da ga je pregnal za vedno, pa ti
zopet zraste. Vsa sredstva in vse me-
tode se izkažejo kot nič vredne. Zo-
per trehuh ni leka. Kdor si je prire-
dil trehuh, se ga nikoli več ne iznebi.
Kaj je že vse storil škofjeloški faj-
mošter Šinkovec, da bi svoj velikan-
ski vamp vsaj zmanjšal, če že ne po-
polnoma odpravil! Ogromno denarja
so terciarke že položile na žrtvenik,
da bi nečloveški vamp njihovega faj-
moštra zadobil bolj krščansko obli-
ko, a nobena stvar ni pomagala. Ko
bi fajmoštra Šinkoveca njegov vamp
tako ne jezil, bi bil gotovo bolj pri-
jazen in razumen človek, kakor je
tako. Ali zaman je vsako upanje, da
bi se svojega nečloveškega vampa
iznebil. Niti on niti kdo drugi ni tega
še dosegel. Čim dobi človek trehuh,
je zanj v resnici nastala nova doba v
življenju. Vsaka borba proti trehuhu
je brezupna. Eno sama pomoč je pro-
ti trehuhu. Kar svetujejo ljudje tak-
im, ki jih zobje bole, to svetujem
jaz vsakemu posestniku velikega tre-
huha: ne misli nanj.

Ignacij Vampež.

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod trančo 1

prilporeča svoje bogato zalogo naočnikov
štipalnikov, daljnogledov in vse v to stroko
spadajoče predmete. 1893

ERESITY
Najzanesljivejši IZOLIRNI
način proti vodnim škodam vseh vrst
IZOLIRNI
način proti vodnim škodam vseh vrst
Avstr. ceresitna družba, Dunaj, XVIII/4
Martins-Strasse 71. Telefon 22288

Zakaj so mornarji tako čvrsti.

Ste imeli večkrat priložnost občudovati
čvrstost mornarjev in ribičev. Oni žive na
morju med viharji in valovi in tako jih vi-
dimo vedno z razvaljenimi, rsi; toda nihče
od njih ne trpi ne na revmatizmu, ne na
bronhitis ali katarju. Redkokdaj se sliši
koga kašljati in med njimi ne boste našli
nikdar nikogar tuberkuloznega ali jetničnega.
In to zakaj? Vzrok je znan iz najstarej-
ših časov. Zdravniki so vedno nanašali to
na dejstvo, da mornarji dihaajo vedno katran,
ki je jako razširjen na ladajah.
Sedaj vsak ve, koliko pomaga katran
za bronhite in za prsi. Najmanjši zamenarjeni
revmatizem lahko povzroči bronhite in nič
ni težjega kot opustiti se zastarelim bronhitov.
Nikdar ne moremo zadosti priporočiti
bolnim, naj si pomagajo takoj v začetku;
in najnavadnejše, najgostejše, najbolj pri-
prosto in najcenejše sredstvo je, piti vodo
iz katrana med jedjo. Toda ona, ki se na-
vado izdeluje je malo uspešna, ker se na-
vaden katran ne razstopi v vodi.
Danes hvala gospodu Guyotu, lekarnarju
v Parizu, ki je iznašel sredstvo, potom ka-
terege, se lahko katran razstopi. V vseh

Mlad mornar.

lekarnah se lahko dobi pod imenom »Goudron-Guyote« katranovo zdravilo, ki je zgo-
ščeno v najvišji meri, ki dovoli vodo zred-
čiti in ki je jako uspešna.
Zaporedno uživanje zdravila »Goudron-Guyote« v vseh jedilih, v množini kavine
žlice na vsak kozarec vode ali kakršne si
bodi pijače, ki se jo navadno pije, zadostuje,
da ozdravi najhujši revmatizem in najbolj
zastarele bronhite. Večkrat se namerava usta-
viti napredek jetike in ozdraviti jo, ker ka-
tran ustavi razdelitev tuberkulov in pljučnih
uničujoč bacile, ki so vzrok te razdelitve.
Najmanjši zamenarjen revmatizem ima
lahko za posledico bronhite in zato ne mo-
remo nikoli zadosti priporočiti bolnim, naj
si v začetku pomagajo z zdravilom »Goudron-Guyote«.

Ako bi se Vam hotelo prodajati ta ali
oni produkt namesto pravega »Goudron-Guyote«
ne zaupajte, ker se gre edinele za do-
biček. Je brezpogojno potrebno, če hoče kdo
ozdraviti od bronhitov, katarjev, starih in
zamenarjenih revmatizmov in jetike, da za-
hleva pravi »Goudron Guyote«. Dela se iz
katrana, neke posebne vrste obrežne smreke,
ki rase na Norveškem in je napravljeno od
izumitelja raztopljivega katrana; in to zado-
stuje v dokaz, da je uspešnejše kot vsaka
podobna sredstva. K zaključku, za preprečiti
vsake zmešnjave, pazite na znamko. Pravi
»Goudron-Guyote« ima ime Guyot natisneno
v velikih črkah in svoj podpis v treh barvah:
v vijoličasti, zeleni in rdeči potez kot na-
slov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

Zdravljenje stane samo 10 vin. na dan
in tudi ozdravi.
P. T. — Oni, ki se ne morejo privaditi
okusu katrana, lahko nadomestijo »Goudron-Guyote«
s »Kroglicami Guyot« iz norveškega
katrana obrežne smreke, vzemsi po dve ali
tri kroglice pri vsaki jedi. Na ta način si
lahko pridobite iste zdravstvene učinke in
tudi enako zdravje. Zavzete pred jedjo in
tudi vmes, te kroglice so lahko prebavljive
skupno z jedmi in delujejo kar najbolj na
želodec in telo sploh. Prave »Kroglice Guyote«
so bele in podpis Guyot je črno natis-
kan na vsaki kroglici.
Glavna zaloga: Maison Frère, 19, rue
Jacob, Paris. Nadalje se še dobiva v lekar-
nah: Gabriel Piccoli, Sušnik, Ub. pl. Trn-
koczy in v vseh boljših lekarnah.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na zalogi.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in
po nizki cen. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanji naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglasjevalac in
trgovca glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Prodajam in po-
sujem glasovir-
je, plani-
ne in harmo-
nije izključno
le iz najslavnej-
ših tovarov, ne-
prekosljivo do-
bre kakovosti po
glasu Solidne
cene! Tudi na

delna odplačila in brez zadatja! Pismo-
nam 10 let za vsak pri meni kupljen in-
strument. Uglasjevanje izvršujem Specijelno
sam osebno, brez pomožnega ali posredovalca
ter vsa popravila. — »Glasbeni Matici« in
v drugih slovenskih zavodih uglasjuje edino le

koncesijonirana trvdka Jurásek.

Novo
dyostranske
slovenske
plošče!

Cena K 4.— in
po K 2-50.

Gramofoni od 25 kron
naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke.

Zahtevajte takoj brezplačno cennike gramofonov in raznih plošč.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Prilporečam svoje bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

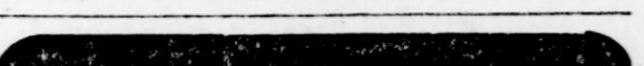
kakor tudi krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine kakor tudi že obrabljene vozove
in konjske nprave.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vibriruje. Vse puške so na c. kr. preskušene
in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki restenji. 75

Gramofoni — avtomati

iz prve roke se dobe le v

:: ateljeju za gramofone ::

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Velika tvorniška zaloga.

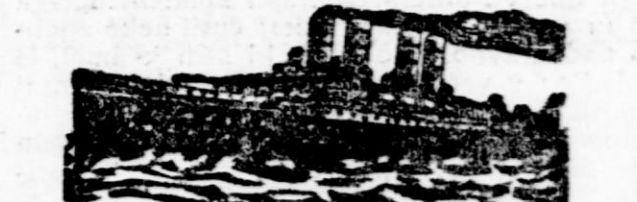
Gramofon za gostilni-
čarje z magnetnim
vmetom, popolnoma
sam delujoč, začne in
jenja sam K 80.—
Enoletno pismo jam-
stvo. Pišite po cenik.
Igle K 1-50 za 1000
Velika zaloga gram-
ofonskih plošč. ::
Pazite natančno
:: na naslov. ::

Ceno češko posteljno perje.

Kilo sivega puljenega
K 2.— boljšega K 2-40, polbelega K 3 60,
belega K 4-20, prima kakor puh mehkega
K 6.—, veleprima K 7-20, najboljša
vrsta K 8-40. Puh siv K 6.—, bel
K 12.—, najtinejši prsi puh K 14-40.
Od 5 kg naprej franco. Zgotovljene
postelje iz gostonitega rdečega inleta,
pernica ali spodnja blazina 180x116 cm
a K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 21.—,
200x140 cm a K 13.—, 15.—, 18.—,
21.—, zglavnica 80x58 cm a K 3.—,
3-50, 4.—, 90x70 cm a K 4-50, 5-50,
6.—. Razpošiljanje franco po povzetju
od K 10.— naprej. Zamena dovoljena,
za neugajajoče denar nazaj. Poizkušnje
in cenovniki franco.

Artur Wolner, Lobes 35 pri Plznji
(češko.)

V Ameriko in Kanado

priprava, cena in zanesljiva vožnja

Cunard Line.

Ultonia iz Trsta, dne 31. oktobra 1911.
Franconia iz Reke, dne 9. novembra 1911.
Pannonia iz Trsta, dne 14. novembra 1911.
Carpathia iz Trsta, dne 28. novembra 1911.

iz Liverpoola: 274

Največji in najlepši parnik sveta.
Lusitania, 28. oktobra, 18. novembra
16. decembra 1911.
Mauretania, dne 21. oktobra, 11. no-
vembra 9, 30. decembra 1911.

Pojasnila in vozne liste pri

Andr. Edlmaek
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 25,
polec cerkve Srca Jezusovega.

Vozna cena Trst-New York III. razred K 160
za odraslo osebo z davkom vred in 90 K
za otroke pod 12 leti z davkom vred.

Revmatizem, protin, nevralgije in ozeblina

večkrat povzročajo neznosne bolečine. Za njih
hitro posmrjenje in potolaženje, za opitiranje
etkin in obnovo premičnosti členkov ter odstra-
njenje občutka mrgolenja učinkuje presenečljivo
zanesljivo

besedna znamka (mentolosol-
listen hostanjen izvirček).

pri vteranju, masiraju in obkladih. 1 lonček 1 K.
Ako pošljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček
K 5.— 5 lončkov
K 9.— 10 —

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. Fragnerja lekarni,
c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III.,
št. 203.

Pazite na ime izdelka in zalogo v
izdelovalca. lekarnah

V Ljubljani: lekarn Jos. Mayr,
dr. G. Piccoli, Jos. Čičmajr.

Odda se zaradi bolezni in družinskih
razmer takoj v najem pod ugodnimi
3628 pogoji stara, dobro idoča

gostilna

v ugodnem kraju na Kranjskem.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Naznanilo.

Naznanjam tem potom slavnemu
občinstvu ustanovitev 3556

Prvega obl. konc. podjetja za

**pokončavanje
podgan, miši in mrčesa.**

Pokončavajo se podgane, miši, ščurki
stenice, molji, mravljinčji itd. z novoiznajde-
nimi popolnoma zanesljivimi sredstvi in po-
polnim uspehom. — Postrežba hitra, cene
zmerne, diskrecija zajemljena. — V toza-
devna blagohotna naročila se priporoča
z veseloščitovanjem

M. Zor, Sv. Petra cesta 38.

Važno za vinske trgovce.

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni
in zdravi iz hrastovega lesa,
od 400—800 l

se dobivajo po prav nizki ceni
2545 pri trvdki

M. Rosner & Co

v Ljubljani. ::

Važno za vinske trgovce.

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj
boljših pšeničnih mlin in krmičnih izdelkov,
ki izvršajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 66

V Ljubljani: Podgrada, Trnovem,
Ročevju, Trstu Gorici, Celovcu,
Beljaku, Bolcanu, Inomostu, Tri-
dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovcu,
Kotaru, Sarajevu in Palju.

Brzojavi: Valični mlinu, Kranj.

Lasne kite

najtineje kakovosti po 5, 7,
9 in 12 kron — vse vrste
lasne podlage in mrežice —
lasulje, brade in druge po-
trebščine za maskiranje vse
po zmernih cenah priporoča

S. Strmoli,

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(zraven čevljarskega mostu).

Izdeluje vsa lasnišarstva dola solidno
in okusno. Cena za delo kite 3 K.
Kupuje zmedene in rezane ženske lase
po najvišjih cenah. 1788

Franc Kos

Ljubljana, Sodna ulica.

Specijelna mehanična
pletilna industrija
in trgovina

za površne in spodnje jopice,
moderčke, telovnike, nogavice,
rokavice, posebne obleke zoper
trganje, pletilni material itd.

na drobno in debelo.

Šivalni stroji od 70 K naprej;

pletilni stroj

patent »Wedermann« je edina in
najuglednejša prilika za dober za-
služek, poduk brezplačen, trajno
delo zagotovljeno; ker se ne po-
služujem agentur, so cene veliko
nižje. 232

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Izdelovatelj vozov
Franc Vlsjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Ilica 40 **G. Skrbic, Zagreb** Ilica 40

Z električnim pogonom urejena tavnica za-
luzij, železnih in lesenih rolet za okna in
trgovine, vseh vrst platnenih in lesenih tka-
nih rolet, iz platna, damasta, gradla, satina,
ripsa itd.
— Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj. —
Telefon šte. 492. 2426 Telefon šte. 492.

SINGER „66“
Šivalni stroj 20. stoletja.
Kupujte samo v naših prodajalnicah ali od njih agentov.
Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev. 1414
Ljubljana Kranj Kočevje Novo mesto
Sv. Petra cesta 4. Glavni trg 53. Glavni trg 79. Veliki trg 88.

Julija Stor
v Prešernovih ulicah šte. 5.
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih
goisnerskih gorskih čevljev.
Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
8271

Kaj pripoveduje neki upravitelj.

Upravitelja pokrajine Poitiers, je napadla težka bolezen na želodcu. Izvrgel je vsako
brano.

Imel sem tudi (pravi) veliko kostipacijo ter se nekaterikrat 8 do 10 dni nisem mogel
rešiti telesnega zaprtja. Bil sem bled in prepadel. Med tem, ko sem zdrav, imam lepo barvo
ter sem vedno dobro razpoložen. Ta moj položaj me je napravil
žalostnega ter me je najmanjša reč vznemirjala. Izgubljal sem vsak
dan bolj potrpljenje in hladnokrvnost ter bil sem vedno bolj raz-
burjen. Imel sem priliko izvedeti, kako učinkuje uporaba prašnega
ogljia Belloc, šel sem nekega dne v Poitiers ter kupil steklenico tega
zdravila. Po preteku nekaj ur po uporabi sem takoj čutil neko zbolj-
šanje, kar se mi je zdelo nadnaravno. Bolezen, ki sem jo imel, je
bila huda. Vzel sem ogljie Belloc v večji množini od 3—4 žlic zjutraj
in zvečer. Použil sem ga s slastjo. Po prvih žlicah končalo je blju-
vanje in po štirih dneh popolnoma prenehalo. Od tistega časa sem
lahko prebavljal, spanje je bilo lahko, lahko sem čital ter se pri-
pravljaj za nadaljne pridige.

Nadaljeval sem s tem zdravljenjem mesec dni ter uporabil štiri
steklenice ogljia Belloc. Odsihmal uživam to, kar mi ugaja, ter sem
Veleč. župnik Adrian si popolnoma rešil zdravje, ne da bi bil še kdaj bolan po treh letih.
Dubois.

V resnici zadostuje, da se uživa ogljie Belloc po vsakem kosilu po 2—3 žlice,
da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da, celo zastarele in take, ki se zoper-
stavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Ogljie Belloc provzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in
od stranjuje telesno zaprtje. Ogljie Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v že-
lodcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpehavanju
kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najprostejše sredstvo vživati ogljie Belloc v prašku je, da se v kupici na čisti ali
poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.

Ogljie Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo.
Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so ogljie Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo
nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime
Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljiev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc.

2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo
popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto ogljie Belloc. Zadostuje v usta jih
dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy
A. Bohinc

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg šte. 5
priporoča svojo ogromno zalogo oblek, ulstrov, ra-
glanov, zimskih sukenj in kratkih sako (mikado)
z razno kožno podlago za gospode. Velika izbira
kostumov, dolgih double plaščev, kril, bluz in ko-
žuhovinastih jopic ter paletotov. — Vse v najmo-
dernejšem kroju in barvi.
Solidna postrežba. Priznana nizke cene!

Oeno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12
belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, anežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povratni poštni stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Piznu na Češkem. 2847

Suhe gobe
3589 (lepe bele jurje)
:: kupuje in dobro plačuje ::
C. F. Schubert Im. Karl Scholz
Gradeo, Murplatz 10-12.

Kupujte samo najpopolnejše!
Stroji Remington
pišejo, seštevajo in odštevajo!
Brez konkurence! Najboljši! Prospekti gratis in franko

Glogovski & Co.
c. in kr. dvorni dobavitelji
Gradeo, Joanneumsring št. 8. Telefon 304.
Pojasnila brezobvezno. 3507

Čisti samo s
Globus
čistilni izvleček
Globus
čistilni izvleček
Najboljše čisto za krovine na svetu

Narodna knjigarna
v Ljubljani
priporoča naslednja dela:

	broš.	vez.
Adrejev Levstik. Rdeči smeh . . .	140,	240
Askerc. Izlet v Carigrad . . .	—80	
Prešernov album . . .	240	
Beg. Ustoličenje koroških vojvod . . .	—30	
Slovensko nemška meja na Koroškem . . .	140,	240
Narodni kataster Koroške . . .	—60	
Beneš-Sumavsky. Brodkovski odvetnik . . .	150,	250
Bojan. Doktor Holman . . .	—50	
Burnett. Mali lord . . .	160,	260
Cankar. Aleš iz Razora . . .	150,	250
Časnikarstvo in naši časniki . . .	—80	
Cech. Scatopluk. Med knjigami in ljudmi . . .	—50	
Erjavec-Sajovic. V naravi . . .	120,	170
Halcy. Dnevnik . . .	—60	
Jurčić. Zbrani spisi I.—XI. . .	120,	2—
Jelenc. Ukrajinske dume . . .	—30	
Lah. Vaška kronika . . .	170,	270
Lipič. Strahovalci dveh kron. II. a . . .	1—,	2—
Ljubezen in junaštva strahopetnega praprščaka . . .	—80,	160
Murnik. Najhujši sovražniki . . .	—60	
Oblak. Stara devica . . .	—60,	160
Razne pripovedi . . .	—80	
Remec. Ljubezen Končanove Klare . . .	150,	250
Premaganci . . .	—60,	160
V študentovskih ulicah . . .	150,	250
Zadnji rodovine Benalja . . .	150,	250
Rušč. Mina . . .	120,	2—
Senčar. Čez trnje do sreče . . .	120,	220
Sepetavec. Zaljubljeni kapucin . . .	1—,	180
Štiri ruske slike . . .	—60,	160
Theuriet. Undina . . .	—90	
Trstenjak. Slovensko gledališče . . .	2—	
Veel. Libera nos a malo . . .	140,	220
Zarnik. Zbrani spisi . . .	1—	
Žun. Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu . . .	3—	

Kdina izvrstna prilika za trgovce in za zasebnike nakup neprodanega
blaga zadnje serije v komadnih od 3 0 m, zajamčeno brezhibni pralni ostanki
obstoječi iz: 30—35 metrov ostankov letnega sortimenta K 17-50 :
Volle de Lame sa damske obleke, fasona Saten s svilnatim sijajem, blago sa obleke v krasnih novostih, Maco sefir
sa erajce in bluze, krasni ripsi. 30 do 50 metrov ostankov zimskega sortimenta K 17-50
Krasne barbanie, fino tkane flaneli sa bluze in erajce, velunaste in plišaste barbanie, vrvičaste in piketaste bar-
banie raspodijte po povzetju
: Mehanična tkalnica za pisano blago :
KAREL KOHN, Nachod 301.
Vse svoje izdelke priložim vsakemu zavrtku.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.
Priporočila in izpričevala 2438
raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Velike apnenice in kamnolomi na Moravskem
iščejo akordanta
ki prevzame nakladanje, skladanje in premikanje (z živi-
no) na tirih. Imeti mora dokazano za taka dela zadostno
izkušnjo in najboljše reference ter pripeljati seboj okoli
50 ljudi; za stanovanje je skrbjeno.
Ponudbe pod „L. N. 1759“ odpošilja anončna ekspedicija L. Ra-
fael, Dunaj, Graben 28. 3673

Orehe v vsaki množini kupuje po
solidnih cenah tvrdka .
I. A. Hartmann nasl. A. Tomažič
v Ljubljani, Marije Terezije cesta.
Tvrdka oddaja najboljše vrste
krompir zdrav in brezhiben v
vsaki množini tudi
cele vagone po prav solidni nizki ceni.

Naznanilo. 3683
Naznanjam slavnemu občinstvu v Ljubljani in okolici
da bo gostilna Dolničar
v Šmartnem ob Savi
čez zimo zaprta.

Osta-
nevijeno
L. 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon
Številka
154.

Brata EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja . . .
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana Delavnica: Igriška ulica šte. 6.
nasproti hotela „Union“. Električna sila.

AVTOMOBILI
LAURIN & KLEMENT
Novi modeli 1912 v najboljši izvršitvi.
Ruska točka za carsko darilo
Petrograd-Sebastopol III. kategorija
prvo darilo
Darilo moskovskega avtokluba
in II. team-darilo ces. ruskega avtokluba
IV. kategorija
prvo darilo
Gorska vožnja na Gailonu V. kategorija
prvo darilo
LAURIN & KLEMENT, d. d., Mlada Boleslava.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

Kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 6-10 K; kg. velenega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfiniji prvi puh 12 K. Naredila od 6 kg naprej franco. 2082

Zgotovljene postelje

iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega dreva, belega ali rumenega puhastega perja 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K, Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajaloce se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco. S Benisch, Dešenice št. 767, urško.

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova

Poljanski nasip št. 8.

Reichova hiša.

Velika zaloga

štedilnih ognjišč.

Izvrstne in solidne dele.

Cene zmerno. Popravila se

! : točno izvršujejo. ! :

Hrastove sode

v vseh velikostih, nove in že rabljene razpošilja najceneje tovarna sodov

Emil Pick, Praga-Michle.

3612

:: Komisijske zaloge se oddajo ::

vestnim zastopnikom pod najugodnejšimi pogoji.

Nc 1 168/11-1

3623

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani odd. I. je po prošnji lastnika g. Franca Pavloviča, kontrolorja prisilne delavnice v Ljubljani, na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina in sicer

zemljišče vlož. št. 88 kat. obč. St. Petersko predmestje I. del,

obstoječe iz hiše št. 13. sv. Petra cesta in vrta

za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 80 000 K.

Dražba se bo vršila dne 30. oktobra 1911 dopoldne ob 9. uri

v pisarni c. kr. notarja g. Matije Hafner, Ljubljana, Dunajska cesta.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez

ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je po odbitku vknjiž. dolga izročiti v roke prodajalcu.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju Matiji Hafner,

kot sodnem komisarju v Ljubljani.

C. kr. okrajno sodišče Ljubljana,

oddelek I., dne 17. oktobra 1911.

Edina zaloga

3142

izvirnih ameriških čevljev.

Avstr.-Ameriška zaloga čevljev

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani

358

Dunajska cesta 17

priloga svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Josip Rojina

krojač prve vrste

se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami glede finega kroja in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.

in franc. specijaliteta blaga.

Zavod za uniformiranje.

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk:

Rösendorfer, Czapka, Heltzmann, Stelzhammer in Hörngel

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk, svarim vsakogar pred nakupom event. falsifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18-)

Najcenejša izposojevalnica. Točna postrežba. — Violine od 5 K naprej.

— Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Uglasevanja in popravila vseh glazbil.

Alfonz Breznik c. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“ Ljubljana, Kongresni trg 15

Najboljši kosmetiški predmeti za olepšanje polti in telesa so:

da milo po 80 h, da cream po 1 K; da Menthol po 1 K; da ustna voda po 1 K; zobni prašek po 60h; za ohranitev in rast las: da lasna voda po 1 K; da lasna pomada 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj lev

Orlovi lekarni Ph. Mr. Josip Čizmár v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak 10rek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnita daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc Anversa New York

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

CROATIA

zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Centrala: Glavna zastopstva:

Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovićeve ulice.

Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo.

Podružnica: v Trstu, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr. (Telefon 25-94).

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

Na življenje 1) Zavarovanje glavnica za slučaj doživljenja in smrti.

Proti škodi 2) Zavarovanje dote.

po požaru 3) Zavarovanje življenske rente.

1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnen).

2) Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.)

3) Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša . . . . . K 2,319.000-21

Od tega temeljna glavnica . . . . . K 800.000-

Letni dohodek premije s pristojbinami . . . . . K 1,221.748-41

Izplačane škode . . . . . K 4,323.200-44

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani

tvrdka KMET in SLIVAR.

Prva kranjska

tvornica klavirjev

Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša

RUDOLF A. WARBINEK

Jamstvo šest let.

Ekspert v vse deleže.

Priloga svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene planine, klavirja in harmonije tudi samostojno

za gotov denar, na dolga odplačila ali naposodo.

Poprave in uglasevanja se izvršujejo točno in računijo najceneje.

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

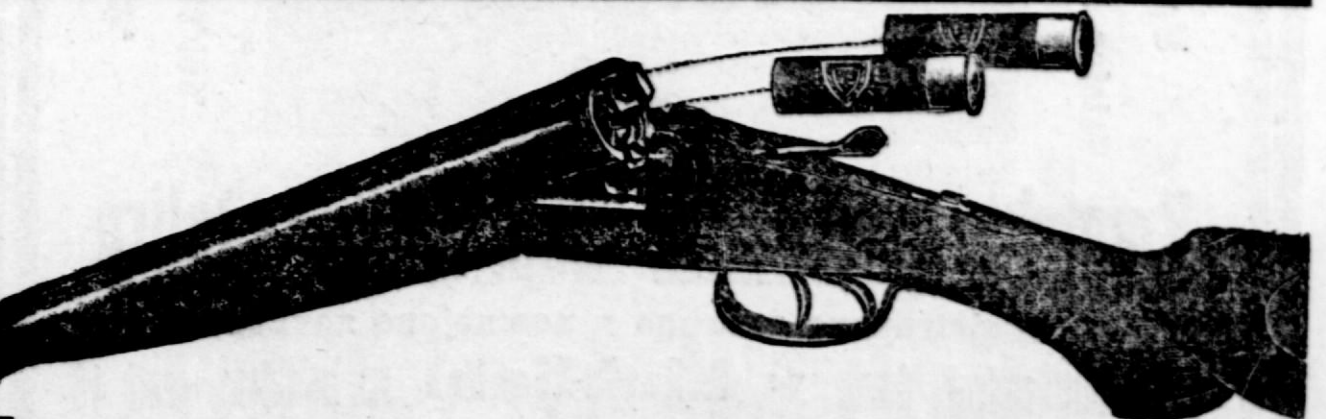
Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Ljubljana

Fr. Ševčik

puškar

priloga svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahko trecove in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Cenovniki na zahtevanje zastopni in poštnine prosto.

Gozdni biser

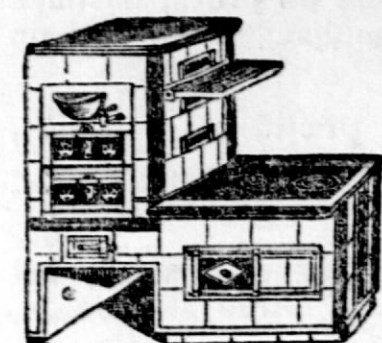
brez alkohola, daje z ohlajeno sodavico ali mineralno vodo najkrajše osveževalno pijačo. **MORIC LÖW**, izdelovalnica gozdnega bisera Brno-Musovice. 1907

Ustanovljeno 1862.

Telefon 344.

Rudolf Geburth

c. kr. dvorni strojniar
Dunaj VII., Kaiserstrasse št. 71, ogel Burggasse,
Zaloga štedilnih, kuhalnih in strojnih ognjišč za vsako porabo.
Vseh vrst gorilne in trajnogorilne peči

Železne peči s pečnicami
za kurjenje dveh ali treh sob.
== Kopalne peči. ==
Patentni vstavki za glinaste peči.
Sušilni aparati.
Pasta za snaženje peči „Hellas“.

40 m

brezhibnega posteljnega blaga, oksforda, cefirja, barhente, belega blaga, modrega blaga, flanele, i. t. d. po 6-20 m dolgo veleprima 20- K

15.- K

2 posteljni odeji, 1 namizni prt, volnen in seces. K 8-50, finejši K 12-50, K 16-50 itd. Damastni namizni prt, čisto platno in 6 servet 60x60 cm K 5-50. Rjuhe brez šiva, zjamčeno platno 150x200 cm K 2-30, finonito K 2-50. Rjuhe brez šiva, zjamčeno platno 150x225 cm K 2-70, finonito K 2-90. Komad Hochbergove specialne tkanine 82 cm široko, 23 m za najboljši perilo K 15-50. Tucat brisač, rjavih in belih, kariranih 44x100 cm K 3-80. Tucat brisač, damast, čisto platno seces. vzorci 50x100 cm K 9-50. Tucat batistnih rutic z atlasnimi pasicami, belih 44x44 cm K 1-20. Fini ostanki tkanine, beljeni 82 cm široki, 6-20 m dolgi meter 53 vinarjev. Razpošiljanje po povzetju. Neugajajoče se vrzame nazaj in se povrne denar. Vzorci in cenovnik nazaj. Vzorci se morajo, ako se nič ne naroči, poslati franco nazaj. — Tkalnice platnine

BERTHOLD HOCHBERG

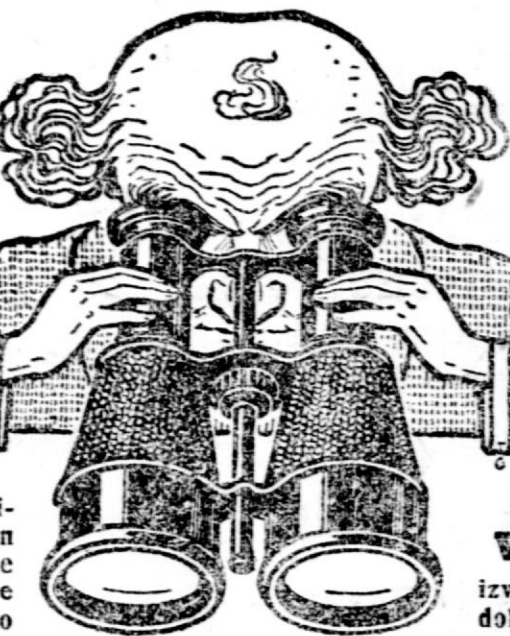
KOSTELEČ CERVENY 12 ČESKO

Ljubljana, Stari trg 9 **Fr. P. Zajec** Ljubljana, Stari trg 9

Slavno občinstvo opozarjam, kot prvi edini slovenski upravičenec do izvrševanja te obrti, oblastveno izprašani optik in strokovnjak na svoj

optični zavod

urejen po najnovejšem sistemu, z električnim obratom, kjer se izdelujejo vsi v to stroko spadajoči predmeti, pod strogim nadzorstvom in natančno po zdravniških predpisih. V zalogi imam vedno sakovist ne najnovejše si-

palnike, očala, tudi „Rotenstockove“, toplotere, zrakovne, hygrometre, daljnogledje vse vrste od najcenejše do najfinejše vrste, kakor „Zeis“, „Goerz“, „Busch“, raznovrstne tehnične za zganje mleko itd. itd.

Vsa popravila izvršujem v svoji zelo dobro urejeni delavnici točno in solidno.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priloga svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopio in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd. Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd. Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

Združeni čevljarji

V Ljubljani, Wolfova ulica št. 14.

Odlikovani na mednarodni razstavi na Dunaju l. 1906.

priloga svojo bogato zalogo obuvaj za poletno sezijo. Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujega izdelka Gumi za pete, vrvice, zapenke, čistila itd. vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorske in lovsko čevlje.

Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. Zabeležite cenike.

Prodaja.

Dne 30. oktobra 1911 ob 10. dopoldne bo pri okrajnem sodišču ljubljanskem, soba št. 16,

prisilna dražba

gospe Faval lastnega zemljišča v Spodnji Siški, hiša št. 111 z gospodarskimi poslopji, vrtom in travniki.

Hiša z gospodarskimi poslopji je cenjena na 69.772 K, zemljiške parcele pa na 4872 K Najmanjši ponudek, pod katerim se ne prodaja, znaša 38.134 K.

Pišite po vzorce.

Kopališče Podčetrty (Češko) **V. J. Havliček in brat** Kopališče Podčetrty (Češko)

Izvozna trgovina modnega in platnenega blaga

2423 priporoča v najboljših kvalitetah:

Modno blago — sukno.

Cefirje — Havličkove tkanine

barhente — flanele.

Jesen 1911.

Oprave za neveste.

Vzorci franco. Dobite na boljšo blago. 1 zavoj 40 m pralnih ostankov, okusno izbranih za 18 kron — franco po povzetju. Od teh se ne pošiljajo vzorci. Samo pri nas dobite prave.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

2911

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanestljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak terek, četrtrek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, resna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi nas. društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej proci iz Bremna enkrat mesečno.

n se dobivajo pa tudi listki preko Baltimoreja na vse ostale dela sveta kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Beritell

Ustanovljena leta 1882.

Telefon šte. 185.

Ustanovljena leta 1882. Pošne hranilnice račun šte. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadr. domu v Ljubljani na Dunajski cesti 18 je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . K 100.000.000 upravnega premoženja . K 20.500.000

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad . K 20.000.000.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na monice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Krasne novosti za jesensko sezijo
in po že znane najnižjih cenah dobite
v modni trgovini Peter Sterk
Ljubljana, Stari trg št. 18.
Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1° kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince itd.

August Repič
sode
po najnižjih cenah.

Velika hiša za 18 tisoč K.
Prisilna dražba Hrenove hiše v Litiji, v kateri je nastanjeno okrajno glavarstvo, vrši se 2. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne pri sodnihi v Litiji.
17 sob, 4 kamre, 1 kopalna soba, 2 jedilni shrambi, 5 stranišč, 2 kuhinji, 4 obokane kleti, drvarnice in vodovod.
Zemljeknjižni zaznamek vl. št. 306 k. o. Hotiče, parc. št. 1352/1 in 1591. Štiri metre od železnice, 40 metrov od kolodvora. — Najnižji ponudek 18000 kron.
Popis objekta se vpogleda pri okrajni sodnji v Litiji in v pisarni konkurzne mase upravitelja 3419
Dr. F. Papeža v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4.

Lastniki vrednostnih papirjev, kapitalisti in borzni interesi čitajo
„Wiener Stimmungs-Bericht“
(Izhaja tedensko).
Vsebina: Tržna tendenca. Finančni tedenski pregled. Zunanje borze. Informacijska rubrika.
Posebej omenjena: Alpska montanska družba. Skodove tovarne. Ogrska splošna premožkopna družba. Plinarnice Manushek. Pivovarnica Poschach. Union, družba za stavbo blago. Buštštradska železnica. Gösska pivovarnica. Anglo-Avstrijska banka. Orientske železnice. Agrarna in rentna banka. Avstrijski Lloyd. Dunajski Bankverein. Delnice drž. železnic. Zemljiško kreditni zavod. Ogrska hipotečna banka. Nižjeavstrijska eskomptna družba. Mednarodna družba za zavarovanje proti neugodam. Tržaške plinove delnice. Podunavska paroplovna družba. Tvornica za železo in pločevino Union. Bakrene tovarne avstrijske. Unionska banka Leykam-Vevče. Länderbanka. Fonciere, peštanska delniška zavarovalna družba. Živnostenska banka. Južna železnica. Splošna prometna banka. Liesinska pivovarnica. Phönix, zavarovalna družba. Zahodnočeška rudniška družba. Nádraske delnice. Kreditni zavod. Gebr. Enderlin d. d. Dunajska stavbna družba. Brnska tvornica sveč. Praška železindustrijska družba. Werndlove delnice. Trbovljska premogokopna družba. Gelsenkirchenski rudnik. Rudnik Phönix. Deutsch-Luxemburški rudnik. — **Kurzna poročila in premijski postavlki za vodilne spekulacijske papirje dunajske, berlinske in londonske borze.**
Dobiva se gratis in franco pri bančni tvrdki 3465
Ervin & Co., Dunaj 1., Tuchlauben št. 8.

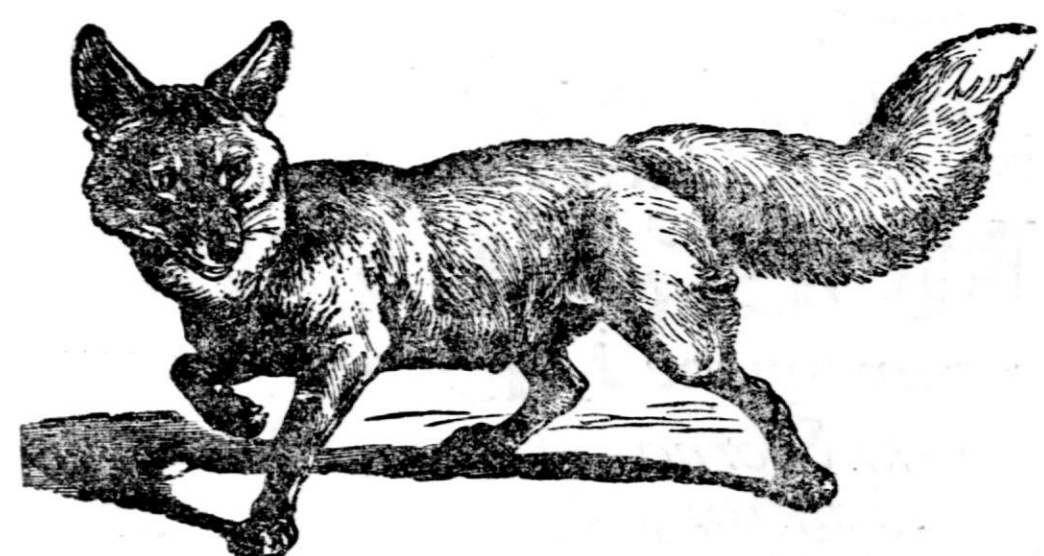
Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejšo fasono
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Modna in konfekcijska trgovina
M. Hrištovič-Bučar
se je preselila v lastno hišo na Stari trg 9.
Priporoča zelo pomnoženo damsko in otroško zimsko konfekcijo po znano najnižji ceni, tudi po meri.
Posebno krasne kostume, plašče, pelerine, razne jopiče, krila, domače halje ter
: bluze in otroške oblekice. :
Velika izbira perila in higijeničnih potrebščin za novorojenčke. —
: : : Vsako modno blago. — Pošilja na izbiro tudi po pošti. : : :

Telefon šte. 237.
Zajec & Horn
Ljubljana, Dunajska cesta 73.
Beton in železo-beton.
Fundamenti. | Vzdava turbin.
Stropovi. | Stopnice.
908 Mostovi. | Tlakovi.
Ksilolit, umetni kamen: okraski za fasade, obhajilne mize, balustrade.

Popravi in preoblikuje točno in ceno.

Najcenejše
dežnike in solčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Cene nizke. Postrežba točna.
Modni salon v Ljubljani
Stari trg šte. 21 **A. Vivod-Mozetič**
Velika zaloga damskih klobukov.
Ogled klobukov brez obveznosti nakupa. — Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

POZOR!

Kupujem kože vseh divjadi po najvišjih dnevnih cenah.
Priporočam se za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. — V zalogi imam vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemam popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. — Izdelujem vse po najnižjih cenah.
J. WANEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

AUSTRO-AMERICANA

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in varnosti potovati, naj se obrnejo na
Simona Ameletza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kuharstva Pojasnila doje se brezplačno.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine
H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8

Nikelasta moška ura z veržico od K 4-50 naprej	
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-70 „	
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44- „	
Nikelasta damska „ z veržico „ „ 8-50 „	
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-50 „	
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20- „	
Uhani zlato na srebro „ „ „ „ „ 1-80 „	
14 kar. zlati uhani „ „ „ „ „ 4-50 „	

Lastna tovarna ur v Svici.
Tovarniška znamka „lko“.
Telefon št. 273. Telefon št. 237.

Anton Šarc, Ljubljana
Izdelovanje perila, pralnica in svetlobikalnica z električnim obratom priporoča zelo dobro in so-
: : lidno izdelano perilo po nizkih cenah. : :
Opreme za neveste.
Perilo za deklince in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezanine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtici, nogavice, maje.
Perilo „TETRA“
za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta
: : poskušnja vsakega zadovoljila. : :
VZORCI NA RAZPOLAGO.

F. K. Kaiser puškar
v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 6
priporoča svoje bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
rovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetelni ogenj
po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.
Cenik zastoj in poštnine prosto.

Tem potom javljamo, da je vkljub temu, da smo imeli hudo konkurenco, dne 20. oktobra naročila kraljeva srbska vlada
15 Adler-jevih pisalnih strojev
in nekaj dni poprej deželna vlada za Bosno in Hercegovino 3670
43 Adler-jevih pisalnih strojev,
lv. Jax & sin, Ljubljana
kot zastopnik tovarne Adler.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice,
bluze, modno blago za dame in gospode,
pristni tirolski loden, parhent, platno,
šifon, gradl, preproge, zavese, garniture,
odeje, pletl, šerpe, rute in žepni robci.

Gričar & Mejač
Ljubljana,
Prešernova ulica št. 9

:: priporočata ::
svojo velikansko zalogo
orhnih sukenj za jesen in
simo v poljubnem kroju po
:: najnižjih cenah. ::

Lud. Černe

uvodil, trgovec z urami ter
zaprtežni sodnijski cunilic. 236
Ljubljana, Wolfsove ulice št. 3.

Velika zaloga
juvelov, zlatnine in sre-
brnine, različnih ur, uha-
nov, pr-
stanov,
veržic in
očal itd.

Blago prve vrste.
Solidna postrežba.
Cene na jniže.

Dolžnost

vsakega zavednega Slovenca in Slovenke je
da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čistilo
(krema)

za čevlje in usnje

katero je priznano najboljšo.

Škatljica stane 24 vinarjev.

Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter
vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne.

Edino le čistilo v tej
obliki in z zamko

4306 se prodaja

v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tvornica

Ivan Keber

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

Močni salon

M. Sedej-Strnad

priporočata cenjenim damam

kloubuke le najfinejše izvršbe.

Zatni kloubuki vedno v zalogi.

Prešernova ulica. — Salata mestne hišnitnice.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

obiskal dne 26. julija 1807
kleti forške

MOËT & CHANDON

ustanovljene 1743 v Epernayju

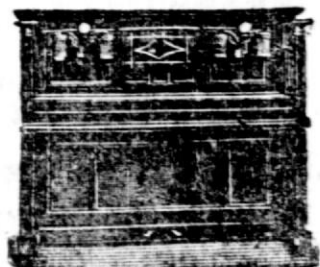
Cin kr. dvorna in komorna dobavitelja.

Kraji. angli. dvorna dobavitelja.

Najfinejši šampanjec.

Francoski izdelek

Generalni reprezentant: J. Weidman, Dunaj III.

O naših instrumentih dospela iz-
pričevala iz gostilničarskih krogov

:: poudarjajo soglasno: ::

„S Hupfeldovimi instrumenti

velik dohodek — promet izdatno večji —
mnogo novih gostov — večji konsum piva
— izborna poln zvok — naložena glavica
se hitro amortizira — instrumenti so v
rabi nepokončljivi!“

Nihče naj ne zamudi takoj zahtevati:

Izpričevala in brošure o Hupfeldovih instrumentih!

Ludvik Hupfeld d. d.

Dunaj VI., Mariahilferstrasse 3.

Najstarejša in najpomemb. tvornica v Evropi za klavirske igral. instrumente.

56 prvih daril.

1500 uradnikov in delavcev.

100 patentov itd.

Naša obuvala

so si

spričo mnogih svojih prednosti pridobila svetovni sloves in so to
priznано najboljši izdelek ob nedosežno nizkih cenah!

ALFRED FRÄNKEL, komanditna družba.

Prodajališče: LUBLJANA, Stritarjeva ulica št. 9.

Katalog gratis in franko.

130 filialk tukaj in v inozemstvu.

249. Telefoniranje kot umetnost.

O ljubljanskem kanoniku gospodu Kajdžu je nekoč krožila po Ljubljani smešna anekdota. Ko je bil vpeljan telefon, so ga njegovi prijatelji postavili pred aparat in mu razložili njegovo skrivnost. Gospod Kajdž je poslušal, verjel pa ni nobene besede. Prijatelji so potem poklicali telefonično nekega znanca in — ne posebno lahko — pripravili gospoda kanonika do tega, da je telefonično poslušal in govoril. Vse je šlo gladko in točno. Gospod kanonik je z resnim obrazom odložil slušali in potem nekoliko užaljen rekel svojim prijateljem: Ali mislite, da sem res tako neumen, da vam verjamem in da se lahko skozi zidove na drugi konec mesta govorim?

Jaz nisem bil nikdar tako nezajenjen proti telefonu. Dokler ga nisem poznal sem si mislil, da je novotarija brez posebnega pomena, a ko sem ga spoznal, sem ga takoj začel kleti in klet sem ga dolgo časa, tako da sploh nisem utegnil razmišljati, kako velikansko delo človeškega duha tiči v tem neznatnem aparatu. Telefon cenim šele od tedaj po zaslugi, česar sem spoznal bistvo telefoniranja.

Da moji ljubi kristjani, telefon je priprisan aparat ali telefoniranje je umetnost, ki je ne zna vsak. Jaz, ki sem mnogo telefoniral, sem šele sedaj prišel na zakone te umetnosti, dasi sem se z gospodičami telefonistkami vedno dobro razumel, čeprav sem jih poznal in razločeval samo po glasu in še danes za nobeno ne vem, kako izgleda. A reči moram: vse so bile prijazne in postrežljive.

Navadno se ljudje silno jeze na telefon in zabavljajo kar se da. Počasi se bo razvila še posebna vrsta živčnih bolezni: telefonska nervoznost. To pa je zaradi tega, ker ljudje ne uvidevajo, da je telefoniranje umetnost.

Vsak stroj, naj bo še tako fino in natančno izdelan, stoče in ropoče, če se vanj ne vlije nekaj kapljice olja. Tudi telefonski aparat je stroj, kompliciran stroj, ki ima še to posebnost, da spada k njemu tudi živo bitje, gospodična c. kr. telefonistka. Kadar hoče človek telefonirati, je najprej potrebno, da vlije v aparat kapljico olja. To olje sta besedici »Prosim, gospodična...«. Najprej je treba reči: »Prosim, gospodična« in potem je šele imenovati številko, s katero hoče biti klicatelj zvezan. Kdor tako dela, bo hitro zvezan z zahtevano številko in zmotesebodo le redkokdaj zgodile. Pa nikar misliti, da je to samo posledica klicateljeve vljudnosti. Sicer je stara stvar, da vsak na vljudno zahtevanje veliko raje in hitreje postreže, kakor na odurno povelje, ali stvar ima tudi svoje tehniško ozadje. Človek se mora le zamisliti v položaj kake telefonistke. Ves dan sliši vse mogoče glasove, mlade in stare, moške in ženske, različne in nerazločne, ki govorijo vse mogoče dijalekte in ki navadno ne znajo praktično ravnanja s telefonom, tako da se jih slabo razume. Kako naj telefonistka izhaja?

Če bi pa ljudje naprej mirno in razločno izpregovorili nekaj besed, n. pr. »Prosim, gospodična« bi se poslušajoče uho telefonistke takorekoč navadilo na glas in bi potem gospodična jasno razločila zahtevano številko.

Ljudje večinoma sploh ne znajo govoriti. Navadno kriče v kratkih, hitrih stavkih, kakor bi jih zlodej že za vrat držal, ali pa govorijo tako tiho in nerazločno, da jih ni razumeti. Telefonski aparat je pa tako fin, da funkcionira navadno izvrstno samo če se vanj govori mirno in nič drugače, kakor govori človek navadno z drugim človekom, ki stoji poleg njega. Preglasno govorjenje se najslabše razume.

Se marsikaj bi se dalo povedati, a zadostuje naj to. Zapisal sem te vrste ker me že jezi, kako krivico delajo ljudje telefonistkam samo vsled tega, ker ne znajo telefonirati. X.

Kniževnost.

Dimež, strah Kranjske dežele.

Ljudska igra s petjem v šestih slikah spisal A. C. Danilo. Cena 80 vinarjev. — Zgodovinske drame, ali boljše rečeno dramatičnejša biografija zgodovinskih oseb, nastopajo pri vseh narodih, tudi pri tistih, ki zavzemajo na dramskem Olimpu odlična mesta, razmeroma zelo poznano. Slovenska dramatika, katere resni in uvaževanja vredni originalni produkti ne datirajo ravno preveč decenijev od današnjega dne, ima v krogu svojih inozemskih koleginj nekakšno eksepcionalno stališče: Zgodovinske drame nastajajo pri nas vse prej kot pri drugih sicer bolj kulturnih narodih. V tem pogledu tedaj nam je Danilovo delo dobrodošlo. Dimež, znani roparski glavar iz druge polovice devetnajstega stoletja, je našel svojega Homerja v g. Danilu, sedaj že dobro renomiranem dramaturgu domačih, skoro izključno zgodovinskih snovij. — Broširana izdaja »Dimež« obsega 84 strani in je razdeljena v šest slik, ki tvorijo skupno harmonično in dobro zaokroženo celoto. Zadnja slika bi res da po mojem mnenju lahko odpadla, ker je celotnemu vtisku skoro v kvar in ker nas tragični konec simpatičnega slikanega Dimeža kar nekako disgustira, ampak na drugi strani treba zopet pohvalno priznati, da gre g. Danilu objektivna dejanska resnica nad vse. Po Voltairejevem receptu torej Danilova drama ni pisana, ampak za Voltairejev dramski reglement se še dandanes tako rad navdušuje mob in snob... Sto petov je in tisoč načrtov, kako bi se mogla Dimeževa snov dramsko obdelati: g. Danilo je imel silno bogato izbiro, da nam podari vse variacije od navadne takozvane epske drame, kakor jo naziva Björnson, pa do literarne psihološke drame; obdelati bi se dala cela snov prav tako v obliki, ki je dobra za dramskega banavza, kakor tudi v obliki, ki bi zadovoljila celo dramsko high-life society. G. Danilo si je izbral nekakšen juste milieu, ki skuša zadoščati obeh strankam; če

pa mestoma daje preprostem avditoriju večje ali manjše komocije, je to deloma v naravi stvari same, deloma pa je tudi direktno prirojeno in preračunjeno za podeželske odre, kjer bi z vsako pretirano rafinirano dosegel morda povsem kontraren efekt. S tega stališča treba torej presojeti dikeijo in tudi tehniko. Karakterji so očrtani točno in precizno; stari Siherl izpremeni sicer koncem pete slike nekam premalo motivirano svoj značaj: opravičiti bi se dala ta naenkratna izprememba deloma po situaciji, deloma pa po uvaževanju, da so nekateri ljudje prav tako hitri v sklepih kakor potem v ravno nasprotnem dejanju in nehanju; nekonsistentnih ljudi je končno na svetu čisto dovolj in zakaj ne bi avtor tudi takšnega človeka pokazal na odru? — Scena Štefan-Janez v prvi sliki je nekam predolga in bi prenesla par črt; ostale slike so živahne, razvojni dejanja je hiter, tehnika dobra. — Opombe, tupatam pridejane, bodo režiji dobrodošle, opazka glede tantijem, ki stoji na čelu knjige, pa manj. — Premijero doživimo v kratkem. S. N.-č.

Pogum do življenja in življenska moč zahteva zdravega telesa in zdravih živcev. Kdor hoče svoje telo ohraniti trdno in krepiti

svoje živce

ne dobi boljšega pripomočka kakor je dobro znana in že dolgo preizkušena Scottova emulzija z apnenimi in natronhipofosfati. Že 35 let uživa Scottova emulzija svetovni sloves, da je prav posebno dobra ob onemoglosti in prenapetju, in ta dobri glas se vedno bolj utrjuje, čemur vzrok je to, da se pri napravljanju

Scottove emulzije

v vseh sestavinah porabljajo izključno najboljše surovine.

Pri nakupu zahtevajte ime Scottove emulzije. Znamka »Scott« je, ki je vpeljana že čez 15 let in jamči za dobro kakovost in učinkovitost. Cena izvirni steklenici 2 K 50. Dobi se v vsaki lekarni. 12

Berson
GUMI-PODPETNIKI

60 NAJBOLJ VZDRŽLJIVI

Brez uštelje, brez ponke in brez znanja
moč se lahko vsak do nauči trobiti pesmi, ples, koračnice itd. na moji trebenti

akkordeon!

Posebne priporočilje za svatbe, zabave, izlete itd. Št. 306 z 10 tipkami, 20 glasovi, 2 basi, 36 cm dolga sola za samonke K 250, 3 komadi 7 K. Akordeon, najfinije izdelan in z najboljšimi glasovi, komad K 3-60. Pošiljate proti povzetju ali proti vpošiljavi naprej po c. kr. dvornem dobavitelju Jan Komradu, ekspozit. trdnja za muzikalije v Mostu 1151, Češko. Bogato ilustrovan cenik s približno 4000 slikami gratis in franko.

Zastoni

Is trdnje dobi na naših zastonah vsak svoj glavni izdelave s čisti 6000 izdelanih zastonah. In vseh vrst premetov in klatev rabe. — C. in kr. dvorni dobavitelj Jan Komrad, Most št. 1150 (Češko).

Diamantni prstan - Viktorja

v pravem double slatu, pincirano slato čez srebrno prevlečeno. K 250, izdelan v pristno novo slato K 50, v pristno srebrno K 250, v polsrebrno K 250, je dosedaj najboljši nadomestilo za pristne briljantne prstane. Kot mera sodostuje kušček papirja. Raspašila po povzetju ali če se domer naprej pošlje c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Komrad, Most št. 1150, Češko. Bogato ilustrovan cenik s približno 4000 slikami na zahtevo gratis in franko.

Privatni plesni pouk.

V ponedeljek 23. oktobra se je pričel v dvorani hotela „UNION“ poseben plesni pouk za gospodične in gospode iz boljših krogov. Plesne vaje, katerih udeležiti se morejo samo oni, ki so se prej vpisali pri spodaj označenem, vršile se bodo vsak ponedeljek in četrtek, začenši točno ob 8. zvečer. — Vpisuje in vsa potrebna pojasnila daje se vsaki dan od 11—12. dopoldne in od 2—5. popoldan, 3685

Z odličnim spoštovanjem

GIULIO MORTERRA, Hotel pri Slonu št. 73.

A. KUNC
zaloga oblek
za gospode
in dečke.

Dvorski trg št. 3.
Najnižje cene!
Strogo solidna postrežba!

Po meri naročeni čevlji se izdelujejo v lastni delavnici.

MATEJ OBLAK
LJUBJANA
KONGRESNI TRG 6.

Velika zaloga
domaćih in tvorniških čevljev.

RAZPIS CERES-NAGRAD K 30.000.-

Da tudi tam vpeljemo jedilno mast »Ceres«, kjer se ista vsled stare navade in neutemeljenih presodkov še ne uporablja, obmimo se s prošnjo na vse one, ki so iz prepričanja in praktičnih izkušenj naši stalni odjemalci, da nam blagovole odgovorijo na sledeča vprašanja:

1. Kaj je povzročilo, da ste pričeli uporabljati jedilno mast »Ceres«? 2. Katero vrline poseduje ta mast napram drugim jedilnim mastem? 3. Vred kakih koristi Vam je ta mast nenadomestljiva? 4. S čim priporočate Vaše znanke o teh koristih?

Za dobre odgovore na ta vprašanja razpišemo sledeča darila, katere se bodo izrezala:

1 darilo od K 1000 = K 1000 | 20 daril po K 100 = K 2000
10 daril po K 200 = K 2000 | 1000 daril po K 20 = K 20000

Skupaj . . . K 3000

K 22.000

K 2000

K 3000

Posebno razsodišče, kojega sestavo bomo svoječasno v časopisju objavili, bo odločilo, kateri odgovori da se prepuste k izžrebanju daril v skupnem znesku K 25.000 in med katere pošiljatelje, da se bo razdelilo gorjih 28 nagrad v znesku od K 5000.

Tega razpisa se lahko udeležijo vsi tisti, ki vpošljejo dobre odgovore na gorja 4 vprašanja najdalje do 15. listopada 1911 in se s tem izkažejo, da uporabljajo našo jedilno mast »Ceres«, da priložijo najmanj 5 ovitkov (od zavej po 1/2 kg. ali od hock po 1/4 kg.). Za vsakih nadaljnjih 5 ovitkov, dobi pošiljatelj dobrih odgovorov po eno nadaljnjo številko srečke, tako da ima pri žrebanju dvojno, oziroma večkratno up na dobiček.

Žrebanje se vrši dne 20. grudnia 1911 ob 10 uri predpoldne, v § 88 notarskega reda zahtevani navzočnosti c. kr. notarja dr. viteza pl. H. Kopetzke, v njegovi pisarni v Ustju. Dobitki se bodo izplačali dobiteljem takoj v gotovini, brez odbitka. Imenik vseh dobiteljev se bo tiskal in se na zahtevo dopošlje.

JURIJ SCHICHT, d. d., „Tekma za nagrade“, Ustje, Češko.

K 30.000.—

Dobro ohranjen klavir se takoj proda.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

V obljubenem kraju ljublj. okolice se odda

dobro vpeljana trgovina.
Vprašanja pod »št. 100«, pošto ležeče, Ljubljana, glavna pošta. 3687

Redka prilika! Zelo dober skoraj nov pianino

se po ceni proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. št. 2, I. nadstropje. 3690

Poročnica brez otrok iščeta boljše

stanovanje

za novemberski termin
2 sobi s kuhinjo, event. s kabinetom in s pritliklinami. — Blagohotni dopisi pod »Ppi - Idria«. 3671

Kovaški pomočnik

se takoj sprejme v kraju blizu Ljubljane.
Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3684

Trgovsko naobrazena gospodična, dobra knjigovodja in kontoristka, ki zna pisati tudi na stroj

želi primerne službe

v trgovini ali odvetniški pisarni.

Prijazne ponudbe pod »knjigovodkinja S.« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3686

Elegantno

stanovanje

s 4 sobami, kopalno sobo in pritliklinami se odda

s 1. novembrom letos even. s 1. februarjem 1912 na Bleiweisovi cesti št. 16 v drugem nadstropju.

Več se poizve v pisarni Filipa Supančiča v Subičevi ul. 5.

Stanovanja

z eno in dvema sobama se oddajo takoj oziroma tudi za pozneje na Poljanski cesti št. 60. 3680

Istotako se odda več

raznovrstnih stanovanj na Predovičevem selu v Mostah.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Poljanska cesta št. 6, pritličje

2 minuti od tržnega prostora

(preje Gosposka ulica št. 6),

priporoča več spretnih, ličnih, urnih

plačilnih natakaric, dobre,

zanesljive računarice, nekaj dobrih starejših

in mlajših kuharic, snažnih, samostojnih in

ličnih, za Ljubljano in zunaj. 3672

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znak za odgovor.

Ženitna ponudba!

27 letni samec, vesele pravi, bivajoč v večjem mestu pri morju, se želi potom dopisovanja spoznati z gospodično ali vdovo do 30 let staro. Svrha: ženitev. Imetec se želi vendar pa ne zahteva. Popolna diskrecija zanj. Cenjene liste je nasloviti na upravništvo »Slov. Naroda« pod naslovom »ADRIJA«. 3682

Iščem službo trafikantinja

ali kako drugo primerne mesto. Prijazne ponudbe pod »Trafika« na upravništvo »Slov. Naroda«. 3653

Velike prednosti

nudi pri nakupu porabnih in darilnih predmetov vsake vrste trdka Jan Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 1172, Češko, ki razpošilja svoj glavni katalog s ca 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Sprejemem potnika

najraje papirne stroke, proti proviziji. Ponudbe pod: »Potnik I. S. 15« na upravništvo »Slov. Naroda«. 3639

Rabljeno blagajno

(Wertheimerico) 3678

kupi A. Domicelj, St. Peter na Krasu.

Trgovski uradnik

z veliko prakso in najboljšimi izpričevali iz večletnih služb, želi premeniti mesto kot

knjigovodja, korespondent ali poslovodja.

Reflektanti naj blagovolijo naznati svoj naslov v upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3675

Išče se

starejša prostorna hiša

z nekoliko travnika in sadnega vrta, najraje kje na Dolenjskem v bližini železnice in ne predačle od Ljubljane. Cena okoli 6000 K, za slučaj tudi nekaj več.

Dopisi (v nemškem jeziku) se prosijo pod »Landluft« na uprav. »Slov. Naroda«.

Drva za kurjavo

suha, trda in mehka,

odpadki od stavbnega lesa

se dobe v tovarni V. Seagnettija,

cesta na Rudolfovo železnico številka 16, za državnim kolodvorom. 3543

Namesto za K 105 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste

šivalne stroje »Singer«

ki se gonijo z nogo z eleg. omario in 10 letno garancijo

Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev po cenah na debelo

A. Weissenberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23.

Ceniki gratis in franko. 3669

Tigraste spalne odeje

dobre stanovitne kakovosti. St. 2051.

Okazljive tigraste flanelaste odeje, debele, temelj meliran, s pasasto borduro 175 x 100 cm velikosti K 2-20.

St. 2051. Ista, 124 x 200 cm velika K 2-60.

St. 2050. Izredno cena spalna odeja, svetlo-siva s pisano borduro 175 x 100 cm velika K 1-70.

St. 2050. Ista boljše, kakovosti 190 x 130 cm K 2-40. Največja izbira v mojem glavnem katalogu. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja naravnost privatnim po povzetju ali denar naprej priznajo jako zmerna svetovna firma c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu št. 1156, Češko. — Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Novo pritlično hišo

davka preste, v predmestju Ljubljane prodam za 3000 K

ali pa oddam za stanovanje. Pri hiši je 300 sežnjav sveta. Ponudbe je poslati pod 3655

»Vintgar« pošto ležeče, Ljubljana.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj kavčkovih stampilij

Ljubljana, Stari trg 20.

Ceniki franko. 235

Primarij

3609

dr. Derganc

začn. ordinirati 2. novembra.

Dobre vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močne

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400

3177 600 — 1000

proda po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Singerjeva ulica št. 1, za škofijo.

Smirenske imit. stenske preproge.

St. 2097. Ia kakovost, na obeh straneh popolnoma enaka različnih vzorcev, n. pr. srne, tiger, lisica, labod, gnom, lev, pes 2 papigi, v lepih barvah, okoli 100 cm širok, 200 cm dolg, komad samo K 5-60. — St. 2098. Isti vzorci n. pr. srna, jelen, lev, ležec pes, 90 cm širok, okoli 180 cm dolg, samo K 4-80. Največja izbira namiznih in posteljnih garnitur, flanelastih posteljnih odej, koltrov itd. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju ali denar naprej. Razpošiljalnica JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj Most št. 1155 (Češko). Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Umetni in trg. vrtnar Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

izvršuje šopke, vence in bukete

za razne prilike.

Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.

Narečila na deselo hitro in vestno.

3 leta pisane garancije

5 kron

stane moja pristna švicarska patentna remontoarka na sidro št. 4000 z masivnim, solidnim, antimag. kolešjem na sidro, prist. enajstimi kazalnicami (ni papir) z varstveno ploombo in pristnim niklajstnim okrovjem. Šarnirni pokrov nad kolešjem, 36 urno, (ne 12 urno) navijanje, okrašeni in pozlačeni kazalci, natančno regulirana ura s triletnim garancijskim listom K 5-— St. 4069 s sekund. kazalcem K 9-50. St. 4068 s pritnem srebrnem okvirju brez sekundnega kazalca K 11-50. St. 4101 s sekundnim kazalcem K 12-50. St. 4079 ista v jeklenem okvirju K 6-—

Najbogatejša izbira vseh vrst ur v mojem glavnem katalogu. Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju ali denar naprej.

Prva tovarnica ur JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj Most št. 1142 (Češko).

Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštne preste. 2923

Svoj izdelek ostro igane strojne zidne in zarezane strešne

prve vrste O-EKE

prve vrste

J. KNEZ V LJUBLJANI.

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Novo pritlično hišo

davka preste, v predmestju Ljubljane prodam za 3000 K

ali pa oddam za stanovanje. Pri hiši je 300 sežnjav sveta. Ponudbe je poslati pod 3655

»Vintgar« pošto ležeče, Ljubljana.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj kavčkovih stampilij

Ljubljana, Stari trg 20.

Ceniki franko. 235

Primarij

3609

dr. Derganc

začn. ordinirati 2. novembra.

Dobre vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močne

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400

3177 600 — 1000

proda po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Singerjeva ulica št. 1, za škofijo.

Smirenske imit. stenske preproge.

St. 2097. Ia kakovost, na obeh straneh popolnoma enaka različnih vzorcev, n. pr. srne, tiger, lisica, labod, gnom, lev, pes 2 papigi, v lepih barvah, okoli 100 cm širok, 200 cm dolg, komad samo K 5-60. — St. 2098. Isti vzorci n. pr. srna, jelen, lev, ležec pes, 90 cm širok, okoli 180 cm dolg, samo K 4-80. Največja izbira namiznih in posteljnih garnitur, flanelastih posteljnih odej, koltrov itd. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju ali denar naprej. Razpošiljalnica JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj Most št. 1155 (Češko). Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Umetni in trg. vrtnar Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

izvršuje šopke, vence in bukete

za razne prilike.

Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.

Narečila na deselo hitro in vestno.

3 leta pisane garancije

5 kron

stane moja pristna švicarska patentna remontoarka na sidro št. 4000 z masivnim, solidnim, antimag. kolešjem na sidro, prist. enajstimi kazalnicami (ni papir) z varstveno ploombo in pristnim niklajstnim okrovjem. Šarnirni pokrov nad kolešjem, 36 urno, (ne 12 urno) navijanje, okrašeni in pozlačeni kazalci, natančno regulirana ura s triletnim garancijskim listom K 5-— St. 4069 s sekund. kazalcem K 9-50. St. 4068 s pritnem srebrnem okvirju brez sekundnega kazalca K 11-50. St. 4101 s sekundnim kazalcem K 12-50. St. 4079 ista v jeklenem okvirju K 6-—

Najbogatejša izbira vseh vrst ur v mojem glavnem katalogu. Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju ali denar naprej.

Prva tovarnica ur JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj Most št. 1142 (Češko).

Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštne preste. 2923

Svoj izdelek ostro igane strojne zidne in zarezane strešne

prve vrste O-EKE

prve vrste

J. KNEZ V LJUBLJANI.

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Mlad mož

več špecerijske stroke se sprejme za veliko — dobro hišo

kot potnik

za Kranjsko, Štajersko in Koroško proti dobri proviziji. — Ponudbe z natančno navedbo pod »Dobra provizija« na upravništvo »Slov. Naroda«. 3652

Dobre ideje in staroznana

restavracija

v sredini mesta Ljubljane 3658

se takoj odda v najem.

Poiasnila daje Ivan Dax, Marije Terezije cesta št. 16 v Ljubljani.

Dva dobro izurjena

3648

stolarska pomočnika

za izdelovanje nevpognjenih stolov ter

dva mizarska pomočnika

sprejme proti dobri plači

stolarska v Sodražici, (Dolenjsko).

Večja češka tovarnica sprejme

mladega uradnika

eventuelno brez prakse. Splošna in

trgovska naobrazba ter popolno znanje

slovenščine in nemščine pogoj.

Nastop takoj ali pozneje, ponudbe s prepisi spriceval pod »Mlad uradnik« na upravništvo »Slov. Naroda« do 10. listopada t. l. 3649

Dvonadstr. hiša

se proda

na prometnem kraju, v sredini mesta Idrije.

V njej se nahaja že nad 30 let gostilna, pripravna pa je za vsako obrt. Lepi prostori za manufakturno trgovino, prostori za skladišče, prostorna vinska klet, pripravno za vinsko trgovino na debelo. Cena K 25.000. — Naslov se izve v upravn. »Slov. Naroda«. 3676

Pisarniški pomočnik

se sprejme pri

c. kr. okr. glavarstvu v Brežicah

z dnevno plačo po 2 K 50 v.

Dotičnik mora biti slovenskega in nemškega jezika popolnoma vešč. — Za

prestavlanje nemških konceptov v slovenščino mesečno 20 K. — Lastno-

ročno pisanim prošnjam se ima priložiti krstni list, npravnostno spricevalo in

spricevalo o eventualnem dosedanjem službovanju. Prošnje se morajo poslati na 3674

c. kr. okrajn. glavarstvo v Brežice

do 10. listopada 1911.

3 leta pisane garancije

5 kron

stane moja pristna švicarska patentna remontoarka na sidro št. 4000 z masivnim, solidnim, antimag. kolešjem na sidro, prist. enajstimi kazalnicami (ni papir) z varstveno ploombo in pristnim niklajstnim okrovjem. Šarnirni pokrov nad kolešjem, 36 urno, (ne 12 urno) navijanje, okrašeni in pozlačeni kazalci, natančno regulirana ura s triletnim garancijskim listom K 5-— St. 4069 s sekund. kazalcem K 9-50. St. 4068 s pritnem srebrnem okvirju brez sekundnega kazalca K 11-50. St. 4101 s sekundnim kazalcem K 12-50. St. 4079 ista v jeklenem okvirju K 6-—

Najbogatejša izbira vseh vrst ur v mojem glavnem katalogu. Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju ali denar naprej.

Prva tovarnica ur JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj Most št. 1142 (Češko).

Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo zastoj in poštne preste. 2923

Svoj izdelek ostro igane strojne zidne in zarezane strešne

prve vrste O-EKE

prve vrste

J. KNEZ V LJUBLJANI.

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Trgovec, ki želi prevzeti večjo trgovino,

išče 10 do 15.000 K posojila

proti visokim obrestim. — Ponudbe do 31. t. m. pod »Trgovina 1912« na upravništvo »Slov. Naroda«. 3679

Kupim majhno hišo

v Ljubljani, ležečo ob električni cestni železnici. 3646

Ponudbe pod »majhna« na uprav. »Slov. Naroda«

Hiša

podobna vili, ki se dobro obrestuje se radi rodbinskih razmer takoj proda.

Kje, pove 3635

pisarna P. Matelič, Škofja ul. 10.

Gostilniška kuharica

samostojna tudi v gospodinjstvu, 30—40 let stara, z dobrimi izpričevali

se sprejme z novim letom. 3576

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Upokojen uradnik

samostojen delavec tudi v administracijskih, :: sodniških in zemljiškoknjižnih stvareh ::

išče dnevno nekaj ur opravila

<